

**Da Vinciskolan
Nacka kommun**

Mikael Aceli, Sollentuna kommun
Ida Ahnsjö, Sollentuna kommun
Vecka 7-8, år 2017

Innehållsförteckning

VÅGA VISA

FAKTADEL

OBSERVATIONENS METOD

SAMMANFATTNING

[Sammanfattande slutsats](#)

[Starka sidor](#)

[Förbättringsområden](#)

MÅLOMRÅDEN

[Normer och värden](#)

[Kunskaper](#)

[Ansvar och inflytande för elever](#)

[Bedömning och betyg](#)

[Rektors ansvar](#)

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

definierat.

REFERENSER

3Fel! Bokmärket är inte definierat.

4Fel! Bokmärket är inte definierat.

6Fel! Bokmärket är inte definierat.

6Fel! Bokmärket är inte definierat.

6Fel! Bokmärket är inte definierat.

6Fel! Bokmärket är inte definierat.

6Fel! Bokmärket är inte definierat.

7Fel! Bokmärket är inte definierat.

7Fel! Bokmärket är inte definierat.

8Fel! Bokmärket är inte definierat.

8Fel! Bokmärket är inte definierat.

9Fel! Bokmärket är inte definierat.

9Fel! Bokmärket är inte definierat.

11Fel! Bokmärket är inte

11Fel! Bokmärket är inte definierat.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun.

Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Ansvar och inflytande för elever
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	Da Vinciskolan
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Fristående verksamhet DAVI AB
Årskurser	F-6
Ev. profil på skolan.	Montessoriinspirerad/ Konst och Vetenskap

Statistik

Antal elever:	189
Antal lärare	13
Hur många av dessa är legitimerade?	10
Antal personal i fritidshem.	11
Hur många av dessa är utbildade fritidspedagoger/lärare mot fritidshem?	1 behörig fritidspedagog övriga barnskötare eller annan adekvat utbildning som ex fritidsledare. Några utbildade.
Hur många avdelningar och hur många elever per avdelning?	1 avdelning
Antal personal i förskoleklass.	2 förskolelärare samt 2 fritidspersonal
Hur många av dessa är legitimerade?	2
Antal specialpedagoger/speciallärare	1
Antal skolledare	1

Organisation /Ledning

Beskriv hur skolan är organiserad. Observera att inga namn ska anges.

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, arbetslagsledare, andra ledningsfunktioner)	Rektor, enhetsledare f-3, enhetsledare 4-6, enhetsledare fritidshem. Ledningsgruppen består av rektor, VD, administratör, IT och Ekonomi, samt HR.
---	---

Vilka ingår i elevhälsoteamet på skolan?	Rektor, specialpedagog, skolsköterska och skolpsykolog
Hur är förskoleklassen integrerad med resten av skolan?	F-klass är helintegrerad i verksamheten.

OBSERVATIONENS METOD

Vi observerar Da Vinci skolan i fem dagar under vecka 7 vårterminen 2017. Inför observationen tar vi del av information på skolans hemsida. Vi inleder observationen med ett möte med rektor samt att presentera oss för personalen. Vi besöker alla skolans klasser utom en och tar del av fritidshemmets verksamhet. Vi samtalar med elever och pedagoger på raster, i matsalen och under lektioner. Under observationens första dag får vi dokument som vi tar del av. Under vår observation får vi kompletterande dokument.

Vi intervjuar:

- Rektor
- 2 förstelärare
- 1 fritidspedagog
- 3 enhetsledare
- 2 elever
- 2 pedagoger
- Representanter från elevrådet

Vi deltar i:

- Lektioner för samtliga klasser utom en förskoleklass
- Arbetslagsmöte för hela enheten
- Fritidshemmets arbetslagsmöte
- Fritidshemmets verksamhet
- Rastverksamhet

Vi har spontana samtal med:

- med ett stort antal pedagoger inom förskoleklass, skola och fritidshemmet
- med ett stort antal elever som representerar de flesta klasserna

De pedagoger och elever som intervjuats har valts ut slumpmässigt förutom de två förstelärarna, de tre enhetsledarna samt representanterna från elevrådet.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Da Vinciskolan är en friskola med montessoririiktning som profilerar sig mot konst och

vetenskap. Da Vinciskolan är en f-6 skola med närmare 200 elever. Skolans vision är att bidra till en värld där alla barn får växa upp till trygga och ständigt lärande människor med omtanke för varandra och miljön.

Efter vår observation drar vi slutsatsen att Da Vinciskolan i stora delar är en väl fungerande f-6 skola som tar ansvar för att alla elever ska nå kunskapsmålen.

Da Vinciskolan har inför detta läsår gjort en särskild satsning på programmering och elever i åk 6 har detta på schemat. Skolan avser att utöka satsningen till hela mellanstadiet. En annan satsning är samarbetet med Vetenskapens Hus, som ägs av Stockholms Universitet och KTH. Genom partnerskapet får skolan tillgång till skolprogram ledda av forskare och studenter från KTH.

Skolan ligger nära naturområden vilket utnyttjas i verksamhetens alla delar och i flera ämnen.

Elever på Da Vinciskolan tycker att de går på en bra skola med bra lärare och bra kompisar. På skolan finns en trygg arbetsmiljö för eleverna.

Rektor uppfattas som tydlig i sitt ledarskap och hon visar stort intresse för skolutvecklingsarbete. Till sin hjälp har rektor många engagerade pedagoger som gärna deltar i det kollegiala lärandet och som aktivt arbetar för att se alla elever.

Mål och syfte med aktiviteter i undervisningen är tydliga för eleverna och pedagogernas språkutvecklande arbetssätt är i stor utsträckning av god kvalitet.

Arbetsron är med några undantag god på skolan.

Elever på Da Vinciskolan ges möjlighet att påverka undervisningens innehåll. Ett förbättringsområde är dock att elevernas formella inflytande via exempelvis elevråd bör förbättras för att lyfta fram och synliggöra de demokratiska processerna i skolan.

Vi ser att ett förbättringsområde för skolan är att hitta ett gemensamt sätt att arbeta med värdegrundsarbetet och säkerställa samtliga elevers trygghet.

Ett utvecklingsområde som rektor beskriver är elevhälsoarbetet och hon vill utöka EHT till varannan eller åtminstone var tredje vecka. Rektor vill också lyfta diskussionen kring extra anpassningar, inte bara för elever som är i behov av stöd utan även för elever som behöver extra utmaningar.

Skolans konstprofil kan bli mer synlig i den dagliga verksamheten bland annat genom ökad ämnesintegrering.

Starka sidor

Pedagogerna är engagerade och har eleverna i fokus. Personalen har ett respektfullt förhållningssätt gentemot eleverna.

Normer och värden

Eleverna tycker att de går på en bra skola med känsla av trygghet och bra lärare.

Normer och värden

Pedagogernas språkutvecklande arbetssätt är av hög kvalitet.

Kunskaper

Rektor uppfattas som en tydlig ledare för verksamheten och ger personalen förutsättningar att utveckla det pedagogiska arbetet.

Rektors ansvar

Förbättringsområden

Elevrådets funktion och synliggörande av demokratiska processer

Ansvar och inflytande

Elevers medverkan i det systematiska värdegrundsarbetet

Normer och värden

Arbetsron kan i vissa avseenden bli bättre för en del elever.

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Da Vinciskolan har en likabehandlingsplan, "årlig plan mot diskriminerande och kränkande behandling, med bilagor". I planen läser vi att skolan strävar efter att alla barn och elever ska vara trygga under hela skoldagen. Vidare läser vi att barn och elever ska behandla varandra med respekt och få ett respektfullt bemötande av samtliga pedagoger och övrig personal i verksamheten. Planen har utarbetats av trygghetsteamet och var ute på remiss i början av höstterminen. Personal fick möjlighet att lämna synpunkter på det första utkastet. Elever och föräldrar har inte givits möjlighet att vara med i framtagandet av likabehandlingsplanen under detta läsår. Likabehandlingsplanen syns inte till i klassrummen.

På skolan finns en trygghetsteam som består av rektor och fyra pedagoger. Vid behov finns även skolpsykologen till förfogande. Trygghetsteamet träffas tre till fem gånger per termin och vid behov och har som främsta uppgift att jobba systematiskt för att främja trivsel och förebygga diskriminering. Utöver det har trygghetsteamet i uppgift att hantera eventuella anmälningar och följer då en arbetsgång som finns skriven i likabehandlingsplanen.

Vi läser i likabehandlingsplanen att eleverna har varit med att utarbeta skolans trivselregler och att de ska finnas väl synliga i alla klassrum. Några äldre elever vi pratar med bekräftar att de har fått vara med i framtagandet av trivselreglerna men att det inte var under innevarande läsår utan när de var yngre. Vi tittar efter trivselreglerna i klassrummen men de syns bara till i ett fåtal.

Elever vi pratar med känner inte till likabehandlingsplanen. De berättar dock att de inom sina klasser har arbetat mycket med hur man är en bra kompis. När vi frågar olika elever vad som är bra med skolan är det många som svarar "alla kompisar, tryggheten och gemenskapen på skolan".

Elever berättar om att de, under klassens kompissamtal, pratat om att män och kvinnor har samma rättigheter. De har även pratat om att alla är lika mycket värda oavsett vilken hudfärg och sexuell läggning man har. De berättar även om att skolan under FN-dagen arbetade med mänskliga rättigheter.

I vissa korridorer och klassrum ser vi bilder och ordspråk som uppmuntrar till positivt beteende.

I likabehandlingsplanen ingår en kartläggning, "Trygghet på skolan". Vi läser att alla klasser i början av läsåret går en trygghetspromenad på skolgården och under den får eleverna möjlighet att berätta var det eventuellt kan vara otryggt att vistas och ge förslag på åtgärder. Rektor berättar att trygghetspromenaden inte genomfördes under höstterminen men berättar att den ska göras under våren.

Rektor berättar att skolan i nuläget inte har en metod som mäter upplevd trygghet på individnivå.

Vissa klasser har kompissamtal inlagt på schemat, medan andra klasser har kompissamtal under SO-lektioner och/eller klassråd men det finns ingen bestämd värdegrundsmodell som skolan arbetar efter. Det är varje enskild pedagog som planerar för sin klass vad de ska arbeta med och ta upp under kompissamtalen. Vi närvarar under en lektion i kompissamtal och under lektionen får klassen se på en film som handlar om flickor och pojkar som kan vara kompisar. Filmen följs upp av gruppdiskussion som leds av de närvarande pedagogerna. Vi får även vara med i ett kompissamtal där pedagog samtalar med elever som varit i en konflikt.

Förhållningssätt

Många av de elever vi samtalar med berättar att de trivs väldigt bra på skolan. Engagerade lärare som bryr sig om eleverna är en av de främsta orsakerna till det. Snälla skolkamrater och känsla av trygghet lyfts också upp som en viktig orsak.

Under vår observation ser vi personal som bemöter elever med respekt och vänlighet. Vi noterar också att kollegor är vänliga och respektfulla gentemot varandra.

Arbetsklimat för elever

På flera lektioner vi besöker är det god arbetsro och eleverna arbetar med sina uppgifter eller småpratar när de hjälper varandra. Vi ser också exempel under lektioner och genomgångar på elever som är okoncentrerade, rör sig i klassrummet och stör varandra. Vi ser att det ibland

blir rörligt kring lunchen eller rasten när eleverna i vissa fall behöver passera ett klassrum för att kunna gå ut eller gå och hämta mat.

Pedagoger har i vissa årskurser fått möjlighet att dela upp klassen och arbeta i halvklass vilket innebär att de kan arbeta i mindre grupper med färre elever i vissa ämnen. Vi ser att pedagogerna har större möjlighet att hjälpa eleverna under en längre stund. Elevantalet varierar mellan klasser samt lektioner. Detta i kombination med klassrummens storlek och form gör att ljudvolymen ökar ju större elevgruppen är.

Vi frågar några elever hur de upplever arbetsron och de flesta tycker att den är god. En elev berättar att det är ganska pratigt i hans klass vilket gör att det kan vara svårt att koncentrera sig ibland.

Bedömning i text

Det finns till stora delar en gemensam och förankrad syn på värdegrunden bland personalen och eleverna.

Genom kompassamtal får eleverna god möjlighet att utveckla en förståelse för alla människors lika värde.

Det bedrivs till viss del ett systematiskt arbete mot diskriminering och kränkande behandling med utgångspunkt från en plan. Eleverna medverkar endast i liten utsträckning i detta arbete.

Förhållningssättet mellan samtliga på skolan är i hög grad respektfullt.

Det är oftast ett arbetsklimat som gynnar elevernas lärande. Dock förekommer det under vissa lektioner störande moment när elever från andra klasser behöver passera klassrummet för exempelvis kunna hämta skollunch.

Bedömning enligt skala¹

-
- 1.0 ¹ **Stora brister i kvalitet**
Verksamheten har stora förbättringsbehov
- 2.0 **Mindre god kvalitet**

Stora brister i kvalitet				Mindre god kvalitet				God kvalitet				Mycket god kvalitet							
1,0				2,0								3,0				4,0			
												X							

Kunskaper

Beskrivning

Hur skolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Dagens schema står ofta uppskrivet på klassernas tavlor. I de fall när klassen startar med en lektion tillsammans med sin klasslärare ser vi att de går igenom dagens schema och eventuella förändringar som händer under dagen. De flesta lektioner startar med att pedagogen har en samling där dagens lektion och innehåll presenteras. Vi ser också några lektioner där pedagogen presenterar lektionens mål. I regel så sker en genomgång av pedagog och därefter arbetar eleverna med angiven uppgift.

Vi är med på uppstarten av ett temaarbete. Läraren presenterar temats innehåll, syfte och vilka kunskapskrav som kommer att bedömas. Eleverna får berätta om deras erfarenheter kring arbetsområdet. Efter genomgång får eleverna även ta del av den lokala pedagogiska planeringen i pappersform.

Vi noterar även att det under pågående arbetsområde påminns om veckans samt månadens mål. I några klassrum ser vi även att pedagogen har synliggjort målen på tavlan.

Under en lektion i åk 1 frågar vi en elev vad målet med lektionen är. Eleven svarar att de arbetar med läsförståelse och att de har i uppgift återberätta en saga skriftligt som fröken har läst upp.

Vi noterar att pedagoger under flera lektioner berättar vad eleverna förväntas lära sig under arbetspasset.

Under vår observation tar vi del av en rad olika arbetssätt och arbetsformer. Exempelvis tar vi

-
- Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden
  - 3.0 **God kvalitet**
Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.
  - 4.0 **Mycket god kvalitet**
Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

del av lärarledda genomgångar, enskilt arbete och olika gruppövningar samt grupparbeten. Vi ser exempel på stor variation på arbetssätt under en och samma lektion. Det startar med att eleverna får diskutera i mindre grupp om deras erfarenheter kring ämnet. Pedagogen går runt och lyssnar på elevernas diskussioner. Pedagogen har därefter en kort genomgång. Eleverna får sedan ett arbetsblad om ämnet. De går igenom varje fråga för sig och eleverna får svara på en fråga i taget. Eleverna får sedan skriva upp sina svar på tavlan. Tillsammans har de sedan skapat en tankekarta och på så sätt fått många svar på frågan.

I en av förskoleklasserna ser vi att klassen har arbetat med EPA-modellen. Modellen innebär att eleverna först får tycka till om ett ämne enskilt, sedan berätta för varandra i par och slutligen berätta för alla i klassen.

Skolan har en konstprofil som ska genomsyra det dagliga arbetet. Vi ser dock inga exempel på det under vår observation. I intervju med några pedagoger framgår det att detta är ett utvecklingsområde.

En pedagog vi samtalar med berättar att eleverna ofta får prova på skapande i samband med ett arbetsområde. Ett exempel är att eleverna fick göra kyrkor under arbetsområdet Vasatiden.

Inom ämnet matematik används laborativt material för elever i fsk - åk 3, exempelvis används geometriska figurer.

Åk 6 har programmering och vi närvarar under en lektion när eleverna får i uppgift att lista ut vilken som är den rätta programmeringskoden. Eleverna är engagerade och tycker att det är roligt.

I samtal med pedagog berättar hen att de brukar ha ca 2 schemabrytande temaarbeten per termin. Då arbetar de ämnesövergripande men även över årskurserna. Äldre elever vi samtalar med berättar att de brukar ha stora temaarbeten som involverar flera ämnen. Under vår observation ser vi inga exempel på ämnesövergripande arbetssätt.

Under ett lektionsbesök och efter genomgång hör vi elever som känner att uppgifterna är för lätta och ber om mer utmanande uppgifter. Läraren möter då elevernas efterfrågan och hänvisar dem till andra uppgifter.

I ämnet matematik för år 4-6 används ett läromedel där eleverna har möjlighet att välja mellan olika svårighetsgrader på uppgifterna.

Elever i åk 6 berättar att de under sina utvecklingssamtal får sätta upp egna mål utifrån det

aktuella kunskapsläget och får därefter vägledning av pedagog hur hen ska uppnå sitt/sina mål.

Vi frågar en pedagog hur hen arbetar med att låta eleverna utveckla sitt kritiska tänkande och uttrycka egna tankar. Pedagoggen berättar att hens klass under höstterminen fick i uppgift att välja ett valfritt ämne som de skulle skriva en argumenterande text kring. Eleverna skulle även framföra sina åsikter muntligt inför klassen.

Under en lektion i kompassamtal får eleverna diskutera om de tycker det är ok att pojkar och flickor kan vara vänner. Vi ser exempel på att eleverna under en lektion får formulera sina egna ståndpunkter i en fyrahörnövnig. Pedagoggen läser ett påstående och eleven får ställa sig i ett av hörnen beroende på ståndpunkt. Pedagoggen låter sedan några av eleverna berätta om sina tankar och ståndpunkter.

Pedagog på fritidshemmet berättar att de låtit eleverna prata om det verkligen finns färger som kan kopplas till kön, ex är blått en pojkfärg och är rosa en flickfärg.

En gång i veckan organiseras läsgrupper för elever i förskoleklass och åk 3. Elever i åk 3 läser för elever i fsk. Eleverna sprider ut sig i olika klassrum och bildar smågrupper. Vi ser när eleverna i fsk lyssnar intresserat till sagor och berättelser som blir upplästa.

Under några lektioner vi närvarar i får eleverna möjlighet att samarbeta på olika sätt. Vi ser bland annat olika gruppövningar och när elever diskuterar med varandra när de arbetar med enskilda uppgifter.

Under fritidshemmets verksamhet organiseras flera aktiviteter som främjar elevernas samarbetsförmåga exempelvis i arbetet med skapandet av en egen melodifestival.

Rektor och pedagoger berättar att förskoleklasserna arbetar med Bornholmsmodellen. (En metod som stimulerar barns språkliga medvetenhet och gör dem läsberedda)

Vi noterar flera sätt på hur skolan arbetar språkutvecklande. Under flera lektioner hör vi hur pedagoger förklarar ämnesspecifika begrepp för eleverna men vi närvarar också under en lektion där pedagoggen inte har förklarat begrepp som klassen arbetar med och elever vi frågar förklarar att de inte förstår vad vissa ord betyder.

I några klassrum ser vi aktuella centrala begrepp i ämnet uppsatta på väggarna. Vi ser också många exempel på bildstöd i flera klassrum, exempelvis förtydligas dagens schema med bilder som beskriver ämnen och aktiviteter i en del klassrum.

From detta läsår använder sig skolan av Skolverkets nya bedömningsstöd genom *God läsutveckling för åk 1-3* för att kartlägga och synliggöra elevers läsutveckling.

Alla undervisande pedagoger har en egen dator. Personal på fritidshemmet har en egen lärplatta. I en del klassrum finns projektorer som pedagogerna kan koppla upp sina datorer respektive lärplattor till. Till de klassrum som inte är utrustade med projektor finns det möjlighet att rulla in en projektorvagn.

Elever i fsk - åk 2 använder sig av lärplattor och skolan har ungefär en klassuppsättning för de klasserna. Elever i åk 3 - 6 använder datorer. För åk 3 finns en halv klassuppsättning och för åk 4-6 finns det som när som en till varje elev. Skolan använder sig av Google-miljön och genom Drive och Classroom kan pedagogerna dela arbeten med sina elever. Pedagogerna kan kommentera och ge återkoppling till eleverna i delade arbeten.

Under vår observation används de digitala verktygen under några av lektionerna. Bland annat ser vi elever i åk 3 som skriver faktatext på dator och elever i åk 6 som använder datorn när de har programmering. Vi ser även elever i förskoleklass som använder sig av lärplatta för att träna på att skriva bokstäver. På några lektioner ser vi pedagoger som använder sig av projektorn för att exempelvis presentera uppsatta mål samt powerpoint presentationer om aktuella ämnesområden.

Vi frågar en pedagog hur hen arbetar med att eleverna ska utveckla sin förmåga att hantera informationsflödet. Pedagogen berättar att eleven under en lektion fick i uppgift att använda sig av ett sökord för att se antal sökträffar. Vidare fick de utveckla till att använda olika sökfraser för att lära sig begränsa antalet sökträffar.

I samband med en lektion för åk 3 där eleverna skriver en faktatext frågar vi pedagogen hur de har arbetat med källkritik. Pedagogen berättar att de har pratat om vad man ska tänka på när man söker efter fakta och vilka källor man ska använda sig av. De har också pratat om att informationen på Wikipedia kan ändras.

Elever i åk 6 berättar att de under höstterminen har fått arbeta med att söka efter information och fakta med stöd av ett "sökhäfte" som deras lärare gjort till dem. Vidare berättar de att läraren har pratat om vikten av att källor och information måste vara trovärdiga och att de måste vara källkritiska när de söker efter information och fakta på nätet. De har också pratat om att tidningar kan beskriva en nyhetshändelse på olika sätt. I ett klassrum ser vi en lathund för hur man kan vara källkritisk.

Skolan är en gammal villa samt en paviljong på skolgården vilket innebär att klassrummen ser

olika ut både till storlek och form. I den stora byggnaden (fd villan) har fsk - åk 3 sina klassrum. På det nedre planet finns ett angränsande grupprum som nyttjas av två klasser. Mellan två klassrum är det en dörr som skiljer klasserna åt. Det är lyhört och man hör ofta prat/sorl från klassen intill. I paviljongen där åk 4-6 har sina klassrum finns inga angränsande grupprum. Vi noterar att korridorerna samt hallar utnyttjas som grupprum.

Ämnena musik och konst (bild) bedrivs på en av Da Vinciskolans förskolor som ligger på gångavstånd från skolan. Träslöjdlärare är en pedagog som har arbetat länge på Da Vinciskolan och som nu bedriver undervisning hemma i sin egen ateljé. Eleverna promenerar dit tillsammans med pedagog.

I flera av klassrummen ser vi en matta där eleverna kan samlas för olika aktiviteter. Vi ser exempel på detta när en pedagog samlar delar av klassen för kompisprat. Vi ser även elever använda sig av matta under eget arbete.

I klassrummen kan vi bland annat se olika elevarbeten, kunskapsväggar, läroplansmål och trivselregler.

Skolgården är omväxlande med träd och små bergknallar, den erbjuder möjlighet till olika aktiviteter. Det finns en bollplan där eleverna kan spela fotboll, basket och bandy. Vidare finns det ett pingisbord samt gungor samt klätterrep uppfästa vid träd på skolans framsida. Elever vi pratar med är nöjda med skolgården men de saknar fler gungor och en klätterställning.

Hur fritidshemmet arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande samt en meningsfull fritid

Fritidshemmet och skolan är integrerade vilket innebär att fritidshemmets pedagoger och personal är med under skoldagen och då främst som resurs till elever i behov av särskilt stöd.

Fritidshemmet består av lillfritids vilket är för de barn som går i förskoleklass. Åk 1-3 är åldersintegrerat och deltar i en fritidsverksamhet medan det också finns en verksamhet som kallas klubben och som är för de elever som går i åk 4-6. Fritidsverksamheten bedrivs i samma lokaler som skolan.

Verksamheten på fritids är strukturerad efter Lgr 11. På lillfritids får elever i förskoleklass ha gemensamma aktiviteter innan många slutar för dagen. Elever i åk 1-3 får delta i olika aktiviteter som fångar upp arbetsområden i skolan. Exempel på det var när eleverna arbetade

med Nobel i skolan så fick eleverna på fritids göra olika experiment. De har även något som de kallar matteklubben, där elever kan där få lära sig olika matematiska spel. Under vår observation pågår det ett "mellotema" på fritids och eleverna kommer att få göra olika aktiviteter som har med melodifestivalen att göra exempelvis sjunga, dansa, arbeta med scen och teknik. I slutet på detta tema kommer eleverna få uppträda för varandra. Elever i åk 4-6 som är inskrivna i klubben kan de få hjälp med läsläsning men också en plats att prata med kompisar innan de går hem.

Under vår observation ser vi att det är personal från fritids som är rastvakter under rasterna på skolan.

Rektor berättar att hon vill att fritidshemmet ska ha en framträdande roll på skolan. Utöver det att samtliga klasser har fritidspersonal kopplad till sig närvarar fritidshemmets enhetsledare på samtliga möten och ingår i den lokala skolledningen för att säkerställa att skola och fritidshemmet samverkar.

Hur verksamheten anpassas till elever i behov av särskilt stöd

Samtliga klasser har en resursperson kopplad till sig som kan stötta elever som är i behov av särskilt stöd. I nuläget finns en specialpedagog på skolan som hjälper elever med behov av stöd. I samtal med specialpedagogen framkommer det att hen i huvudsak hämtar elever från klassrum och arbetar med dem på enskild plats. Det framgår också att det är svårt att hitta lämpliga platser att arbeta under lugn och ro pga lokalbrist.

Under några lektioner ser vi pedagogerna göra anpassningar till elever i behov av särskilt stöd, exempelvis genom placering nära tavlan och möjlighet att läsa på pedagogs dator när övriga klassen tittar på projektorn.

I elevdatorerna finns rättstavningsprogram installerade och dyslektiker har tillgång till inläst material.

Vi läser i skolans elevhälsoplan att om en elev riskerar att inte uppnå kunskapskraven ska lärare och övrig pedagogisk personal att arbeta med extra anpassningar. Upprättade extra anpassningar ska informeras till övriga arbetslaget samt till EHT (elevhälsoteam). Skolans elevhälsoteam består av rektor, specialpedagog, skolsköterska och skolpsykolog och de har möte en gång i månaden. Rektor berättar att hon vill utöka antalet möten till varannan eller åtminstone var tredje vecka. Elevärenden diskuteras i EHT och sedan återkopplas det till berörd lärare/pedagogisk personal i form av EHD (elevhälsodiskussion). Vid behov inleds en pedagogisk utredning och utifrån det underlaget beslutar rektor om åtgärdsprogram ska upprättas. Under innevarande läsår har rektor (som är utbildad specialpedagog) hjälpt till med

att kartlägga elever som utreds då specialpedagog varit sjukskriven.

Arbetslagen har elevprat (tid för pedagog att framföra oro kring en elev) kontinuerligt och det finns möjlighet att tala om hur de ska stödja elever på de möten som är förlagda på måndagar respektive onsdagar.

Skolan använder sig av flertalet screeningmetoder. I fsk används screeningmaterial enligt Bornholmodellen, Bokstav, ord och meningskedjor från åk 1-6, DLS från åk 1-6, rättstavning/läsförståelse fr åk 2-6, Tummen upp i ma åk 3 samt ALP från åk 2-6

Rektor vill även införa FAT (förstå och använda tal) under höstterminen men valde att lägga det åt sidan eftersom specialpedagogen blev sjukskriven.

Hur verksamheten anpassas efter elever med annat modersmål

Till de elever som har annat modersmål köps det tjänst av Nacka kommun för adekvat modermålsundervisning som ligger förlagd efter skoltid. En elev på skolan har SVA (svenska som andraspråk) och ansvarig pedagog är utbildad SVA-lärare som ansvarar för anpassat material till eleven.

Skolan och omvärlden

I en av årskurserna sker just nu ett samarbete med en närliggande kyrka. Kyrkan tillsammans med en arkitekt tog initiativet och ville ha elevernas synpunkter på hur en kyrkogård kan se ut. Eleverna fick skriva en beskrivande text och måla tillhörande bilder. Elevernas arbeten kommer att ställas ut på en utställning.

En pedagog berättar i intervju att de brukar bjuda in elevernas släktingar med olika yrken, exempelvis rymdforskare som i samband med att de arbetade med rymden fick berätta om sitt yrke.

Da Vinciskolan är en partnerskola med Vetenskapens hus, som drivs av KTH och Stockholms universitet. I intervju med pedagoger beskriver att de får tillgång till unik, kreativ och laborativ miljö med teknisk utrustning. Just nu arbetar årskurs 4 med ljus och ljud och kommer under våren göra studiebesök på vetenskapens hus.

Skolan utnyttjar närområdets möjligheter. Genom ämnet idrott och hälsa får eleverna vistas i närliggande utemiljö, skogsområden och idrottsplatser, under större delen av höstterminen. I närheten av skolan finns en skog med ett uteklassrum som några klasser utnyttjar. Skolan

arbetar med NTA (naturvetenskap och teknik för alla) och i flera projekt utnyttjar de närmiljön exempelvis i projektet frö till frö. I intervju med fritidspedagog så berättar hen att fritidshemmet genomför utflykter i närområdet måndagar till onsdagar. Hen ger exempel på utflykter till park, skogsområden samt närliggande udde.

I nuläget får eleverna i liten eller ingen utsträckning alls ta ställning till frågor som rör framtida studier. Rektor berättar att hon har en idé om att låta en SYV (studie- och yrkesvägledare) besöka åk 6 för att informera om skolval inför åk 7. Hon har också en idé om att låta en SYV närvara under ett föräldramöte för att informera om detsamma.

Bedömning i text

Undervisningen är i relativt stor utsträckning organiserad och strukturerad efter läroplanen.

Pedagogerna presenterar och tydliggör kunskapskraven vilket gör att eleverna i hög grad förstår syftet med undervisningen och vilka förmågor de ska utveckla och hur de ska visa sina kunskaper.

Pedagogerna ger eleverna förutsättningar att pröva olika arbetsätt och arbetsformer i relativt stor utsträckning. Arbetsätt som är kreativa och utforskande förekommer i viss mån.

Pedagoger berättar att de arbetar ämnesövergripande exempelvis vid temaarbeten vid termins - start och slut.

Samtliga elever har tillgång till lärplatta eller dator. Dessa används dagligen i skolans arbete. Därmed får eleverna i stor utsträckning lära sig att hantera ett stort informationsflöde.

Källkritiskt tänkande finns i stor utsträckning och elever får i hög grad möjlighet att utveckla kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter.

Eleverna ges i relativt hög utsträckning ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Pedagogernas undervisning på Da Vinciskolan präglas av ett språkutvecklande arbetsätt i hög utsträckning.

Den fysiska miljön inomhus är begränsande då det i stor utsträckning saknas grupprum och det begränsar pedagogernas möjlighet att variera undervisningen. Den fysiska miljön utomhus är varierande men skulle kunna utnyttjas i större utsträckning.

aktivt arbetar med sina uppsatta mål. Elever i åk 6 får under sina utvecklingssamtal ta del av det aktuella bedömningsläget i samtliga ämnen. Alla undervisande lärare har inför utvecklingssamtalet markerat var respektive elev befinner sig på för nivå inom aktuella kunskapskrav. Varje elev får under utvecklingssamtalet sätta upp mål utifrån dessa bedömningar och utifrån det ger undervisande lärare återkoppling på hur eleven kan nå sitt mål.

I intervju med pedagog men också i intervju med elever berättar de att de använder sig av VÖL (en arbetsmodell för att planera och utvärdera ett arbetsområde). Elever får inför ett arbetsområde skriva ned vad de vet samt önskar att veta och när arbetsområdet är slut får de utvärdera och skriva ned vad de har lärt sig.

Klassvärdar förekommer i vissa klasser. De har i uppgift att torka av bord efter lunch som intas i klassrum med anledning av att skolan inte har en egen matsal. Vi ser också exempel på klassvärdar som ansvarar för exempelvis upprop av eleverna i klassen vid start på morgonen.

Inflytande över verksamheten

I samtal med elever framkommer det att de upplever att de vuxna på skolan lyssnar till dem och att deras tankar och åsikter tas på allvar. Många elever upplever dock att de sällan får igenom önskemål via elevrådet.

Vi ser under flera lektioner att pedagoger låter en del elevers nyfikenhet kring ett visst ämne stillas genom att låta dem under genomgångar ställa frågor. Vi ser också att pedagog under lektion med kompassamtal frågar efter elevernas åsikter inom ämnet som de behandlar.

Under en lektion vi observerar har halva klassen eget arbete och eleverna har utifrån hur de ligger till och vad de behöver träna på gjort ett eget val över vad de ska arbeta med under det arbetspasset.

Några elever som vi samtalar med berättar att de ibland får vara med och bestämma om undervisningen. De berättar att de inför starten av varje arbetsområde får fylla i vad de vill lära sig samt ge förslag på arbetssätt och examinationsform.

I VÖL-schemat som används i vissa klasser får eleverna möjlighet att utvärdera det avslutade arbetsområdet bland annat genom att skriva vad de har lärt sig. Vi tar del av flera exempel på hur elever får möjlighet att ta ansvar och ha inflytande över undervisningen. Vi hör också elever som beskriver att det är i huvudsak läraren som bestämmer vad klassen ska arbeta med.

Under de lektioner vi observerar fördelas ordet jämnt mellan flickor och pojkar. Under fritidsverksamheten erbjuds ibland tjejfotboll för att tjejer ska få prova på och våga spela fotboll. Några tjejer vi pratar med tycker det är bra för att de vågar inte spela tillsammans med killarna.

Demokratiska processer

På skolan finns ett elevråd som består av en representant från varje klass. Under innevarande läsår har elevrådet inte haft regelbundna möten men tanken är att de ska ha möte en gång i månaden enligt rektor. Rektor är den som kallar till och leder elevrådsmöten. Samtliga klasser har klassråd minst en gång i månaden.

Vi frågar en pedagog hur eleverna får möjlighet att arbeta i demokratiska former. Pedagogerna poängterar att det inte bara handlar om att ha klass- och elevråd utan att det är viktigt att eleverna får förståelse för vad en demokratisk process innebär. De har inom klassen pratat om vilka möjligheter man har som medborgare, att man har möjlighet att påverka olika val genom att rösta. De har gått igenom hur ett möte kan gå till, med en ordförande och sekreterare.

Skolan har en föräldraförening; Da Vincis vänner. Den består av en representant från varje klass. Rektor berättar att hon träffar föräldraföreningen flera gånger per termin.

Vi tar del av ett protokoll från ett styrelsemöte (Da Vincis vänner och skolledningen) och läser i det flera punkter där föräldrarna är med och diskuterar olika sakfrågor som berör skolan, bland annat vilka traditioner som ska behållas på skolan.

Bedömning i text

De äldre eleverna på Da Vinciskolan ges till stora delar möjlighet att ta ansvar för sitt eget lärande när de under utvecklingssamtal får sätta upp egna mål utifrån pedagogens nuvarande bedömning.

Systemet med klassvärdar i några klasser ger en del elever möjlighet att i relativt stor utsträckning ta ansvar för sin arbetsmiljö.

Eleverna har i stor utsträckning möjlighet att påverka vilka aktiviteter som ska genomföras under fritidshemmets verksamhet.

Pedagogerna planerar och utvärderar till stora delar tillsammans med eleverna.

Elevernas inflytande över undervisningen är stort. Vi bedömer att pedagogerna lyssnar till eleverna.

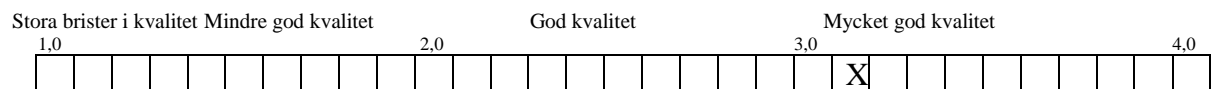

Elevernas formella inflytande via klassråd och i synnerhet elevråd bör förbättras. Dessa råd bör lyftas fram och synliggöras för att eleverna ska lära sig de demokratiska processerna i skolan.

Flickor och pojkar ges i stor utsträckning lika stort utrymme i undervisningen.

Det finns organiserade former för samarbete med föräldrar.

Bedömning enligt skala

Bedömning och betyg

Beskrivning

Elevers kännedom om kunskapskraven

I några klassrum ser vi att kunskapskrav för olika ämnen sitter uppe på väggarna. Vi närvarar under en start av ett arbetsområde där pedagogen går igenom vilka kunskapskrav som eleverna kommer att bli bedömda inom. Vi pratar med elever i de äldre årskurserna och de berättar att lärarna ofta går igenom kunskapskraven när de startar ett nytt arbetsområde.

Vi hör under en genomgång att eleverna kommer att få möjlighet att bedöma sitt eget och klasskamraters arbeten. Elever i samma klass berättar att kamratbedömning är ett vanligt inslag och att de tycker att det är givande att få göra det. Vi pratar med pedagogen som är ansvarig för klassen som utvecklar att eleverna under flera års tid har fått träna på att bedöma sina egna och klasskamraternas resultat.

Återkoppling av elevers lärande till elever och/eller föräldrar

Skolan använder sig av SchoolSoft vilket är ett webbaserat verktyg för att underlätta kommunikationen mellan skola och hemmet. I SchoolSoft publiceras all information, exempelvis veckobrev och kunskapsåterkoppling. Samtliga elever har ett utvecklingsamtal per termin där föräldrar och elever får information om elevens sociala- och

kunskapsutveckling. I samtliga klasser används konkretiserade matriser ("Heja" som är framarbetat av Infomentor som är en lärplattform) för återkoppling av elevernas kunskapsläge.

Under utvecklingssamtalet upprättas en IUP för samtliga elever (individuell utvecklingsplan). Planen är framåtsyftande (dvs innehåller mål som eleven ska arbeta med under resten av terminen) och antal mål varierar mellan elever. I ett klassrum ser vi elevernas IUP'er laminerade på väggarna medan i andra klasser kan det förekomma att IUP'erna tejpas upp vid respektive elevs plats. Målen utvärderas kommande utvecklingssamtal.

Vi samtalar med elever i åk 6 som berättar att de under sina utvecklingssamtal får ta del av hur de ligger till i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen. Alla undervisande lärare skriver ut kunskapskraven och markerar var respektive elev befinner sig för stunden. Ansvarig pedagog visar under ett samtal upp en elevs matriser och vi ser var eleven befann sig inom respektive kunskapskrav för stunden genom markeringar.

Vi frågar en pedagog om Schoolsoft används för formativ respektive summativ bedömning och hen svarar att de inte har kommit så långt ännu utan att pedagogerna skriver ut de konkretiserade matriserna och markerar i dem. Vi samtalar med några äldre elever som berättar att de inte brukar få någon återkoppling i Schoolsoft.

Skolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning

Det är bestämt inom skolan att samtliga lärare från åk 1-6 ska hjälpas åt att bedöma de nationella proven. Rektor berättar att tid ska avsättas till detta under gemensamma lärarkonferenser. Vid tidpunkten för vår observation har ett skriftligt nationellt prov genomförts i ett ämne. Pedagog som ansvarade för det berättar att hen rättade dem på egen hand.

Enligt rektor sker ingen sambedömning med andra skolor i kommunen.

Bedömning i text

Elever har god kännedom om kunskapskraven i de olika ämnena och de äldre eleverna får i relativt stor utsträckning öva på att bedöma sina egna resultat.

SchoolSoft och utvecklingssamtalen ger goda förutsättningar för elever och föräldrar för återkoppling om elevens kunskapsutveckling och sociala situation. Fritidshemmets personal

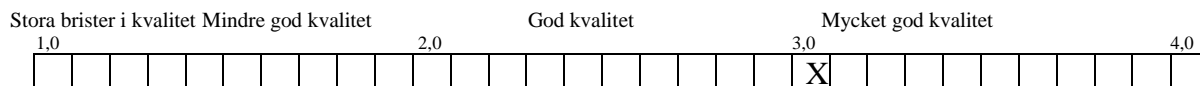

närvarar under elevernas utvecklingssamtal vilket ger elever och föräldrar ytterligare information om elevens hela skoldag.

Framåtsyftande, individuell planering används till stora delar.

Rutiner för att säkra en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning finns men har ännu inte tillämpats.

Bedömning enligt skala

Rektors ansvar

Beskrivning

Hur rektor leder den pedagogiska verksamheten

Rektor påbörjade sin tjänst i augusti och har sitt kontor i anslutning till flera klassrum. Rektor betonar att hon vill vara närvarande och låter sin dörr stå öppen som markering att man alltid är välkommen in för att prata med henne. Det rektor nämner som positivt med Da Vinciskolan är att det är engagerade pedagoger som arbetar aktivt för att se alla elever. Rektor lyfter också fritidshemmet verksamhet som något positivt. Rektor berättar att hennes ledord är “Höga förväntningar - rimliga krav” och vill att verksamheten ska utmana alla elever utifrån sina förutsättningar. Vi frågar rektor hur hon vill verka som en pedagogisk ledare och hon svarar att hon vill vara synlig i verksamheten och få all personal att dra åt samma håll. Hon har också en ambition att ofta närvara under lektioner och ge feedback till pedagogerna. För rektor är det viktigt att fritidshemmet har en framträdande roll. På skolan märks det genom att samtliga klasser har en fritidspersonal kopplat till sig och att enhetsledaren för fritidshemmet är med i skolans lokala ledningsgrupp.

Ett utvecklingsområde som rektor beskriver är elevhälsoarbetet och hon vill utöka EHT till varannan eller åtminstone var tredje vecka. Rektor vill också lyfta diskussionen kring extra anpassningar, inte bara för elever som är i behov av stöd utan även för elever som behöver extra utmaningar.

När vi samtalar med pedagoger säger de att rektor är tydlig, engagerad, har en stark vision och vill att verksamheten ska bygga på forskningsbaserat underlag. Vidare berättar pedagoger att rektor har skalat av arbetsuppgifter så att de kan fokusera på sitt kärnuppdrag. Rektor har med sin specialpedagogiska kompetens hjälpt till med kartläggningar av elever under detta läsår. Pedagoger lyfter rektors specialpedagogiska kompetenser som värdefulla för verksamheten.

Rektor och de tre enhetsledarna har möte en gång varje vecka. Rektor närvarar under personalmötet för all personal som är på måndagar och leder ibland de pedagogiska mötena som är på onsdagar. Inför detta läsår har enhetsledarna fått ett utökat uppdrag och de har bland annat medarbetarsamtal med sina kollegor i sina respektive arbetslag. Pedagoger vi samtalar med berättar att rektor lyfter kompetenser som finns inom verksamheten och skapar förutsättningar för det kollegiala lärandet.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Vi tar del av skolans plan över kvalitetsarbetet. Vi läser i den att rektor ansvarar för ett dokumenterat, kontinuerligt och systematiskt kvalitetsarbete för skola och fritidshem. Vi läser också att arbetet med att utveckla verksamheten är en fortlöpande process där nulägesbeskrivning och analys av verksamheten ligger till grund för beslut om åtgärder för förbättring. I planen finns en årscykel som beskriver vad som sker vid olika tidpunkter under läsåret. Lärarnas och övriga pedagogers dokumentation och rapport av måluppfyllelse i mars respektive vecka 44 utgör underlag för rektors rapport som skickas till huvudman i maj respektive december.

Denna rapport innefattar kvalitetsredovisning över skola och fritidshemmet. I rapport från föregående läsår läser vi om insatser och effekter av insatser utifrån beslutade utvecklingsbehov i december 2015.

Skolans likabehandlingsplan har utarbetats av skolledningen och skolans pedagoger och personal har haft möjligheten att lämna synpunkter. Elever och föräldrar har inte deltagit i utformningen.

Rektor förklarar att hon vill ha en samlad lärarkår och att all personal ska dra åt samma håll. Pedagoger vi samtalar med upplever att rektor tycker att personalens synpunkter är viktiga och de får tycka till innan beslut fattas.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

På skolan finns två förstelärare (inom IKT och läs- och skriv). Vi läser i förstelärarnas uppdragsbeskrivning bland annat vad som ingår i uppdraget och hur de arbetar med det kollegiala lärandet. Under innevarande vårtermin är fyra konferenser för pedagogerna inplanerade som förstelärarna ska leda. Vi läser också att rektor och förstelärarna träffas minst var femte vecka och i maj månad ska utvärdering och uppföljning av uppdraget ske.

Samtliga lärare har genomgått en utbildning inom Singapore-matematik vilket är en internationellt framgångsrik metod för undervisning i matematik som baseras på Singapores kursplan. Det pågår i nuläget diskussioner hur det ska implementeras i verksamheten.

Detta läsår går all personal en utbildning som leds av The Arbinger Institute. Kortfattat handlar utbildningen om hur man skapar medmänskliga relationer. Utbildningen pågår hela läsåret.

Pedagoger vi samtalar med berättar att de i regel får gå på olika kurser efter önskemål som är anpassade till verksamhetens behov.

Varje arbetsvecka startar upp med ett personalmöte. Under det går personalen igenom veckan som kommer och tar hand om praktiska frågor. Direkt efter det har fritidshemmet ett planeringsmöte. På onsdagar har pedagogerna möten (sk lärarkonferenser) och dessa har olika teman. Som tidigare nämnts kan förstelärarna leda dessa möten, men även andra pedagoger beroende på innehåll. En pedagog berättar att de använt en lärarkonferens till att diskutera bedömning i mindre grupper.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

På Da Vinciskolan har personalen måndagsmöten. Var tredje vecka träffas all personal och övriga veckor är måndagsmötena uppdelat i fsk - åk 3 samt åk 4-6. Fritidshemmets personal är med under dessa möten. Fritidspersonalen har ett eget möte i anslutning till detta möte. På onsdagar har undervisande lärare möten. Rektor träffar skolans enhetsledare varje onsdag.

Under vårterminen träffas förskolans lärare och förskoleklassens pedagoger och lägger upp arbetet för mottagande av elever som ska börja i förskoleklass under höstterminen. En pedagog vi samtalar med uttrycker önskemål om att få ha lära känna samtal med blivande elever samt vårdnadshavare i förskoleklass under maj/juni istället för augusti/september för att vid ett tidigare läge få information om eleverna.

I nuläget, ser man inget behov av rutiner kring övergångar mellan olika stadier då flera pedagoger arbetar över flera stadier och åldrar. Vid byte av klasslärare har skolan klasskonferenser vid läsårets start där de nya undervisande lärarna delges information om

elevernas kunskaper och sociala situation.

Bedömning i text

Rektor har i hög grad kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet.

Rektor arbetar i hög grad för att utveckla verksamheten tillsammans med ledningsgrupp och medarbetare.

Rektor tar i hög grad ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten.

Genom planering, genomförande och utvärdering deltar personalen i det systematiska kvalitetsarbetet i stor utsträckning.

Elevernas medverkan i det systematiska kvalitetsarbetet är låg och utgör ett förbättringsområde.

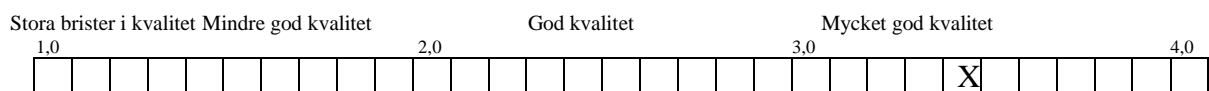
Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i hög grad.

Personalen på Da Vinciskolan är nöjd med fortbildningsmöjligheter och upplever att läsårets satsningar inom Singapore-matematik och Arbinger är mycket givande.

På skolan finns fungerande samverkan mellan de olika verksamheterna i hög grad.

Det finns relativt väl fungerande arbete med övergångar och skolformer.

Bedömning enligt skala

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

*Observationsår: Förbättringsområden
i tidigare rapport:*

Nuläge:

2011	Elevernas reella inflytande	Har delvis åtgärdats
2011	Elevernas kännedom om kunskapskrav	Har åtgärdats
2011	Gemensam struktur för arbetssätt och uppföljning	Har åtgärdats

REFERENSER

Da Vinciskolans Likabehandlingsplan
Da Vinciskolans Elevhälsoplan
Dokumentation kring organisationsplan
Dokumentation över kvalitetsarbete
IUP
Metodbok för observationer 2014
Våga visa frågebank vid observation på skola
Våga Visa observationsrapport 2011
Våga visa, bedömningsmatris Grundskola, Grundsärskola, Förskoleklass och Fritidshem 20150606
Schema för klasserna

Elektroniska källor:

Hemsida: <http://http://www.davinciskolan.com/>
Fortbildningssatsning, Arbinger: <http://arbingerinstitute.se/>
Fortbildningssatsning, Singapore-matematik: <http://www.admeraeducation.se/>
KTH, vetenskapens hus: <http://www.vetenskapenshus.se/>

**Da Vinciförskolan Pärlan
Nacka kommun**

DA VINCI
SKOLAN
SALTSJÖBADEN

**Camilla Rahm Nacka kommun
Kristina Laestander Nacka kommun
Vecka 7 2017**

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
<i>Fakta om enheten</i>	4
<i>Statistik</i>	4
<i>Organisation /Ledning</i>	4
OBSERVATIONENS METOD	Fel! Bokmärket är inte definierat.
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	14
<i>Förskolechefens ansvar</i>	15
REFERENSER	18

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn	Da Vinciförskolan Pärlan
Är verksamheten kommunal eller fristående? (Koncern)	Fristående
Antal avdelningar	Två
Tillagningskök eller catering	Catering; mat från Da Vinciskolan
Har förskolan någon profilering?	Montessori, konst och vetenskap
Typ av demografiskt upptagningsområde	Villaområde

Statistik

Antal barn i förskolan	33
Antal anställd pedagogisk personal (heltidstj./årsarb)	5,9
Antal barn per årsarbetare	Ca 5,5
Antal personal med förskollärarexamen (åa)	En
Förskolechef (åa)	Rektor tillika förskolechef med ansvar för skolan F- årsk.6 samt 3 förskolor
Övrig ledning (åa)	Två ägare

Organisation /Ledning

Finns ledningsgrupp el. likn. avdeln.ansv. pedagoggrupp etc.	F-chef samt ägarna bildar ledningsgrupp Enhetsledare (förskollärare) har delegerat ansvar för förskolans verksamhet
Arbetslag/avdeln. kring vilka barngrupper i olika åldrar och personalen är organiserad.	Ålder 1-3 år Två pedagoger+ hjälp av köksansvarig ped. Ålder 3-6 år Fyra pedagoger, varav en ped./dag är köksansvarig ca 3-4 tim/dag

OBSERVATIONENS METOD

Vi är två observatörer som besöker förskolan under tre dagar. Före och under observationen läser vi förskolans olika dokument och vi observerar verksamheten på de två avdelningarna såväl inne som ute. Vi har en intervju med förskolechef och förskolans verksamhetsledare vid ett tillfälle och med en pedagog från respektive avdelning vid ett annat. Vi samtalar också med pedagoger och barn under vårt besök på avdelningarna. Övrig tid analyserar vi och skriver observationsrapporten

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Pärlans förskola, som tidigare varit ett föräldrakooperativ, ingår sedan februari 2016 i den enskilda koncernen Da Vinciskolan. I koncernen ingick sedan tidigare två förskolor och skolans verksamhet F - årskurs 6. De fyra enheterna leds av en rektor tillika förskolechef och på varje enhet finns enhetsledare med ett delegerat verksamhetsansvar. Rektor/förskolechefen började sin tjänst i augusti 2016. Det gjorde även Pärkans enhetsledare samt två av de övriga pedagogerna. Pärkans förskola, liksom övriga enheter, är montessorinriktad och de finns med gångavstånds närhet till varandra i Saltsjöbaden.

Förskolans starka sidor är pedagogernas gemensamma syn på värdegrunden som resulterar i ett respektfullt förhållningssätt gentemot barnen och till varandra i arbetslaget. Verksamheten utgår från läroplanen och har montessoripedagogiken som grundidé för barnens lärande. Pedagogerna ger barnen möjlighet att ta ansvar i vardagen och de lyssnar in barnens intressen. Organisationen är tydlig och det finns en struktur i verksamheten.

Bland de förbättringsområden vi identifierar, och som pedagogerna är medvetna om, finns utveckling av dokumentationer som visar lärprocesser, barnens möjligheter att reflektera över det egna lärandet och användandet av modern teknik. Vi pekar också på att det finns vissa kvalitetsskillnader mellan avdelningarnas miljö och arbetsro. En plan saknas mot diskriminering och kränkande behandling, samt en beskrivning i planen som visar på förskolans likabehandlingsarbete.

Starka sidor

- Förskolan har närvarande och utvecklingsbenägna pedagoger som har ett respektfullt förhållningssätt mot barnen. *Normer och Värden*
- Pedagogerna har en gemensam syn på värdegrunden, vilket skapar trygghet för barnen och ett gott samarbete i arbetslaget. *Normer och Värden*
- Det finns goda förutsättningar till lärande för barnen utifrån förskolans Läroplan och montessoripedagogikens grundidé om att tillvarata varje barns intresse och behov. *Utveckling och Lärande*
- Barnen ges stora möjligheter att ta ansvar i de vardagliga situationerna och de får ha inflytande inom den planerade verksamheten. *Ansvar och inflytande*

- Det finns en tydlig organisation och struktur för verksamheten, där förskolechefen organiserar det systematiska kvalitetsarbetet. *Förskolechefens ansvar*

Förbättringsområden

- Arbetsklimatet och en arbetsro som gynnar barnens lärande behöver förbättras på de äldre barnens avdelning. *Normer och Värden*
- Förskolan behöver utveckla dokumentationer av lärprocesser och barnens möjligheter att reflektera över sitt lärande. *Utveckling och lärande*
- Förskolans användande av modern teknik som verktyg i lärprocesser behöver utökas. *Utveckling och Lärande*
- Miljön på avdelningen för de yngre barnen behöver utvecklas till ett mer utmanande och mångsidigt lärande för barnen. *Utveckling och Lärande*
- Barnen kan i större utsträckning ges möjlighet att delta i övergripande planering och i demokratiska forum där deras åsikter och tankar tas tillvara. *Ansvar och inflytande*
- En plan mot diskriminering och kränkande behandling behöver utformas, där också en beskrivning av förskolans likabehandlingsarbete ska ingå. *Normer och värden, Förskolechefens ansvar*

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

På Hemsidan står: “På Da Vinciskolans förskola arbetar vi montessoriinriktat och erbjuder en trygg och stimulerande miljö som präglas av ordning, struktur, skönhet och lugn. Montessoripedagogikens grundtanke är att alla barn har både en naturlig lust att lära och en förmåga att arbeta på egen hand. I förskolan vill vi odla dessa egenskaper, så att barnen får med sig både kunskapsglädje och självständighet till skolan”.

Vi ser att pedagogerna har en gemensam värdegrund. Pedagogerna är närvarande i barnens aktiviteter och lekar, inne såväl som ute. I förskolans Verksamhetsplan läser vi att verksamheten bygger på respekt för barnets självbestämmanderätt och integritet. Barnen ska sättas i centrum, pedagogerna ska stötta barnens intressen och låta barnen utvecklas i sin egen takt. Detta förhållningssätt ser vi många exempel på under vår observation. Pedagogerna framhåller att de har tydligt barnfokus. Vi uppfattar pedagogernas stora intresse för sitt yrke, en vilja att utveckla verksamheten och att anpassa arbetet utifrån barnens behov.

I förskolans Verksamhetsplan läser vi att förskolan, i samarbete med föräldrarna, vill ge barnen möjlighet att utveckla sina intellektuella tillgångar, känslor och tankar. Därigenom kan grunden läggas till att barnet utvecklas till en öppen och hänsynsfull människa. Montessorimiljöns olika material och aktiviteter är neutralt ur ett genusperspektiv och pedagogerna har en viktig roll som goda förebilder, står det också i planen. I samtal med pedagogerna återkommer de till vikten av trygghet för barnen och att de med engagemang arbetar utifrån barnen. Under vår observation ser vi många goda exempel på pedagogernas förståelse för varje barn och att de är goda förebilder för barnen. Vi ser att barnen leker aktivt med varandra utifrån sina olika förutsättningar, men att det också förekommer konflikter mellan barnen.

I förskolans Verksamhetsplan läser vi om likabehandlingsarbetet. Där står att förskolan arbetar förebyggande i syfte att undvika kränkande situationer. Detta görs genom att läsa vänskapsböcker, dramatisera konflikter där barnen får bestämma slutet, sjunga vänskapsånger och genomföra vänskapssamtal. “Klokbooken” syftar till att barnen själva ska forma trivselregler och uppmärksamma positiva handlingar hos både barn och vuxna. Under vår observation berättar pedagogerna om detta arbete, men vi ser inga exempel på detta under våra dagar i förskolan, inte heller någon dokumentation gällande likabehandlingsarbetet.

I verksamhetsplanen beskrivs också hur pedagogerna använder sig av en metod i tre steg vid konfliktlösningar som syftar till att uppmuntra barnen att lösa konflikter verbalt. Pedagoger finns i barnens närhet och när konflikter uppstår samtalar de med barnen. Vi hör en pedagog ställa frågor till barnen som exempelvis; Vad hände? hur känns det? Hur vill ni göra? När något barn är ledset håller pedagogerna barnet nära och tröstar.

Vi läser Da Vinciskolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling, en plan som även innefattar förskoleverksamheten, och ser att den inte har anpassning till förskolans verksamhet och att metoder för förskolans likabehandlingsarbete saknas planen.

Förhållningssätt

Pedagogernas förhållningssätt till barnen uppfattar vi som vänligt och engagerat. Alla hjälps åt i huset att ta ansvar för alla barn. Vi ser att pedagogerna uppmuntrar, utmanar, visar respekt och intresse för barnen i deras pågående aktiviteter. Barnen arbetar både självständigt och tillsammans. Det finns många goda exempel på hur de samarbetar två och två och lär av varandra.

Vi ser att pedagogerna ger barnen förutsättningar att lyckas med sina aktiviteter. Ett exempel är när de yngsta barnen äter och pedagogerna uppmuntrar dem att kunna lägga upp maten, äta och dricka själva och plocka undan efter avslutad måltid. Barnen torkar av borden och får sopa upp ris som hamnat på golvet. Förhållningssättet är tillåtande mot barnen under måltiden och vid städningen. Samma förhållningssätt ser vi på avdelningen för de äldre barnen.

Pedagogerna säger att de trivs tillsammans i arbetslaget, de hjälps åt och delar med sig av kunskap till varandra. Vi uppfattar att det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan pedagogerna.

Vi ser att både yngre och äldre barn visar varandra respekt utifrån sina förutsättningar, men att det också finns situationer hos de äldre barnen då konflikter uppstår. I lek och arbetspass ser vi att barnen respekterar varandra, men i samlingar där hela gruppen ska delta, uppstår ett flertal konflikter som vi uppfattar påverkar både innehåll och övriga barn i gruppen.

Arbetsklimat som gynnar barnens lärande

Utemiljöns utformning ger möjligheter till såväl gemensam som enskild lek. Inomhus ser vi att små rum skapats i rummen med hjälp av avgränsande hyllor vilket delar upp barnens olika aktiviteter och med det möjliggör lek- och arbetsro.

På avdelningen för de yngre barnen upplever vi lek- och arbetsro samtliga dagar under vår observation. Detta ser vi också på avdelningen för de äldre barnen speciellt när de vid några tillfällen delas upp i mindre grupper, i uteleken och under delar av arbetspassen inne. I den dagliga samlingen före lunchen uppfattar vi hög ljudnivå bland de äldre barnen och att det är svårt för såväl pedagog som barn att göra sig hörda. Barnen sitter tätt och konflikter uppstår ibland. Pedagogerna berättar att de tänker förändra sitt arbetssätt och dela upp barngruppen vid de dagliga samlingarna. Under tre tillfällen i veckan ska gruppens äldsta barn då ha egna arbetspass.

Bedömning i text

Det finns i hög grad en gemensam och förankrad syn på värdegrundsarbetet hos förskolans pedagoger och vanligtvis ett aktivt arbete med att utveckla förståelse för människors lika värde.

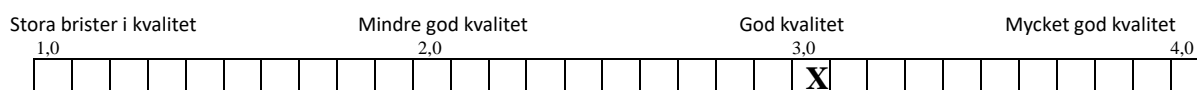
Planen mot diskriminering och kränkande behandling är inte anpassad till förskolans verksamhet och i planen saknas metoder för förskolans likabehandlingsarbete.

Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mellan pedagoger och barn och pedagogerna emellan. Barnen visar till stora delar varandra respekt utifrån sina förutsättningar, men de äldsta barnen gör inte det i alla situationer.

Det är ofta ett arbetsklimat som gynnar barnens lärande. Pedagogerna hjälper barnen till en lösning när konflikter uppstår, vilket återskapar lugn och arbetsro.

Arbetsmiljön för de yngre barnen ger dem lek-och arbetsro. Arbetsmiljön för de äldre barnen ger inte alltid förutsättningar för att barnen ska få arbetsro. I vissa situationer är ljudnivån hög, speciellt när många barn vistas i samma rum.

Bedömning enligt skala¹

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Förskolan har dagligen en fast planering med lek inne och ute, planerade samlingar samt mat, vila och rutinsituationer. Kortare teman förekommer och dessa följer oftast årstiderna. Pedagogerna berättar att de äldre barnen just nu har Antarktisk som tema med utgångspunkt från montessorimaterialet, medan de yngre har ett temaarbete om vinter, snö och is. Pedagogerna säger att de äldre barnen går till närliggande skogs- och parkområden varje vecka när vädret tillåter, vilket den här terminen i praktiken betyder att de vistas på gården januari- februari. Vi uppfattar att de yngre barnen har utelek dagligen på gården och vid enstaka tillfällen går till närliggande områden.

Barnen får prova varierade arbetssätt och arbetsformer och vi ser mångsidig lek och andra aktiviteter på båda avdelningarna. Dock stödjer arbetsformerna på de äldre barnens avdelning inte alltid deras lärande. Under förmiddagens arbetspass erbjuds barnen i huvudsak

---

1.0 ¹ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

stillasittande aktiviteter. Vi ser barn med rörelsebehov springa runt och har "brottningslekar" med varandra och att pedagogerna då ger barnen förslag på mer lugna sysselsättningar.

Vi läser i förskolans Verksamhetsplan att verksamheten utgår från förskolans läroplan och Da Vinciskolans profilområden som är: montessoripedagogik, konst och vetenskap. I planen finns montessoripedagogiken beskriven och vi ser på de äldre barnens avdelning att materialet är samlat i olika områden som exempelvis praktiska övningar, sinnesträning, matematik, språk, naturvetenskap och skapande. Vi uppfattar att materialet, med olika svårighetsgrader, ger de äldre barnen möjlighet till utveckling och utmaning. De yngre barnen har inte tillgång till montessorimaterial på samma sätt.

Gemensamma aktiviteter mellan avdelningarna är sångsamling, miniröris, teater och maskerad, berättar pedagogerna. Under vår vecka i förskolan har barn 3-5 år gemensam sångsamling en av förmiddagarna. I den samlingen deltar också tvååringar från de yngre barnens avdelning och barn från Da Vincis övriga förskolor. Under arbetspassen inne ser vi att de äldre barnen ofta sitter två och två, ibland flera. Barnen arbetar också individuellt med exempelvis matematikblad och med att trä pärlor till halsband och vi hör samtal mellan barnen om vad de gör. Samarbete mellan två barn ser vi när de hjälps åt med degen till "montessoribullar" och när flera barn spelar spel vid ett bord. Vid utevistelsen leker barn i olika åldrar tillsammans och vi ser att pedagogerna organiserar gemensamma lekar med de äldre barnen. Pedagogerna berättar att de just nu planerar att ha aktiviteter för femåringarna vid tre tillfällen i veckan under våren. Barnen ska få "arbeta ihop" med exempelvis skolförberedande aktiviteter, säger de. Under samma tid ska 3-4 åringarna ha sina gemensamma aktiviteter.

För att stärka barnens språkliga utveckling har pedagogerna kontinuerligt "högläsning" enligt en plan för de båda avdelningarna. Vi ser att barnen har tillgång till ett varierat utbud av böcker i korgar som är utplacerade på flera ställen och vi är med när pedagoger har högläsning för barnen. Pedagogerna samtalar med barnen och i samlingarna för de yngre barnen ser vi att de använder sångkort och rekvisita till sagor. I sagan "Nalle" med rekvisita benämner pedagog och barn olika klädesplagg, möbler och vad Nalle gör. För de äldre barnen finns montessorimaterialet med exempelvis sandpapperbokstäver och ordkort som stimulerar läs- och skrivinläring.

Vi ser exempel på matematik i samlingar för de yngre barnen när pedagogen använder en ram med stora kulor och hon nämner varje barns namn samtidigt som en kula flyttas. När alla barn är nämnda räknar pedagog och barn kulorna tillsammans och ser att det är nio till antal. I en annan samling ser vi exempel på matematik när pedagogen dramatiserar en saga med en katt-handdocka och tre möss som vill äta ost. Barnen räknar mössen och ostbitarna, samt benämner färg och form som exempelvis cirkel, kvadrat, trekant. De äldre barnen har tillgång till konkret matematikmaterial med exempelvis räknestavar, pärlor och geometriskt material och de har ett brett utbud av material som stimulerar för de praktiska vardagsövningarna. Under arbetspassen ser vi barn runt ett större bord som arbetar med matematik, flera barn sitter med vardagsövningar som stimulerar handrörelser och lägesbegrepp. Barn som bakar bullar mäter ingredienser med decilitermått och sked.

Förskolans utemiljö är varierad och det finns planteringslådor för potatisodling och örter. De äldre barnen har skogsutflykter varje vecka med undantag för vintermånaderna. De yngre

barnen är ute i naturen mer sällan. I förskolans Verksamhetsplan läser vi att utflykterna syftar till respekt för och kunskap om naturen, djur- och växtriket. Vi läser också: ”Vi tar in naturen och studerar olika blad, insekter och blommor. Vi presenterar solsystemet och olika länder och kulturer för barnen genom berättelser, bilder, kartor, jordglober med mera. Vardagsteknik finns att utforska.” Vi ser att de äldre barnen har tillgång till material inom området naturvetenskap och att flera barn vill titta i faktaböcker om djur och natur. Både yngre och äldre barn skrapar efter lunchen av matrester från sina tallrikar i en särskild påse och avdelningarna sorterar bland annat papper. Förskolans mat lagas i Da Vinciskolans kök och förskolechefen säger att stor vikt läggs vid bra produkter och en varierad kost.

Vi ser att de yngre barnen skapar vid sina bord vid flera tillfällen. Några barn berättar vad de målat. Ett staffli finns på de äldre barnens avdelning och ett barn målar där en stund. Hos de yngre barnen är vi med när de arbetar med en deg samt målar. Under vårt besök har de äldre barnen sångsamling och under de dagliga samlingarna sjunger barnen olika sånger. Tidigare hade förskolan en gemensam ateljé, som de numer använder mer begränsat pga av att Da Vinciskolan behöver lokalen.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Vi är med i en samling där barnen ser en film om *hjärtat* visad på en lärplatta och vid några andra tillfällen tar pedagoger foton i olika aktiviteter. Barnen har inte tillgång till lärplattor eller liknande teknik för sin inläring och på avdelningarna finns inte exempelvis tv-skärmar för bild- och filmvisning. Vi frågar pedagogerna om användning av modern teknik och de säger att alla pedagoger har tillgång till var sin lärplatta och att dessa inte används av barnen. De använder sig regelbundet av Schoolsoft i kontakten med föräldrarna, säger de. Pedagogerna ser detta som ett område att vidareutveckla.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Vi läser i ett måldokument: ”På Da Vinciförskolan Pärlan strävar vi efter att alla barn får det stöd som de behöver. Barn som är i behov av särskilt stöd får det utifrån barnets förutsättningar. Stödinsatserna ser därför olika ut och vi utgår från ett samarbete mellan förskola och hem. Vid resurskrävande insatser ansöker vi om stöd från Nacka Kommun”. Det finns också en individuell utvecklingsplan för barn i behov av särskilt stöd att användas vid behov. I dagsläget har förskolan inte extra resurstöd. Vi uppfattar att pedagogerna har ett inkluderande förhållningssätt gentemot barnen, dock ser vi arbetsformer på de äldre barnens avdelning som inte tillräckligt stöder enskilda barns behov och förutsättningar.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

I ett måldokument för förskolan läser vi: ”I samarbete mellan förskolan och hem tar vi tillsammans fram olika insatser för att stimulera språkutvecklingen hos barn med ett annat modersmål än svenska”. I dagsläget finns i förskolan ett större antal barn som har en eller båda föräldrarna med annat modersmål än svenska och annan kulturell bakgrund. En pedagog berättar att de brukar sjunga sånger på olika språk och för de äldre barnen finns montessorimaterial som uppmuntrar barnens kunskap om omvärlden. Vi hör att barnen sjunger en födelsedagssång på engelska och en sång om världsdelar. Vi ser inte för övrigt strategier som stöder språkliga olikheter och kulturell mångfald som metod i lärandet. Pedagogerna ser detta som ett område att utveckla.

Dokumentation av barns lärprocesser

Tidigare hade varje barn en egen pärm där foton och eget arbete samlades. Pärmarna är numer borttagna och meningen är att barnen så småningom ska ha individuell portfolio i den digitala plattformen Schoolsoft, berättar förskolechefen och att detta är under utarbetande. Vi uppfattar att barnen i dagsläget inte har möjlighet att ta del av Schoolsoft i någon större utsträckning. Föräldrarnas möjlighet att ta del av dokumentation från verksamheten, delvis med koppling till läroplanen, finns att tillgå i Schoolsoft.

På båda avdelningarna finns barnens alster från några skapandestunder uppsatta och på de äldre barnens avdelning gör pedagogerna daglig "aktivitetsobservation" som visar vad barnen arbetat med under arbetspass och vem/vilka kamrater de varit tillsammans med. Vi ser inte dokumentationer som visar barns lärprocesser eller metoder som ger barnen möjlighet att reflektera över sitt lärande. En pedagog på de yngre barnens avdelning berättar att de brukar titta på bilder av verksamheten i Schoolsoft tillsammans med barnen och använder då lärplatta. Det brukar de göra varje vecka och då får barnen reflektera över vad de ser på bilderna. De äldre barnen samtalar i exempelvis samlingar om upplevelser de gjort. Pedagogerna ser dokumentation av lärprocesser och barns möjlighet till reflektion över sitt lärande som ett område att utveckla.

Miljön som stöd för lärandet

Innemiljön på båda avdelningarna är ändamålsenliga och planerade för yngre respektive äldre barn. De stora rummen är indelade med låga hyllor som bildar "rum i rummen" och lekmaterial är till stora delar tillgängligt för barnen. Materialet är åldersanpassat där montessorimaterialet dominerar i stor mängd på de äldre barnens avdelning och ligger i tydlig ordning i olika ämnesområden. De yngre barnen har begränsat med montessori- och övrigt lekmaterial. Av pedagogerna får vi veta att mer montessorimaterial finns inlagda i skåp och att de yngre barnen ofta får använda dessa.

Vi uppfattar hög ljudnivå under dagens olika aktiviteter på de äldre barnens avdelning och delvis störande ljud från det intilliggande rum som Da Vinciskolan använder bland annat till musikundervisning.

Utemiljön är gemensam för båda avdelningarna och har ett varierat utbud av lekredskap och lekmaterial för de olika åldrarna. Avgränsat med ett staket finns fotbollsmål och gräsyta för gemensamma lekar. I förskolans närhet finns skogs- och parkområden som används i varierande grad av förskolan.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Varje barngrupp ska besöka en teater varje termin och hela förskolan får besök av en teatergrupp eller musikpedagog enligt den kulturplan som förskolan har, berättar förskolechefen. De äldre barnen åker mer sporadiskt på besök till biblioteket och tidigare åkte de äldsta barnen på längre utflykter under våren, berättar pedagogerna. Vi uppfattar att de yngre barnen mest vistas inom förskolans område inne och ute. Pedagogerna för de yngre barnen berättar att barnen ofta får upplevelse av "teater" genom att de berättar sagor för dem med tillhörande rekvisita.

Bedömning i text

Verksamheten är i hög grad strukturerad med olika arbetsformer och den planerade verksamheten ger barnen möjlighet till utveckling och kreativitet. Verksamheten utgår från läroplanen och montessoripedagogiken stöder läroplansmålen.

Vanligtvis finns ett arbetssätt som stimulerar samarbete mellan barnen. De äldre barnen samarbetar parvis eller i mindre grupper, men ett arbetssätt som stimulerar deras samarbetsförmåga i större grupp kan utvecklas.

Det finns i hög grad ett arbetssätt som stöder språkliga och matematiska förmågor utifrån barnens olika förutsättningar. Vanligtvis stöds barns naturvetenskapliga förmågor och i viss utsträckning används estetiskt arbetssätt som verktyg i lärprocesser.

Användandet av modern teknik förekommer till viss del. Pedagoger använder i varierad grad lärplattor i lärandet, för att dokumentera verksamheten och i föräldrakontakter.

De äldre barnen har i liten utsträckning tillgång till modern teknik och de yngre barnen har i viss mån tillgång genom veckovisa reflektioner via bildokumentationer. Användandet av modern teknik i lärprocesser är ett utvecklingsområde i förskolan.

Förskolan har strategier för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Pedagogerna har till stora delar ett inkluderande förhållningssätt gentemot barnen. På avdelningen för de äldre barnen behöver pedagogerna hitta arbetsformer som tydligare stöder barnens olika förutsättningar och behov.

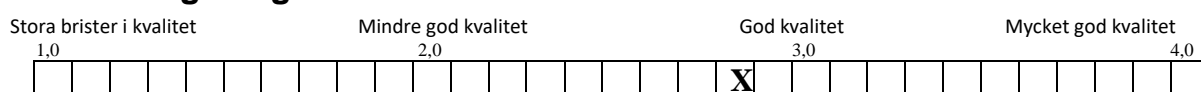
Förskolan har strategier för arbetet med barn med annat modersmål och i viss mån finns metoder för arbetet. Bland barnen finns en kulturell mångfald som på ett tydligare sätt kan komma alla barns lärande till godo.

Pedagogisk dokumentation av barns lärprocesser förekommer sällan och arbetssätt som ger barnen möjlighet att reflektera över sitt eget lärande finns endast i viss utsträckning. Barnens digitala portfolio är under utveckling. Föräldrarna har relativt stora möjligheter att ta del av dokumentationer i Schoolsoft.

Lärandemiljön är till stora delar stimulerande, men det är en kvalitetsskillnad i lärandemiljön mellan avdelningarna. Vår bedömning är att de yngre barnen behöver en mer mångsidig och utmanande lärandemiljö. Lekmiljön ute är till stora delar stimulerande för alla barn.

Kulturella upplevelser för barn 3-5 år finns till stora delar enligt en plan och barnen gör olika utflykter. Närområdets möjligheter tas i viss utsträckning tillvara, men kan vidareutvecklas för såväl de yngre som de äldre barnen.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Vi hör att både yngre och äldre barn uppmuntras av pedagogerna att ta ansvar, samtidigt som de finns i barnens närhet om de behöver hjälp. De äldre barnen plockar fram det montessorimaterial som de önskar använda och efter avslutad aktivitet ställer de tillbaka detta på sin plats i hyllan. Material inom området ”praktiska vardagsövningar” finns på små brickor och vi ser att barn som använt någon övning gör rent på brickan innan de ställer tillbaka den. Samma gäller när barnen bakat ”montessoribullar”. De två barnen som bakar utför alla moment själva och får pedagogernas hjälp om de behöver. När de bakat klart diskar de och gör i ordning på bakkbordet. Före lunchen dukar de äldre barnen sin matplats med tallrik, bestick och glas. På de yngre barnens avdelning är det någon av pedagogerna som dukar. Barnen på båda avdelningarna tar mat själva vid lunchen och efter avslutad måltid dukar de av bordet, skrapar av matrester och torkar av sin plats med en liten torkduk. Inför och efter uteleken ser vi att de yngre barnen uppmuntras att ta pp och av ytterkläderna. Pedagogerna finns till hands och ger barnen tid att pröva själva. De äldre barnen klarar av sin på- och avklädning, hänger upp sina kläder och ställer skorna på sin plats.

Demokratiska arbetsformer

Vid uteleken ser vi barnens fria val av aktiviteter och att pedagogerna finns med där barnen är. Vi uppfattar att pedagogerna inom ramarna för den planerade verksamheten inomhus ger barnen möjlighet till inflytande i sitt lärande. Vi ser exempel på det under förmiddagarna då de äldre barnen fritt väljer vad de vill göra. Pedagogerna sitter med barnen vid borden, samtalar med dem och ger dem stöd när de behöver. Liknande arbetssätt har även pedagogerna för de yngre barnen. I en samling ser vi de yngre barnens delaktighet när varje barn får en uppgift i sagoberättandet. I samlingen med de äldre får ett barn varje dag starta med att sätta fast lappar på en tavla med datum, dagens namn och vilket väder det är.

Pedagogerna berättar att de dagligen dokumenterar barnens individuella aktiviteter. Detta visar barnens intressen som i sin tur påverkar pedagogernas arbetssätt. Dokumentationerna är också ett underlag i utvecklingssamtalen med föräldrarna då samtal förs om barnens intressen och fortsatt utveckling. Vi uppfattar att montessoripedagogiken sätter verksamhetens ramar och former. Vi ser att pedagogernas arbetssätt och metodval delvis påverkas av barnen.

Vi ser att pedagogerna har ett demokratiskt förhållningssätt gentemot barnen. De lyssnar på dem, ställer frågor och samtalar med dem. Förskolan har inte något forum för demokrati som exempelvis Barnråd.

Samverkan med föräldrar

Föräldrarna inbjuds till utvecklingssamtal och föräldramöten en gång per termin och har då möjlighet att i dialog påverka barnens vardag. Via Schoolsoft kan de hämta information och där följa verksamheten genom pedagogernas dokumentationer. Da Vinciskolan och de tre förskolorna har ett föräldraråd, Da Vincis vänner, där föräldrarepresentanter och ledning träffas för samråd ett par gånger i terminen. Föräldrar inbjuds till förskolan olika traditioner som exempelvis luciafirande.

Bedömning i text

Barnen ges i hög grad ansvar för de egna lärandet i vardagen. Pedagogerna uppmuntrar på ett medvetet sätt barnens självständighet och ansvarstagande utifrån barnens förutsättningar.

Barnens tankar, intressen och åsikter tas till stora delar till vara av pedagogerna. De lyssnar på barnen och har ett tillåtande förhållningssätt mot dem i det vardagliga arbetet.

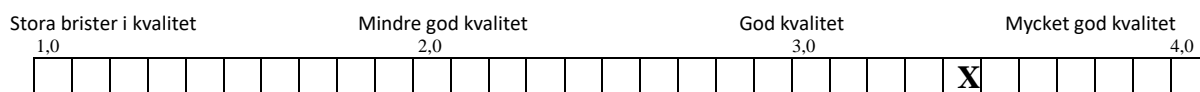
Barnen ges vanligtvis möjlighet att påverka sin egen situation och verksamhetens innehåll, inom verksamhetens uppsatta ramar.

Barnen har i liten utsträckning möjlighet till inflytande i övergripande planering och miljöns utformning. Förskolans arbetsformer och pedagogernas arbetssätt har sin utgångspunkt från montessoripedagogikens grundidé.

Pedagogerna har ett demokratiskt förhållningssätt i verksamheten men inte specifika forum för demokrati.

Föräldrarna ges relativt stora möjligheter till insyn, genom dialog i olika forum, samråd om barnets utveckling och kontakt via Schoolsoft.

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Sedan 1996 har Da Vinciskolan funnits i Saltsjöbaden och driver idag 3 förskolor samt en skola F-årskurs 6. Drygt 200 barn mellan 1 och 12 år är inskrivna i verksamheten.

Da Vinciförskolan Pärlan, som tidigare drevs som enskilt föräldrakooperativ, är sedan januari 2016 en av tre förskolenheterna inom Da Vinciskolan. Skolan och förskolorna leds av en rektor tillika förskolechef och på samtliga fyra enheter finns enhetsledare som är delegerade det dagliga ansvaret. Förskolechef tillika rektor började sin tjänst i augusti 2016. Det gjorde även Pärlans enhetsledare, som innehar en tjänst som förskollärare i förskolan, samt ytterligare två av pedagogerna.

På hemsidan står det: ”På Da Vinciskolan använder vi konsten och vetenskapen för att utveckla den upptäckarlust som är vägen till all bestående kunskap – och till suget efter mer. Vårt mål är att lägga grunden för ett livslångt lärande. Montessoripedagogiken ser vi som ett verktyg för att hjälpa varje barn utveckla en trygg grund av självtillit, ansvarstagande och omtanke”.

Da Vinciskolan drivs i enskild regi och de två ägarna samt förskolechef/rector utgör tillsammans Da Vinciskolans ledningsgrupp.

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

När vi frågar pedagoger på förskolan vem som är deras pedagogiska ledare svarar de att det är till enhetsledaren de går till om de behöver stöd i någon fråga och att de ser en fördel i att hon finns på plats. De tillägger att de vet att enhetsledaren informerar samt vid behov involverar förskolechefen i förskolans verksamhet. Pedagogerna säger att förskolechefen alltid går att kontakta om behov uppstår, men de uttrycker även att de önskar att förskolechefen mer regelbundet skulle kunna vara delaktig i verksamheten och se pedagogernas och barnens arbete. Förskolechefen säger att det är mycket att sätta sig in i som ny chef för både skolan och förskolorna och att hon har en ambition om att ett par gånger i månaden kunna vistas i barngrupperna. Enhetsledaren deltar i enhetsledarmöten var fjortonde dag och har kontinuerlig kontakt med förskolechefen däremellan, berättar förskolechefen. Vi uppfattar i vår intervju att förskolechefen har insyn i verksamheten och att hon har vetskap om förskolans utvecklingsbehov.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Förskolechefen berättar att förskolans arbete utgår från utvärdering av tidigare erfarenheter följt av planering och uppföljning. Vid läsårets slut träffas samtliga pedagoger under två dagar för att utvärdera läsåret och föreslå åtgärder till kommande läsår. Förskolechefen berättar vidare att dessa dagar följs upp vid terminsstarten med studiedagar, då grunden läggs för planeringsarbetet kommande läsår.

Under terminen sker kvalitetsarbetet vid de månadsvisa arbetsplatsträffarna, APT, där samtliga pedagoger träffas. Två gånger per termin planeras och leds dessa av förskolechefen och genomförs då för samtliga fyra enheter tillsammans. De övriga av arbetsplatsträffarna för Pärkans personal planeras, leds och genomförs av deras enhetsledare. Här följs verksamhetens målsättning upp och frågor tas upp som rör barngruppens behov och förutsättningar. Ansvaret och arbetet delegeras mellan pedagogerna för vidare planering under den individuella planeringstiden (1,5 h/vecka) samt avdelningsmöten (1,5 varannan vecka). Enhetsledarna från de tre förskolorna har ett gemensamt enhetsledarmöte med förskolechefen två gånger per månad. Dessa möten är även ett forum där enhetsledarna och chef samtalar om olika idéer för utveckling av förskoleverksamheten. Vi uppfattar inte att barnen deltar i det systematiska kvalitetsarbetet.

Den dagliga kontakten mellan vårdnadshavarna och pedagogerna utgör grunden för samverkan förskola och hem, läser vi i förskolans måldokument. Sedan vårterminen 2016 använder förskolan plattformen SchoolSoft där föräldrarna kan ta del av en verksamhetslogg med information från verksamheten. De kan även kommentera aktiviteterna samt skicka meddelanden till pedagogerna, förskolechef och ägarna. Förskolan erbjuder utvecklingssamtal samt föräldramöten varje termin. Varje år genomförs kommunens kundenkät. Föräldraföreningen, Da Vincis vänner, är ett forum för föräldrar att diskutera och framföra önskemål och synpunkter. Dessa möten sker tillsammans med de två ägarna samt förskolechef.

Pärkans enhetsledare visar oss den information som finns på Schoolsoft. Förskolans Verksamhetsplan är, enligt enhetsledaren, under omarbetning. Da Vinciskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling har inte anpassning till förskolans verksamhet och metoder för förskolans likabehandlingsarbete inom lagens områden saknas i planen.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Förskolechefen säger att den gemensamma kompetensutvecklingen för hela personalgruppen är viktig. Hon berättar att man varje år budgeterar för kompetensutveckling och att denna utgår från de behov som framkommer vid utvärderingar. Pedagogerna berättar att de på senaste planeringsdagen fick fortbildning i språkutvecklande arbetssätt av en talpedagog, något som de beskrev som inspirerande och givande. De pedagoger vi frågar är nöjda med den kompetensutveckling de erbjuds.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Pedagogerna samarbetar dagligen och lär känna alla barn i förskolan. Uteleken är ett exempel där barnen leker tillsammans och pedagogerna gemensamt tar ansvar för barnen. Före vårt besök i förskolan hade nyligen tre barn från de yngre barnens avdelning börjat på avdelningen för de äldre. Överskolning från yngre till äldres avdelning sker vid behov och kontinuerligt.

Förskolechefen och pedagogerna berättar att ett samarbete med de mottagande lärarna i förskoleklassen är initierat. Ett möte kommer snart att hållas som syftar till att skapa metoder och arbetsformer som underlättar övergång mellan förskola och skola.

Bedömning i text

Förskolechefen har till stora delar kunskap om förskolans pedagogiska kvalitet. Detta sker i huvudsak via enhetsledaren. Systematiska rutiner för förskolechefen att regelbundet ta del av barngruppernas verksamhet liksom pedagogernas aktiva arbete saknas.

Förskolechefen arbetar till stora delar med att utveckla verksamheten i samarbete med enhetsledare, ledningsgrupp och delvis med övriga medarbetare.

Förskolechefen tar till stora delar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten i hela organisationen. Enhetsledaren har ett delegerat ansvar för att systematiskt och kontinuerligt följa upp förskolans verksamhet.

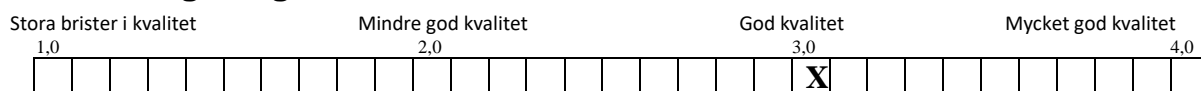
Pedagogerna medverkar till stora delar och på olika sätt i förskolans systematiska kvalitetsarbete. Barnen medverkar i liten utsträckning i det systematiska kvalitetsarbetet och föräldrarna involveras vanligtvis genom inbjudan till samråd av olika slag.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling behöver anpassas till förskolan, och även omfatta beskrivning av förskolans likabehandlingsarbete.

Personalen erbjuds till stora delar gemensam kompetensutveckling kopplad till verksamheten.

Det finns i hög grad fungerande former för pedagogernas samverkan gällande barnens övergång till annan avdelning i förskolan. En plan ska utarbetas gällande övergången mellan förskola och skola.

Bedömning enligt skala

REFERENSER

Verksamhetsplan
Plan mot diskriminering och kränkande handling
Krisplan
Utvecklingssamtalsmall läsåret 16-17
Läsårsdata läsåret 16-17
Schema vt17
Rapportering till huvudman ht16
Tillsynsbeslut Nacka kommun vt16
Föräldrainformation, exempel vt17
Verksamhetsloggar, exempel vt17
Da Vinciskolans hemsida

Dagdkåpans förskola

Nacka kommunen

Observationen genomfördes av:
Inger Dobson Ekerö kommun
Anita Fröberg Ekerö kommun
v. 20 2017

Innehållsförteckning

Inledning

Om Våga visa
Kort om förskolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts
Sammanfattning och bedömning i skala
Starka sidor och förbättringsområden

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kort om förskolan

Antal barn	66
Antal avdelningar	4
Regi (ev fristående huvudman)	Inspira förskolor och skolor
Ev profil/inriktning	-
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	10, varav 5 leg. förskollärare

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Daggkåpans förskola under tre dagar, den 12, 15 och 16 maj 2017. Vi besökte förskolans fyra avdelningar, utevistelse på gården, följde med på skogsutflykter och ett besök på Diesilverkstan. Vi intervjuade förskolechef under vår första dag på enheten. Vi intervjuade en förskollärare, en fritidspedagog en barnskötare. Vi samtalande spontant med flera pedagoger och barn under vår observation och vi hade ett avslutande samtal med förskolechefen.

Sammanfattning av observationens resultat

Normer och värden: Det finns i hög grad en gemensam syn på förskolans värdegrund hos pedagogerna. Olika metoder används med tydliga syften för arbetet med värdegrunden, vilket bedrivs över hela läsåret. Vi möter barn och pedagoger som trivs tillsammans och bemöter varandra med respekt och omtanke. Pedagogerna är öppna och ärliga i sin kommunikation med varandra och goda förebilder för barnen. De finns nära barnen, stöttar och ger dem redskap i lek och lärsituationer till såväl självständighet som till samarbete. Vi ser många barn som hjälper varandra i lek och vardagssituationer. Det finns i viss utsträckning ett värdegrundsarbete med utgångspunkt från en plan som ledning och pedagoger arbetat fram.

Utveckling och lärande: Förskolans verksamhet är i hög grad strukturerad, välplanerad och kopplad till läroplansmålen. Vi deltar i samlingar och aktiviteter där barnen ges många utmaningar att utveckla sin språkliga och matematiska förståelse. Lärmiljöerna är stimulerande och varierande men vi ser att det skiljer sig åt mellan avdelningarna. Pedagogerna tar till vara på närmiljöernas möjligheter till naturupplevelser och kulturella aktiviteter. Deras omsorg och närvaro med barnen skapar en helhet i det vardagliga lärandet och stödjer barnens sociala utveckling. Vi ser till stora delar barnens lärprocesser i olika dokumentationer. Vi ser också många exempel där barnen fått vara med och reflektera över dokumentationer av temaarbeten.

Barns inflytande: Det finns till stora delar en tydlig och varierad lärmiljö med tillgängligt material som stödjer barnens möjligheter att välja vad de vill göra. Pedagogernas arbets- och förhållningssätt bidrar till barnens möjligheter att ta del av läroplansmålen utifrån varje barns förutsättning och att de får ta ansvar för sig själva och förskolans miljö. I flera dokumentationer och i barnens egna pärmar ser vi deras tankar och kommentarer. Vi deltar i flera demokratiska processer tillsammans med barn och pedagoger.

Styrning och ledning: Förskolechefen som är helt ny på förskolan, arbetar med att lära känna arbetslag, ta del av arbetssätt och för att skapa struktur och organisation av verksamheten. I dagsläget finns ingen struktur för det systematiska kvalitetsarbetet. Förskolans arbetslag arbetar med att utveckla den pedagogiska verksamheten. En organisation som stödjer praktiska göromål finns tydligt beskriven där förskolans medarbetare har olika roller. Pedagogerna önskar fler tillfällen till att utbyta kompetenser och erfarenheter med varandra.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,6
Utveckling och lärande	3,4
Barns inflytande	3,6
Styrning och ledning	2,9

---

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

Förskolan arbetar aktivt med att stärka den gemensamma värdegrunden (Normer och värden)

Beskrivning: Förskolan har många varierande och lustfyllda arbetssätt i arbetet med den gemensamma värdegrunden vilket vi ser och tar del av i dokumentationer. Pedagogerna berättar att de har en tydlig kommunikation med varandra och barnen, de bekräftar och stöttar varandra. Det strukturerade arbetssättet med att dela in barnen i mindre grupper samt barnens möjligheter att välja aktiviteter bidrar också till en lugn arbetsmiljö.

Bedömning: Vi ser att pedagogernas arbetssätt bidrar till en lugn och trygg förskola där barn och pedagoger trivs och samarbetar.

Återkommande aktiviteter bidrar till en lekfull och lärorik förskola (Normer och värden, Utveckling och lärande)

Beskrivning: Det finns en stark tradition på förskolan som återkommer varje vecka då pedagoger gestaltar olika sagofigurer och spelar rollspel för barnen. Rollspelens innehåll är kopplade till läroplansmålen.

Bedömning: Den lek- och fantasifulle fredagen gör att sammanhållningen mellan pedagoger och barn stärks och skapar en positiv och glad atmosfär för alla på förskolan. Den är också betydelsefull för barnens utveckling och lärande.

Det bedrivs ett medvetet arbete med koppling till förskolans läroplan (Normer och värden, Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Ett medvetet arbete med kopplingar till läroplansmålen genomsyrar hela verksamheten. Pedagogerna varierar och strukturerar verksamhetens innehåll och lärmiljöer. På förskolan finns många dokumentationer på väggar och i barnens pärmar som påvisar dessa arbeten som alla kan ta del av.

Bedömning: Pedagogernas medvetna metoder att genomföra arbetet med läroplansmålen bidrar till en gynnsam lärmiljö och skapar goda förutsättningar för utveckling och ett lustfyllt lärande.

Pedagogernas arbetssätt stärker barnens ansvar och inflytande (Barns inflytande)

Beskrivning: Rutiner, arbets - och förhållningssätt hos pedagogerna ger barnen möjligheter till inflytande över sin dag på förskolan. Barnen får ofta delta i demokratiska processer genom att få rösta i olika situationer. Vi möter närvarande pedagoger som uppmärksammar och lyssnar på barnen.

Bedömning: Barnen ges stora möjligheter till att påverka sin dag och ha stort inflytande över verksamhetens innehåll. Vi ser att barnen är delaktiga, engagerade och känner sig värdefulla. De ges också möjligheter till att ta ansvar för varandra och förskolan.

Utvecklingsområden

Lärmiljöer och pedagogernas arbetssätt hos de yngre barnen kan utvecklas (Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Vi ser att de yngre barnen inte har tillgång till alla rum på avdelningarna, att dörrar är stängda och att materialet till viss del är begränsat för dem. Vi ser att pedagogerna har olika förhållningssätt vid måltidssituationerna.

Bedömning: Pedagogerna behöver utarbeta ett gemensamt förhållningssätt som ger barnen större tillgång till lärmiljöer samt inflytande vid rutinsituationer.

Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utformas (Styrning och ledning)

Beskrivning: Chefen berättar att hon ännu inte hunnit sätta sig in i det systematiska kvalitetsarbetet. På förskolan finns inte aktuella dokument som beskriver arbetets kontinuerliga gång och styrdokument som beskriver delar av verksamheten. Vi hör att tid och möjligheter att tillsammans reflektera över barnens lärprocesser saknas.

Bedömning: Förskolan behöver utarbeta ett systematiskt kvalitetsarbete med tydliga dokument, ett arbete som ska pågå under hela verksamhetsåret.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare rapport är inte längre relevant att jämföra med.

Fisksätra Förskolor

Fiskarhöjdens förskola

Nacka kommunen

Observationen genomfördes av:
Helena Aldén Upplands Väsby kommun
Inger Dobson Ekerö kommun
Pernilla Qvist Danderyds kommun

Vi observerar Fisksätra förskolor under veckorna 16 och 17, 2017

Innehållsförteckning

Inledning

Om Våga visa
Kort om förskolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts
Sammanfattning och bedömning i skala
Starka sidor och förbättringsområden

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

2017-05-30

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skollärare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skollärare
- Skolans styrdokument

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kort om förskolan

Förskola

Antal barn	95
Antal avdelningar	6
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	*
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	20, varav 6 legitimerade förskollärare

* Vi har ingen uttalad profil/inriktning men det projektinriktade arbetssättet är en viktig del i hur vi ser på barns lärande. Naturligtvis är också arbetet med språket något som genomsyrar vår verksamhet, läs mer i vår plan för språkutvecklande arbetssätt.

2017-05-30

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var tre observatörer som besökte Fiskarhöjdens förskola under två dagar, den 21 och 24 april 2017. Vi besökte förskolans sex avdelningar och utevistelse på gården. Vi intervjuade ledningsgruppen bestående av rektor och biträdande rektor under vår första dag på enheten. Vi intervjuade fem arbetslagsledare. Vi samtalande spontant med flera pedagoger och barn under vår observation och vi hade också ett avslutande samtal med ledningen under vår sista dag på enheten.

Sammanfattning av observationens resultat

Normer och värden: Enhetens gemensamma värdegrund genomsyrar stora delar av verksamheten. Flera metoder används och dokumenteras för att förstärka detta. Vi möter barn och pedagoger som trivs tillsammans och bemöter varandra med respekt och värme. Vi möter också pedagoger med annat förhållningssätt. Pedagogerna finns mestadels nära barnen, stöttar och ger dem redskap i lek och lärsituationer till såväl självständighet som samarbete. Vi ser många barn som hjälper varandra i lek och vardagssituationer. På förskolan finns ett systematiskt värdegrundsarbete med utgångspunkt från en plan.

Utveckling och lärande: Förskolan som arbetar projektinriktat, har till stora delar en strukturerad och varierad verksamhet som utgår ifrån läroplanen. Barnen delas ofta in i mindre arbetsgrupper tillsammans med en pedagog. De flesta projekten har tydliga inslag av naturvetenskap som de tidigare har haft som ett utvecklingsområde utifrån kundenkäten. Pedagogerna har väl utvecklade metoder för att dokumentera verksamheten, som finns tillgänglig för både barn och vårdnadshavare.

Verksamheten anpassas till stora delar för barn i behov av särskilt stöd. Den digitala kompetensen på förskolan är ett utvecklingsområde.

2017-05-30

Barns inflytande: Förskolan arbetar projektinriktat där barnens tankar och intressen oftast tas tillvara. Vi ser flertalet dokumentationer tillgängliga för barn att reflektera kring.

Förskolans miljö har ett rikt utbud av olika material och en tydlig uppdelning. Allt finns tillgängligt på barnens nivå vilket ger möjlighet till självständighet och egna val i verksamheten. Barnen görs delaktiga och självständiga i rutinsituationer. De ges även tillfällen att i verksamheten utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer genom olika former av samarbeten och beslutsfattanden.

Styrning och ledning: Ledningen har till stora delar kunskap om den pedagogiska kvalitén på enheten. Genom möten med avdelningsansvariga utvecklar de tillsammans verksamheten med stöd av det systematiska kvalitetsarbetet. Pedagogerna beskriver att detta arbete genomsyrar hela verksamheten och tydliga dokument finns upprättade. Fungerande rutiner för samverkan och kunskapsutbyte inom verksamheten förekommer och det finns dokument som beskriver övergångar inom verksamheten och till förskoleklass.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,3
Utveckling och lärande/Kunskaper	3,5
Barns inflytande	3,6
Styrning och ledning	3,5

---

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

2017-05-30

Starka sidor

Verksamheten har en tydlig struktur som ger arbetsro och gynnar lärandet (Normer och värden, Utveckling och lärande)

Beskrivning: En veckoplanering finns upprättad på avdelningarna där det framgår att barnen delas in i tre stycken projekt/aktivitetsgrupper under dagen. Vi deltar i flera aktiviteter och hör pedagogerna uttrycka flera fördelar med detta arbetssätt. Det finns bildstöd uppsatt som förtydligar en dag på förskolan och som barnen självständigt tar del av. De barn som varit inne på förmiddagen i projekt/aktivitetsgrupp vet att de går ut och leker på eftermiddagen och vice versa.

Bedömning: Vi bedömer att verksamheten i hög grad har en tydlig struktur som ger arbetsro och gynnar lärandet.

Det projektinriktade arbetssättet bidrar till utveckling och ett lustfyllt lärande (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser flera exempel på hur förskolan arbetar projektinriktat utifrån barns intresse. I projekten ges barnen möjlighet att utveckla många olika förmågor inom t. ex. språk, matematik, naturkunskap och skapande. Barnen delas ofta in i mindre arbetsgrupper tillsammans med en pedagog. I projektdokumentationen som finns på väggar och i pärmar, ser vi att barnens tankar och teorier tas tillvara tillsammans med nya erfarenheter och upptäckter.

Bedömning: Vi bedömer att verksamheten i hög grad utgår ifrån barnens behov, intressen och erfarenheter. Undervisningen är till stora delar planerad, strukturerad och har tydlig koppling till läroplanens mål.

Förskolans språkutvecklande fokusområde stödjer barnens lärande (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Enheten har utarbetat en handlingsplan för språkutvecklande arbetssätt. Här beskrivs pedagogernas förhållningssätt och metoder till ett språkutvecklande arbete. Under vårt besök ser vi att barnen ges stora möjligheter till att uttrycka sig verbalt i samlingar, lässtunder och andra aktiviteter. Vi hör pedagoger som ställer utmanande och öppna frågor till barnen och ger dem tid till att uttrycka och förklara sig.

Bedömning: Barnen stimuleras och utmanas i hög grad i sin språk- och kommunikationsutveckling genom det fokusområde som bedrivs.

De äldsta barnen ges möjlighet till ansvar och inflytande genom demokratiska processer. (Barns inflytande)

Beskrivning: På avdelningen för de äldsta barnen arbetar pedagogerna med många olika metoder för att stärka barns inflytande och delaktighet. De samtalar om hur de tillsammans kan bestämma. Vi ser dokumentationer på väggar, pedagogerna berättar för oss och vi medverkar vid samlingar där barnen får rösta om flera val finns. Ibland kan barnen få exempelvis en kotte som symboliserar en röst, ibland gör de ett stapeldiagram eller röstar genom handuppräkning. Vi ser att detta arbetssätt återkommer i de pågående projekten.

Bedömning: Vi bedömer att pedagogernas medvetenhet och metoder ger barnen möjlighet till delaktighet i demokratiska processer.

Ledningsteamet arbetar systematiskt med förskolans kvalitetsarbete (Styrning och ledning)

Beskrivning: Förskolans ledningsteam har stora kunskaper om verksamhetens pedagogiska kvalitet och för att utveckla verksamheten tillsammans med ledningsgrupp och medarbetare. Förskolans chefer har tillsammans med utvecklingsgruppen utarbetat flera dokument som tydligt beskriver vision, förväntningar och mål med verksamheten. Pedagogerna berättar att de i hög grad erbjuds kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov.

Bedömning: Vi bedömer att ledningens arbete med det systematiska kvalitetsarbetet och förskolans tydliga dokument leder till samsyn, tydlighet och bidrar till verksamhetens pedagogiska utveckling.

Utvecklingsområden

Det gemensamma värdegrundsarbetet behöver implementeras av alla på förskolan (Normer och värden)

Beskrivning: Vi möter flertalet pedagoger som har ett respektfullt och respekterande förhållningssätt men även pedagoger med annat förhållningssätt än vad verksamhetens arbetsplan beskriver.

Bedömning: Vi bedömer att arbetet med den gemensamma värdegrunden behöver fördjupas så att alla barn på förskolan blir bemötta på ett likvärdigt sätt.

2017-05-30

Barns digitala kompetens kan utvecklas på förskolan (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Varje avdelning har en lärplatta, en bärbar dator och digitalkameror. Dessa verktyg används främst av pedagogerna för att dokumentera verksamheten. Vi ser inga tillfällen där barn ges möjlighet att använda sig av digital teknik under vår vistelse. På avdelningarna ser vi och pedagoger berättar att de arbetar med QR-koder och Aurasma, men vi ser inte att barnen har möjlighet att titta på dessa. Vi ser pedagoger som använder sig av lärplattor för att söka information till projekten tillsammans med barnen. Cheferna berättar att enheten har fått ett IKT-ombud som ska utforma en IKT-policy samt stötta pedagogerna i deras arbete med digitala verktyg. De berättar också att Nacka kommun erbjuder pedagoger utbildningar inom det digitala området.

Bedömning: Vi bedömer att barns digitala kompetens kan utvecklas så att de får möjlighet att använda och utforska olika digitala verktyg och dess många användningsområden. I ett projektarbete kan det digitala verktyget vara en stor tillgång för barnet att söka information och kunna dokumentera sitt egna görande tillsammans med en medforskande pedagog.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare observation är inte längre relevant att jämföra med.

2017-05-30

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

Alla pedagoger har tagit del av rapporten, och under augusti sker individuella samtal med alla medarbetare där rapporten lyfts och medarbetarna får feedback utifrån den och vad som sagts vid överlämningsmöte. Denna feedback följs upp vid medarbetarsamtal. Rapporten lyfts även vid APT och i enhetens pedagogiska utvecklingsgrupp tas beslut om vilka gemensamma utbildningsinsatser som behövs.

Kommentar till observationens resultat

Vi ser att observationen till stora delar överensstämmer med vår bild av verksamheten. Vi är stolta över den goda pedagogiska kvaliteten och ser att observatörerna har uppmärksammat våra starka sidor. Resultatet stämmer också väl överens med kundundersökningens resultat. Våra pedagoger är kunniga, engagerade och utvecklingsinriktade, och vi ser att den modell av större fortbildningsinsatser som vi implementerat under de senaste åren ger goda resultat. Samsynen och den pedagogiska medvetenheten har ökat och man strävar hela tiden åt samma håll.

Vi är samtidigt medvetna om att det alltid finns förbättringsområden och de som angivits i rapporten kommer vi att upprätta handlingsplaner för.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Det gemensamma värdegrundsarbetet behöver implementeras av alla på förskolan (Normer och värden)

I rapporten beskrivs att man sett en situation där bemötandet av barn inte varit respektfullt. Detta kommer vi att arbeta vidare med på olika sätt, t ex fördjupar vi oss under hösten i det pedagogiska ledarskapet, där förhållningssätt och barnsyn är viktiga delar. Utifrån de exempel där det varit extra tydligt vad som skett och i vilken situation, sker samtal med berörda pedagoger.

Barns digitala kompetens kan utvecklas på förskolan (Utveckling och lärande)

Det primära utvecklingsområdet för Fiskarhöjdens förskola är hur vi kan utveckla barnens digitala kompetens, och redan nu är en IKT-plan under utarbetning. Den innebär bl a

- utbildningsinsatser för att höja lägstanivån av pedagogers digitala kompetens

- att en representant per förskola bildar en IKT-grupp, ledd av enhetens IKT-ansvariga. Deras huvudsakliga uppgift blir att ta fram och utveckla lustfyllda sätt att använda digital teknik tillsammans med barnen
- att 2018 inleds med en utbildningsdag som helt handlar om digital teknik.

Nacka 2017-08-09
Barbro Toresson

2017-05-30

Fisksätraskolan

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Madeleine Floxgård Danderyds kommun
Annica Rodell Ekerö kommun
Aleksi Wisth Danderyds kommun

Veckorna 16 och 17, 2017

(2017-05-04)

Innehållsförteckning

Inledning

Om Våga visa
Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts
Sammanfattning och bedömning i skala
Starka sidor och förbättringsområden

Rektors kommentar till observationsrapporten

(2017-05-04) Datum rapport

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skollädares med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skollädares
- Skolans styrdokument

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kort om förskolan/skolan

Grundskola

Antal elever	130
Årskurser	f-6
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	-
Antal lärare varav antal legitimerade	10 7
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	4 0

(2017-05-04) Datum rapport

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var tre observatörer som besökte Fisksätraskolan under fyra dagar, den 18 t.o.m. 24 april 2017.

Vi besökte alla klasser/grupper i skola/fritidshem. Vi genomförde totalt 29 klassrumsobservationer av olika längd.

Vi intervjuade ledningsgruppen bestående av rektor vid två tillfällen. Vi intervjuade också elevhälsoteamet (EHT) bestående av en speciallärare, kurator, rektor och en skolsköterska. Vi intervjuade 9 lärare varav de flesta i par (samtliga klassmentorer) och fyra fritidspersonal (valda av observatörerna) samt elevrådet med åtta elever. Vi samtalande spontant med ca 30 elever och ca 20 personal.

Sammanfattning av observationens resultat

Normer och värden: Värdegrunden är väl förankrad hos majoriteten av personalen. Det finns dock enstaka exempel på förhållningssätt som strider mot den gemensamma värdegrunden. Mellan elever ser vi att förhållningssättet till viss del brister då eleverna lätt hamnar i konflikt med varandra. Vi bedömer att de vuxnas lyhörda förhållningssätt i mycket hög grad bidrar till goda relationer elever och lärare emellan. Skolans personal och även rektor har övervägande positiva förväntningar på eleverna. De flesta elever uttrycker att de trivs och känner sig trygga på skolan.

Kunskaper: Eleverna vet vad de ska göra på lektionerna och även hur arbetet ska redovisas. Tydliga kopplingar till mål och kunskapskrav förekommer endast ibland. Lärmiljön stödjer elevernas utveckling till stora delar. Undervisningen är planerad och strukturerad i mycket hög grad och erbjuder till stora delar ett varierat arbetssätt samt innehåller ämnesövergripande inslag. Arbetssätten stimulerar samarbete mellan eleverna i deras lärande i ganska stor utsträckning. Eleverna ges till stor del förutsättningar att utveckla digital kompetens. I förskoleklassen får eleverna genom lek, rörelse och skapande utveckla kreativitet samt sin förmåga att samarbeta och kommunicera. Vi bedömer att förskoleklassverksamheten håller en god kvalitet.

Ibland får eleverna ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling, men det sker inte så ofta. Det förekommer extrauppgifter, som eleverna får arbeta med när de är klara med ordinarie uppgifter. Dessa får eleverna klara på egen hand. Elever ges till stora delar möjlighet att använda sig av kritiskt tänkande och tränas att självständigt formulera

ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden. Verksamheten präglas av att eleverna ges möjlighet att utveckla sin kreativitet och sin språk- och kommunikationsförmåga, framför allt genom ett språkutvecklande arbetssätt.

Det finns i viss utsträckning förankrade strategier och metoder för anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd. Vi bedömer att skolan till viss del uppvisar brister när det gäller förankrade strategier och metoder för mottagandet av nyanlända elever. Många av lärarna på skolan upplever att de inte räcker till att erbjuda stöd till alla elever som är i behov av det.

Ansvar och inflytande för elever: Det förekommer ibland att elever tränas i att ta ansvar för sitt lärande. Eleverna ges möjlighet att ta personligt ansvar för arbetsmiljön till viss del. Pedagogerna planerar och utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna endast ibland. Undervisningen visar till viss del brister i kvaliteten när det gäller att stimulera elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande. Vi bedömer att eleverna på skolan har olika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Det förekommer ibland att eleverna får utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer.

Bedömning och betyg: Verksamheten uppvisar stora brister när det gäller föräldrars och elevers tillgång till dokumentation med information om elevens kunskapsutveckling. Lärarna ger ibland återkoppling till eleven på vad hen behöver arbeta med för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Utifrån vår observation och våra intervjuer får eleverna i liten utsträckning öva på att bedöma sina egna resultat. Skolans systematiska arbete säkrar i ganska stor utsträckning en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning.

Fritidshemmet: Eleverna erbjuds en meningsfull fritid där de i stor utsträckning har möjlighet att välja mellan några olika aktiviteter. Undervisningen innehåller i ganska stor utsträckning lek, rörelse och skapande verksamhet. Fritidshemmet erbjuder eleverna rekreation och vila för hälsa och välbefinnande i liten utsträckning. Lärandet på fritidshemmet är i ganska stor utsträckning situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat.

Styrning och ledning: Rektor har i huvudsak god kunskap om flera av skolans utvecklingsområden. Hon anser att styrkorna i verksamheten inte är så många. Medarbetarna involveras i ganska stor utsträckning i skolans utvecklingsarbete genom arbetslagsmöten, Läslyftet och andra kompetenshöjande insatser. Vi bedömer att skolans systematiska kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden främst inom uppföljning och utvärdering. Skolan uppvisar till viss del brister i kunskapsutbytet mellan personalen i skola och i fritidshem. Inom den egna verksamheten håller övergångarna till stor del en god kvalitet. Övergången till högstadiet uppvisar till viss del brister i kvaliteten.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,0
Kunskaper	3,0
Ansvar och inflytande för elever	2,5
Bedömning och betyg	2,1
Fritidshem	2,5
Styrning och ledning	2,3

Starka sidor

De vuxna har ett respektfullt förhållningssätt mot eleverna (Normer och värden)

Beskrivning: På de flesta lektioner vi besöker ser och hör vi hur vuxna talar till elever på ett trevligt och respektfullt sätt. När konflikter uppstår mellan elever iakttar vi att de vuxna är lugna och talar lugnt med eleverna för att minska deras stress och få dem att bli mindre frustrerade. Vi ser lärare som är mycket lyhörda för elevernas behov, och vi ser att eleverna ofta vänder sig till vuxna när de behöver hjälp. De elever vi talar med säger att deras lärare är bra och att de känner tillit till alla flesta vuxna. I samtal och intervjuer med personal och elever på skolan framgår ofta att det är god stämning och högt i tak.

Bedömning: De vuxna har ett förhållningssätt präglad av respekt och intresse för varje elevs bästa, framför allt under lektionstid. Vi bedömer att de vuxnas lyhörda förhållningssätt i mycket hög grad bidrar till goda relationer elever och lärare emellan.

---

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Språkutvecklande arbetssätt genomsyrar undervisningen (Kunskaper)

Beskrivning: Det språkutvecklande arbetssättet präglar lektionsinnehållet i samtliga klasser. Lärarna arbetar metodiskt för att utveckla elevers förståelse av olika texter och begrepp i all undervisning. Eleverna får återberätta och förklara textinnehåll för varandra under samtliga lektionsobservationer. Läslyftet² genomsyrar skolans arbete med språkutveckling. Vi ser att alla klasser arbetar med faktatexter och skönlitteratur genom högläsning. Några av de intervjuade lärarna berättar att Läslyftet skapar en röd tråd i det språkutvecklande arbetssättet. De yngsta eleverna arbetar med fonologisk medvetenhet genom materialet Bornholmsmodellen³.

Eleverna stimuleras genomgående till att skriva egna texter i olika genrer. Vi ser att texterna bearbetas tillsammans framme på tavlan. Färdiga alster dokumenteras på väggarna, i utställningar och i elevernas pärmar.

Bedömning: Vi bedömer att all undervisning i hög grad präglas av ett mångsidigt språkutvecklande arbetssätt.

Undervisningen är varierad med olika arbetsmetoder och ämnesövergripande inslag (Kunskaper)

Beskrivning: Den observerade undervisningen innehåller varierade arbetssätt. Vi ser elever som arbetar enskilt, i par och i grupp. Användning av digitala verktyg är ett vanligt förekommande inslag i undervisningen, exempelvis genom informationssökningar, delade texter och pedagogiska spel. Under vår observation besöker eleverna museum, bio och bibliotek. Även eleverna berättar att det förekommer många studiebesök och utflykter. Vi ser flera exempel på skapande verksamhet integrerad i den teoretiska undervisningen. Exempel på andra ämnesövergripande inslag är arbete med forntidstema som innefattar både svenska, bild och SO samt temaarbete drakar som innefattar matematik, svenska och bild.

Bedömning: Undervisningen erbjuder till stora delar ett varierat arbetssätt och innehåller ämnesövergripande inslag.

Utvecklingsområden

Det förekommer brister i förhållningssätt hos en del personal. (Normer och värden)

Beskrivning: Under vår observation ser vi övervägande personal med ett gemensamt och förankrat lågaffektivt förhållningssätt. Det finns dock några exempel där personalen inte har

---

² Läslyftet är Skolverkets kompetenshöjande insats inom språk- läs- och skrivutveckling.

³ Bornholmsmodellen är en fonologisk metod för språkinläring för de yngre barnen i förskolan och förskoleklassen.

ett kontrollerat och lugnt förhållningssätt. Vi hör att personal skriker till elever vid flertal tillfällen och vi ser hur en elev fysiskt tvingas ta av sig luvan. Några av de yngre eleverna berättar för oss att de är rädda för viss personal.

Bedömning: Skolan uppvisar till viss del brister i den gemensamma och förankrade värdegrunden.

Det finns inte så väl förankrade strategier och metoder för arbetet med elever med annat modersmål än svenska (Kunskaper)

Beskrivning: Skolan har organiserat mottagandet av nyanlända elever så att de från början får en klasstillhörighet. Specialläraren genomför steg ett i Skolverkets kartläggning av nyanlända elevers kunskaper vid elevens ankomst. Steg två i kartläggningen görs senare i mån av speciallärarens tid och möjlighet. Under intervjun med elevhälsoteamet (EHT) framkommer att på grund av speciallärarens höga arbetsbelastning kan detta ta flera månader. Enligt gällande bestämmelser måste steg två göras inom två månader efter inskrivningen på skolan. Det sena utförandet av kartläggningen medför att elever kan gå i fel årskurs under en längre period.

Många av lärarna upplever att de inte har möjlighet att tillgodose alla nyanlända elevers behov av stöd och stimulans i den vanliga undervisningen. Vi ser ett stort engagemang hos lärarna som anpassar undervisningen utifrån många elevers behov. Men trots detta blir inte alla elevers behov tillgodosedda. Vi ser några exempel på elever som sitter ensamma och är ledsna och andra som går runt en stor del av lektionstiden utan att arbeta med sina arbetsuppgifter. Lärare föreslår exempelvis ett tvåläraresystem för att kunna garantera att alla elever får det stöd de behöver och blir sedda.

Bedömning: Vi bedömer att skolan uppvisar till viss del brister i förankrade strategier och metoder med mottagandet av nyanlända elever.

Återkoppling av elevers lärande till elever och/eller föräldrar har till viss del brister(Bedömning och betyg)

Beskrivning: I de högre årskurserna hittar vi exempel på kunskapskrav som presenteras för eleverna i form av utskrifter från Skolverkets hemsida. Under några lektioner bryter läraren ner kunskapskraven i det aktuella arbetsområdet och diskuterar dessa med eleverna. Trots detta arbete har de allra flesta elever svårt att ge exempel på målsättningar för undervisningen och vad som krävs för godkända resultat och för de olika betygsstegen. Det är även otydligt för eleverna hur deras arbeten bedöms. I de lägre årskurserna utgår undervisningen från vad eleverna ska göra men lärarna kopplar sällan lektionsinnehållet till målen för undervisningen. Samtliga elever som vi samtalade med har svårt att berätta om målen oavsett om läraren har presenterat dessa eller inte. De uttrycker också att de inte särskilt ofta får återkoppling av sina lärare hur de ska utveckla sitt lärande.

Skolan saknar ett enhetligt sätt att dokumentera elevernas lärande så att deras vårdnadshavare kan följa kunskapsutvecklingen. Skolan har lärplattformen SchoolSoft, som dock inte används enligt några av de intervjuade lärarna och eleverna. Lärandet följs upp tillsammans med elever och vårdnadshavare en gång per termin under utvecklingsamtalen men under terminerna behöver eleverna/vårdnadshavarna själva kontakta skolan för att få veta hur det går med elevens lärande.

Bedömning: Vi bedömer att elevernas kännedom om målen för undervisningen uppvisar stora brister, trots att klassen ibland har gått igenom dessa inom det aktuella området. Kommunikationen av elevers lärande till vårdnadshavare samt återkopplingen till eleverna om deras egen kunskapsutveckling har brister till viss del.

Ledningen tar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten (Styrning och ledning)

Beskrivning: Under samtal och intervjuer har lärare och rektor initialt svårt att identifiera styrkor i verksamheten. De återkommer ofta till utmaningar och utvecklingsområden. Bland dessa nämns olika aspekter i det systematiska kvalitetsarbetet, såsom uppföljning av beslut som har tagits på skolan. Både rektor och lärare uttrycker en frustration över rektors arbetssituation.

Ett annat exempel på delar av det systematiska kvalitetsarbetet som kan utvecklas är avsaknaden av gemensamma riktlinjer för pedagogisk dokumentation. Vi ser också att det finns brister i organisationen då det saknas nedskrivna rutiner, strukturer och roller. Vi hör pedagoger berätta att många utvecklingsarbeten rinner ut i sanden och att information inte når fram till alla.

Bedömning: Vi bedömer att skolans systematiska kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden främst inom uppföljning och utvärdering.

Jämförelse med tidigare observation

Observationsår: **Förbättringsområde/
utvecklingsområde
i tidigare rapport:**   **Nuläge:**

2012	Synliggöra arbetet mot mobbing och	Åtgärdat
------	------------------------------------	----------

	kränkande behandling	
	Dokumentation, åtgärdsprogram och uppföljning för barn med särskilda behov	Kvarstår till viss del
	Tydliggöra kunskapskrav och mål för eleverna	Kvarstår
	Lärarnas kännedom om verksamhetens utvecklingsområden	Kvarstår till viss del

Rektors kommentar till observationsrapporten

Min kommentar till observationen om de brister vi uppvisade så har vi från och med hösten startat ett forskningsarbete tillsammans med Tomas Kroksmark som alla pedagoger på skolan deltar i. Pedagogerna ska tillsammans göra praktiska forskning med handledning. Varför, hur och vad är frågor som vi ska forska på. Skolan kommer att vara en "modellskola", förhoppningsvis kommer detta göra att de brister som vi hade kan rättas till.

Gabriella Pierrou Nyström

Rektor/förskolechef Fisksätraskolan med förskola

(2017-05-04) Datum rapport

**Förskolan LÄR
Nacka kommun**

**Camilla Rahm Nacka kommun
Kristina Laestander Nacka kommun**

Vecka 17-18 2017

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	5
<i>Förbättringsområden</i>	6
<i>Normer och värden</i>	6
<i>Utveckling och lärande</i>	8
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	12
<i>Förskolechefens ansvar</i>	14
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	16
REFERENSER	16

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn	LÄR Värmdö AB /förskolan LÄR i Nacka
Är verksamheten kommunal eller fristående? (Koncern)	Fristående verksamhet
Antal avdelningar	5
Tillagningskök eller catering	Catering
Har förskolan någon profilering?	Inspirerad av Reggio Emilia och Montessori
Typ av demografiskt upptagningsområde	Villaområde

Statistik

Antal barn i förskolan	76
Antal anställd pedagogisk personal (heltidstj./årsarb)	13
Antal barn per årsarbetare	5,8
Antal personal med förskollärexamen (åa)	6 + förskolechef som är förskollärare
Förskolechef (åa)	80%
Övrig ledning (åa)	0

Organisation /Ledning

Finns ledningsgrupp el. likn. avdeln.ansv. pedagoggrupp etc.	En förskollärargrupp med avdelningsansvariga bildar tillsammans med förskolechef förskolans "ledningsgrupp". För övrigt är vi fem team (avdelningar) och samtliga arbetar efter de styrdokument som råder.
Arbetslag/avdeln. kring vilka barngrupper i olika åldrar och personalen är organiserad.	Fem grupper som idag är enligt följande; 2 avdelningar med 1- 3-årsgrupper 3 avdelningar med vardera 3- 4- och 5-årsgrupp

OBSERVATIONENS METOD

Vi är två observatörer som besöker förskolan under tre dagar. Före och under observationen läser vi förskolans olika dokument och vi observerar verksamheten på de fem avdelningarna. Vi har en intervju med förskolechef vid ett tillfälle och med en pedagog från respektive avdelning vid ett annat. Vi samtalar också med pedagoger och barn under vårt besök på avdelningarna. Övrig tid analyserar vi och skriver observationsrapporten.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Förskolan LÄR i Nacka ingår i ett aktiebolag med två andra förskolor samt en grundskola upp till femte klass. Företaget etablerades 2001. Förskolorna leds övergripande av bolagets ägare och förskolechefer har ett delegerat ansvar för verksamheten i respektive förskola. Ägaren och förskolecheferna utgör ledningsgrupp och de träffas en gång i månaden. Ledord för LÄR är "glädje, nyfikenhet och kunskap".

Förskolan LÄR i Nacka etablerades 2005 och består av fem avdelningar i en fristående byggnad. Barngrupperna är indelade i åldershomogena grupper så långt som möjligt, vilket i sin tur innebär att gruppernas storlek varierar. Anställda förskollärare har ett uttalat ansvar för avdelningarnas verksamhet och de har kontinuerliga möten med förskolechefen.

Pedagogerna har ett inkluderande förhållningssätt samt att de har barn och verksamhet i fokus. Pedagogerna varierar arbetsmetoderna och de lyssnar på barnen. Det finns en tydlig struktur och ett systematiskt kvalitetsarbete i förskolan. Bland förbättringsområden vi identifierar finns pedagogisk dokumentation med koppling till läroplanens mål och användning modern teknik i barnens lärande. Barnens arbetsro kan förbättras, likaså deras ansvarstagande i vardagen.

Starka sidor

Pedagogerna har ett respektfullt förhållningssätt gentemot barnen och ett tydligt barn -och verksamhetsfokus.

Normer och värden

Pedagogernas inkluderande synsätt visar på alla barns lika värde.

Normer och värden

Pedagogernas varierade arbetssätt och projektarbeten ger barnen möjlighet till kreativt tänkande och utmaning i lärandet.

Utveckling och lärande

Pedagogerna har ett demokratiskt förhållningssätt gentemot alla barn och det finns forum för demokrati för de äldre barnen.

Ansvar och inflytande

Det finns en tydlig organisation och struktur för verksamheten, där förskolechefen tar ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolechefens ansvar

Förbättringsområden

Arbetsron med hög ljudnivå i vissa situationer behöver åtgärdas. *Normer och värden*

Dokumentationer som möjliggör för barnen att reflektera över sitt lärande behöver utvecklas. *Utveckling och lärande, förskolechefens ansvar*

Användandet av modern teknik i lärprocesser kan ytterligare utvecklas. *Utveckling och lärande, förskolechefens ansvar*

Miljön, såväl inne som ute, behöver i högre utsträckning ge barnen möjlighet till utforskande och mångsidigt lärande. *Utveckling och Lärande*

Barnen behöver få ta större ansvarstagande i de dagliga situationerna. *Ansvar och inflytande*

Verksamhetens koppling till läroplanen behöver i högre grad synliggöras i dokumentationer och arbetssätt som stöds av läroplanens mål kan ytterligare utvecklas. *Förskolechefens ansvar*

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

På förskolans hemsida står: "Hos LÄR får barnens behov av socialt samspel möjlighet att utvecklas och vi strävar efter att ge barnen de redskap de behöver för framtiden. Barnen utvecklar tilltro till sig själva och sin egen förmåga och får en grundtrygghet som följer med dem genom livet." Liknande beskrivning finns även i förskolans Arbetsplan.

Vi ser att pedagogerna har en gemensam värdegrund. Pedagogerna är närvarande i barnens aktiviteter och lekar, inne såväl som ute. Under vår observation ser vi många goda exempel på pedagogernas förståelse för varje barn och att de är goda förebilder för barnen. Pedagogerna planerar verksamheten utifrån en tydlig veckostruktur med återkommande rutiner, vilket skapar trygghet för barnen. Vi uppfattar pedagogernas intresse för sitt yrke och att de anpassar arbetet utifrån barnens behov.

I förskolans Likabehandlingsplan beskrivs metoder för likabehandlingsarbetet. Där står att förskolan arbetar förebyggande i syfte att undvika kränkande situationer. Vi läser i planen: "Förskolans arbetsmetoder innebär att vara närvarande och medforskande vilket gör att vi snabbt kan se och förebygga särbehandling och kränkningar". Arbetsplanen för förskolan innehåller metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd och barn med annat modersmål än det svenska. Vi ser de metoderna användas i verksamheten och vi uppfattar att det finns ett inkluderande arbetssätt bland pedagogerna. Vi ser inte liknande metoder användas i syfte att motverka traditionella könsroller/mönster.

Det finns många exempel på pedagoger som stöttar barnen i deras samspel. Vi ser ett aktivt och dagligt arbete i barngrupperna kring kamratskap och trivsel. Hos samtliga barngrupper återfinns känsloträd samt kompisolar som med strålar visar på hur man är en bra kamrat och trivs ihop i förskolan. I förskolans hall ser vi material från FN's barnkonvention, och 10 kompisböcker med berättelser som kan användas i arbetet om mänskliga rättigheter. Varje saga är kopplad till en artikel ur Barnkonventionen som blir belyst ur ett barnperspektiv. I samtal med pedagoger framkommer att dessa används sporadiskt.

Förhållningssätt

Pedagoger vi talar med uttrycker att de som kollegor stöttar och känner tillit till varandra. Vi uppfattar att deras respektfulla förhållningssätt mot barnen samt till varandra skapar ett arbetsklimat som ger trygghet och arbetsro. Förskolechef såväl som pedagoger uttrycker att vikänslan i förskolan är positiv liksom den självständighet och det ansvar varje pedagog tar. Alla hjälps åt i huset att ta ansvar för alla barn, säger pedagogerna. Pedagogernas förhållningssätt till barnen uppfattar vi i huvudsak som vänligt och engagerat. Vi ser att pedagogerna uppmuntrar, utmanar, visar respekt och intresse för barnen i deras pågående aktiviteter. De dagliga samlingarna är exempel på tillfällen då barnen uppmuntras att tala i grupp, lyssna på varandra och våga vara i centrum.

Vi ser att både yngre och äldre barn visar varandra respekt utifrån sina förutsättningar, men att det också finns situationer där konflikter uppstår. Pedagogerna är då snabbt på plats och samtalar med barnen för att finna en lösning, vilket återskapar arbetsron.

Arbetsklimat för barn

Utemiljöns utformning ger möjligheter till såväl gemensam som enskild lek. Inomhus ser vi att små rum skapats i rummen med hjälp av avgränsande hyllor vilket delar upp barnens olika aktiviteter och med det möjliggörs lek- och arbetsro. Vi uppfattar, vid övergångar mellan olika aktiviteter och vid tillfällen när många barn vistas på samma yta, att ljudnivån är hög. Vi ser också att barngruppernas olika storlek påverkar möjlighet till arbetsro. I samtal med pedagogerna uppfattar vi att arbetsformerna utvärderas och att de tänker dela vissa barngrupper i mindre grupper för att skapa arbetsro. En av avdelningarna för de yngre barnen har exempelvis valt att dela gruppen vid samlingar, samt mindre grupper i t ex av- och påklädningsituationer. Förskolechefen säger att barngrupperna är basgrupper och att olika smågruppsindelningar görs redan idag.

Bedömning i text

Det finns i hög grad en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland pedagogerna.

Det finns till stora delar ett aktivt och systematiskt arbete med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde i enlighet med arbets- och likabehandlingsplanerna. Ett aktivt arbete som motverkar traditionella könsroller/mönster saknas.

Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mellan barn och vuxna i förskolan.

Det är oftast ett arbetsklimat som gynnar barnens lärande. På avdelningar med högre barnantal i verksamheten och vid övergångar mellan olika aktiviteter behöver arbetsron förbättras.

Bedömning enligt skala¹

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Verksamheten utgår från läroplanen och vi uppfattar att förskollärarna är huvudansvariga för planering utifrån LÄR:s intentioner. Arbetsätt och arbetsformer varierar och vi ser barnens kreativa lek och andra aktiviteter på avdelningarna. Förskolan har en fast dagsrytm med samlingar och lek inne eller ute, samt vardagssituationer som mat, vila etc. Lärande samlingar har som mål att innehålla matematik, svenska, engelska, natur och samhällsorienterande ämnen.

Vi uppfattar att det finns en tydlig struktur och fasta ramar vilket pedagogerna bekräftar i en intervju där de säger att de uppskattar förskolans ”ordning och reda” och fasta traditioner. På LÄR:s hemsida läser vi exempel på pedagogisk inriktning för verksamheten: “En väl genomtänkt verksamhet är en förutsättning för trivsel och resultat. Vi följer en arbetsplan som beskriver mål och medel för respektive åldersgrupp samt utvecklingsstadium”. I stort sett är förskolans barngrupper åldershomogena och vi ser att barnantalet varierar på avdelningarna på grund av detta. Förskolechefen betonar att förskolan arbetar efter läroplanens uppdrag och att verksamheten anpassas i första hand efter barnens unika behov.

Under våra dagar i förskolan är vi med då tre av de äldre barnens avdelningar samlas till en gemensam sagostund på morgonen under tiden som förskollärare, med ansvar för så kallade lärande samlingar, ställer i ordning på sina respektive avdelningar. De yngre barnen har också dagliga samlingar klockan nio och alla avdelningar har samlingsstunder före lunch och mellanmål. Varje vecka har avdelningarna fasta dagar för gymnastik, skapande och

---

1.0 ¹ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

skogsutflykter. Under hösten har förskolan som tradition en ”teknikvecka” och under våren en ”fixarvecka”.

Läsårets gemensamma tema i förskolan är ”Sagovärlden” och varje avdelning har valt ett sagoprojekt som de på olika sätt arbetar med under läsåret. Vi läser i ”Läroplan på lådan”, pedagogernas detaljerade planering av arbetet med sagorna. Pedagogerna berättar att i sagoprojekten inryms läroplanens mål inom bland annat språk, matematik, naturvetenskap och skapande.

Under lek och övriga aktiviteter ser vi barnen leka tillsammans utifrån sina olika förutsättningar. Vi hör dialog mellan de äldre barnen och vi ser samarbete då de exempelvis spelar gemensamma spel och leker tillsammans. På en av de äldre barnens avdelningar ser vi en filminspelning där alla barn har olika roller i en sagoberättelse och samverkar på ”scenen.” Varje fredag har alla avdelningar gemensam sångsamling i det stora rörelserummet och under året finns olika traditioner som genomförs gemensamt för alla barn.

För att stärka barnens språkliga utveckling har pedagogerna kontinuerlig högläsning och barnen har tillgång till böcker på hyllor i sin egen nivå. Vi ser att sagoprojekten ofta innefattar språkutvecklande arbetsätt. Pedagogerna samtalar med barnen och i samlingarna ser vi att de använder rekvisita till olika sagor. Vid flera tillfällen är vi med när pedagoger berättar sagan om Bockarna Bruse med leksaksböcker i olika storlekar och vi uppfattar att barnen deltar aktivt och ser intresserade ut. I en samling får varje barn välja två bildkort som rimmar och i samlingar på alla avdelningar sjunger barn och pedagoger olika sånger, ofta med rörelser till. Vid en samling hos de yngre barnen berättas sagan om tre giraffer som ska äta och då behöver passera en arg råtta. Barnen är delaktiga i sagan med rim och ramsor och de kommenterar sagans innehåll.

Vi ser exempel på arbetsätt som stödjer barnens matematiska tänkande när pedagoger använder begrepp som stor- större- störst, olika lägesord och antal. På avdelningarna finns bygg- och konstruktionsmaterial och vi kan se i en dokumentation att barnen arbetat med geometriska former. I en samling får barnen sätta sina namnlappar i en stapel och de är med och räknar antal barn i gruppen på flera språk. På en annan samling berättas med hjälp av rekvisita en saga om en pojke som skall sova, där barnen ivrigt är med och benämner färg, form och storlek. När det är dags för fruktstund tar pedagogen fram äpplen som hon räknar tillsammans med barnen innan hon delar i halvor. Barnen är med och räknar hur många äpplen som behöver delas i halvor för att alla skall kunna få var sin del.

Varje vecka går barnen till skogsområden i närmiljön. Pedagogerna berättar att, förutom barnens lek i skogen, har de också samlingar där de pratar om djur och natur. Vi ser dokumentationer som visar barnens olika skogsutflykter och på avdelningarna finns landskap som barnen skapat av olika material från naturen. Förskolan källsorterar och under en av våra observationsdagar går en pedagog med en grupp barn till en närliggande miljöstation. I en samling får barnen se vad som hänt med ett naturexperiment med salt och vatten som de följt under några veckor. I miljön finns magneter att experimentera med, men för övrigt ser vi inte i någon större utsträckning material som utmanar barnen till eget utforskande av naturvetenskapliga fenomen och teknik i vardagen.

Avdelningarna har hörnor för skapande och på de äldre barnens avdelningar finns en ateljé. Förskolechefen betonar att skapandehörnorna och ateljén är flitigt använda av barnen varje

dag. Vi ser resultat av barns skapande dokumenterat på några av förskolans väggar. Under en förmiddag är vi med när barn vid ett bord får prova att "rita" med grillkol och vid något tillfälle ser vi barns spontana skapande. Pedagogerna berättar att de varje vecka har en dag för skapande och att sagoprojektet inbjuder till olika uttrycksformer som exempelvis sång, musik, lek, rörelse och drama.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Pedagogerna berättar att de numer har en lärplatta per avdelning och att dessa i huvudsak används av pedagogerna för att dokumentera verksamheten med. Dokumentationerna syftar till att via en blogg visa föräldrarna vad barnen gör i förskolan. Vi ser inte att barnen via lärplattorna har möjlighet att reflektera över sitt lärande och vi uppfattar att det i huvudsak är pedagogerna som tar bilder och väljer vad som ska förmedlas till föräldrarna. På en avdelning för de äldre barnen finns en dator som barnen har möjlighet att spela pedagogiska spel på. Vi ser också på samma avdelning när barn och pedagoger via en stor bildskärm ser på en inspelning av barnens dramatisering av en saga. Pedagoger vi intervjuar ser användandet av modern teknik som ett område att vidareutveckla.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

I förskolans Arbetsplan finns beskrivet metoder för arbetet med barn i behov av särskilt stöd och de insatser som behövs utifrån barnets möjligheter och behov står i centrum. Regelbunden uppföljning ska ske med föräldrarna, dokumentation av stödjande insatser och avstämning i arbetslaget. Möjlighet finns också till samråd inom kommunen och att söka ekonomiskt stöd. Vi uppfattar att pedagogerna har ett inkluderande förhållningssätt gentemot barnen och att det finns arbetssätt som stöder barnen utifrån deras olika förutsättningar och behov.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

I Arbetsplanen beskrivs konkreta metoder för arbetet med barn som har annat modersmål än det svenska. Arbetssättet ses som en process och stäms av i arbetslaget varje termin. Vi är med i ett flertal samlingar där pedagoger och barn sjunger sånger med rörelser och räknar på flera olika språk. På tavlor finns skrivet ord på olika språk. Vi uppfattar att pedagogerna anpassar verksamheten till barnens olikheter och att de olika språken ger alla barn i gruppen stimulans i sin språkutveckling.

Dokumentation av barns läroprocesser

Barnen har pärmar med ett innehåll av foton och eget arbete som visar vad barnen gör i förskolan. I liten utsträckning ser vi barnens läroprocesser, deras egna reflektioner eller koppling till läroplanen i pärmar eller i de dokumentationer som finns på väggarna. På en avdelning dokumenteras arbetet med sagan "Snövit och de sju dvärgarna" systematiskt i en särskild projektpärm och vi ser när en av pedagogerna tar bilder med lärplattan och skriver ner barnens kommentarer medan ett experiment, med anknytning till sagoprojektet, skickas runt i samlingen. Projektpärmen ligger framme för barnen och arbetet med sagoprojektet finns också väl synligt på en vägg. Vi ser olikheter i pedagogernas sätt att dokumentera projekten och även i barnens möjligheter att kontinuerligt följa sitt lärande under projektens gång.

Avdelningarna har varsin blogg vars syfte är att föräldrarna kan följa verksamheten genom bild och text ett par gånger i veckan. Vi ser bildmaterial i bloggarna som i liten utsträckning är kopplade till läroplanen och vi uppfattar att barnen inte är med och bestämmer innehållet. En pedagog för de äldre barnen säger att bloggen visas för barnen varje vecka och att de då

kommenterar vad de gjort. Pedagoger vi intervjuar ser dokumentationer av lärprocesser och barns möjlighet till reflektion över sitt lärande som ett område att utveckla.

Miljön som stöd för lärandet

Innemiljön på avdelningarna är ändamålsenliga och planerade för yngre respektive äldre barns aktiviteter. Gemensamt för avdelningarna finns ett stort rörelserum med en mångfald av lekmaterial och vi ser rummet nyttjas till flera olika aktiviteter under våra dagar i förskolan. De stora rummen är delvis indelade med låga hyllor, lekmaterial är varierat, åldersanpassat och till stora delar tillgängligt för barnen. Dock uppfattar vi att lekmaterial är begränsat utifrån valmöjligheter för barnens olika lekar och ur ett utforskande perspektiv. Vi hör hög ljudnivå i verksamheten och i övergångar mellan olika aktiviteter, framför allt på avdelningar med högre barnantal. Förskolan arbetar kontinuerligt med att förbättra innemiljön genom bl.a. pedagoger som är miljöobservatörer, berättar förskolechefen.

Utemiljön är gemensam för avdelningarna och har lekredskap och lekmaterial för de olika åldrarna. Vi ser inte redskap eller material som i någon större utsträckning ger barnen utmaning i lärandet. Vi hör barnen, i ett Barnråd ha synpunkter om utemiljön och att de önskar fotbollsmål, andra gungor och plantering av träd. Skogsområden finns i närheten av förskolan. Efter vår observation har förskolan haft den årliga "fixarveckan" i syfte att bl.a. skapa fler lek/lärande hörnor, berättar förskolechefen.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Förskolan har en Kulturplan som visar utåtriktade kulturupplevelser för barnen. Inom verksamheten erbjuds barnen estetiska uttryckssätt inom pågående projekt. Alla barn besöker biblioteket kontinuerligt och även lekparker och skogsområden i närheten. VFU-studenter såväl som prao-elever tas emot i förekommande fall.

Bedömning i text

Verksamheten är i hög grad strukturerad med varierade arbetsformer som stöder barnens lärande och samarbetsförmåga. Förskolans projektarbeten ger vanligtvis möjlighet till kreativa och utforskande arbetssätt för barnen.

Det finns vanligtvis ett arbetssätt som stöder språkliga och matematiska förmågor utifrån barnens olika förutsättningar. I viss utsträckning stöds barns naturvetenskapliga förmågor och estetiskt arbetssätt som verktyg i lärprocesser.

Modern teknik används i liten utsträckning. Lärplattor och bloggar används av pedagogerna i huvudsak till dokumentationer och i föräldrakontakter. Barnen har i liten utsträckning tillgång till modern teknik som verktyg i sitt lärande.

Förskolan har till stora delar strategier för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Pedagogerna har arbetssätt som stöder barns olika behov och ett inkluderande förhållningssätt gentemot barnen.

Förskolan har till stora delar strategier för arbetet med barn med annat modersmål och pedagogernas arbetssätt stödjer flerspråkighet som en del i barnens lärande.

Pedagogisk dokumentation av barns lärprocesser och arbetssätt som ger barnen möjlighet att reflektera över sitt eget lärande saknas till viss del. Föräldrarna har relativt stora möjligheter att ta del av dokumentationer i via avdelningarnas bloggar.

Lärandemiljön är relativt stimulerande och planerad utifrån barnens olika behov. I mindre utsträckning är inne- och utemiljön utmanande, utforskande och mångsidig.

Kulturella upplevelser erbjuds barnen enligt en plan och barnen gör olika utflykter. Närområdets möjligheter tas till vara genom framför allt biblioteksbesök och skogsutflykter. I dagsläget har förskolan inte samverkan med högre utbildning.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Barnens ansvarstagande för sitt lärande i vardagssituationer ser olika ut på avdelningarna. På någon avdelning får några barn duka borden tillsammans med en pedagog och på andra avdelningar är det pedagoger som dukar medan barnen har en samling före lunchen. Barnen får ta mat själva och skickar skålar vidare till sina kamrater vid borden. Efter maten ser vi att barn på någon avdelning inte behöver plocka undan sin tallrik från bordet och på andra avdelningar ställer barnen sina tallrikar, glas och bestick på en matvagn. Vid av- och påklädning bland de yngre barnen ser vi att de ges möjlighet att, utifrån sin förmåga, själva ta ansvar för sina kläder. De äldre barnen klarar sig i stort sett själva och en pedagog finns till hands till de som behöver få hjälp. I varierad grad tar barnen ansvar för att plocka undan lekmaterial de använt när pedagoger påminner dem att göra det. Vi ser barn som plockar klossar etc. tillbaka i sina lådor och andra barn som inte vill det. Oftast ser vi att det är pedagoger som städar undan efter barnens lekar och ibland görs det tillsammans med några barn. I förskolan finns kärl för källsortering och vi ser när en pedagog tillsammans med barnen promenerar iväg till återvinningen.

Demokratiska arbetsformer

Vi ser att pedagogerna har ett demokratiskt förhållningssätt gentemot barnen. De lyssnar på dem, ställer frågor och samtalar med dem. Vi uppfattar att verksamhetens ramar har sin utgångspunkt i LÄRs grundidé och traditioner och vi hör att pedagogerna uppskattar den befintliga strukturen. Vi ser att pedagogerna, inom den planerade verksamheten, ger barnen möjlighet till inflytande. I mindre utsträckning ser vi att barnen ges inflytande som påverkar övergripande planering och struktur.

I samlingar får barnen räkna sina kamrater, föreslå sånger och berätta för övriga barn vilken veckodag det är. Vi ser på en avdelning barns fria skapande där olikheter är synliga och på andra avdelningar finns barns skapande utifrån förutbestämda mallar med barnens likartade resultat. Projektet "Sagovärlden" för hela förskolan innehåller olika sagoteman för

avdelningarna. Pedagogerna för de äldre barnen berättar att de valt ut tre sagor och att barnen utifrån dessa fått välja med handuppräknings vilken saga de ville arbeta vidare med. Vi ser barns delaktighet i sagoprojekten då de varit med och skapat sagomiljöer med olika material. Pedagogerna berättar om temat och det framgår att de lyssnar in barnen i projektarbetet. Barnen är inte med vid utvecklingssamtalen, förutom i 5-årsgruppen då samtalet även är ett avslutningssamtal inför övergång till förskoleklass.

Vi är med under ett Barnrådsmöte då fyra barn från fyra- respektive femårsgrupperna är med, samt två pedagoger och förskolechef. Protokollet från förra månadens möte kommenteras och barnen har med lådor, där det finns nyskrivna önskemål från sina avdelningar, som läses upp. De barn som vet mer om detta berättar för övriga om att det exempelvis önskas mjukt bröd till mellanmål, leksaksbussar till leken inne och ute, samt plantering av ett körsbärsträd. Vi hör att förslagen respekteras och avdelningarna får i uppdrag att undersöka om och hur förslagen kan förverkligas.

Samverkan med föräldrarna

Föräldrarna inbjuds till utvecklingssamtal en gång per år eller oftare om föräldrar önskar det. Föräldramöten med temainriktning har förskolan en gång per termin och föräldrarna inbjuds också till Samverkansmöten 1-3 gånger per termin och har då möjlighet att i dialog påverka barnens vardag. Via avdelningarnas bloggar kan föräldrarna se i bilder av vad barnen gör under veckan och en gång i månaden skickar förskolechefen informationsbrev till dem via mail. Föräldrar inbjuds också till förskolans olika traditioner. Förskolan har en föräldraaktiv tredagars inskolning. Förskolan uppmuntrar föräldrar att delta i verksamheten, berättar pedagogerna.

Bedömning i text

Till viss del och i varierad grad ges barnen möjlighet till ansvar för de egna lärandet i vardagssituationerna. Barnens möjlighet till ansvarstagande ser olika ut på avdelningarna.

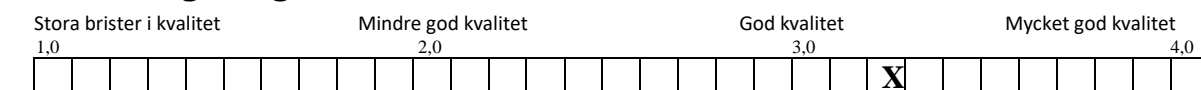
Barnens tankar, intressen och åsikter tas i hög grad till vara och de ges möjlighet att påverka sin egen situation inom verksamhetens uppsatta ramar. Pedagogerna lyssnar på barnen och har ett tillåtande förhållningssätt mot dem i det dagliga arbetet.

Barnen har i viss utsträckning möjlighet till inflytande i övergripande planering och struktur. Förskolans arbetsformer och pedagogernas arbetssätt har sin utgångspunkt i LÄR:s grundidé och traditioner.

Pedagogerna har till stora delar ett demokratiskt förhållningssätt och det finns väl fungerande barnforum med demokratiska processer för de äldre barnen.

Föräldrarna ges vanligtvis möjlighet till insyn i verksamheten och de inbjuds till olika forum med samråd om barnens och verksamhetens utveckling.

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

LÄR är ett enskilt drivet företag som etablerades 2001 och är verksamt inom förskola och grundskola upp till 5:e klass. LÄR driver tre förskolor varav en i Nacka som startade sin verksamhet 2005.

På hemsidan står att “Våra ledord är glädje, nyfikenhet och kunskap. LÄRs elever ska på ett lustfyllt sätt och med stor nyfikenhet få med sig de kunskaper och färdigheter som behövs inför framtiden. LÄR har en strukturerad pedagogisk verksamhet med högt ställda kvalitetsmål där elever och personal ska trivas och må bra. På LÄR vill vi stimulera barnens nyfikenhet att lära”.

Företagets ledningsgrupp utgörs av ägaren tillsammans med förskolecheferna i de tre förskolorna. LÄR i Nacka har förskollärare med avdelningsansvar som tillsammans med förskolechefen bildar förskolans ledningsgrupp.

Förskolechefen säger i en intervju att hon är stolt över att det är högt i tak på förskolan och att personalen trivs tillsammans. Hon lyfter även fram förskolans gemensamma projektarbete som genomsyrar alla avdelningar och som planeras på projektmöten varannan tisdag. Det område hon tycker behöver utvecklas är framförallt arbetet med utvecklingssamtalen. Pedagoger vi intervjuar är stolta över den goda kollegiala stämningen, arbetet med LÄR´s tydliga pedagogiska koncept, samt att de har kul tillsammans och stöttar varandra i det dagliga arbetet. De berättar även att de är stolta över de trygga barngrupperna samt arbetet med arbetsro. De områden de anser behöver utvecklas är lärmiljön samt arbetssätt och arbetsformer. I högre utsträckning vill de anpassa sig efter barnens behov och skapa förutsättningar utifrån det.

Hur förskolechefen leder den pedagogiska verksamheten

I förskolans Arbetsplan läser vi att förskolechefen har det övergripande ansvaret för verksamheten genom att organisera och strukturera arbetet. Förskollärarna ansvarar för att arbetet sker i enlighet med målen i läroplanen. Alla som arbetar på förskolan ska bidra till att förskolans uppdrag genomförs. Förskollärarna ansvarar för de lärande samlingarna och utvecklingssamtalens genomförande.

I en intervju berättar förskolechefen att varje månad sker personalmöten på kvällstid, vilka leds av henne. Varje tisdag sker möten som varvas mellan projektmöten och förskollärarmöten, de senare leds av förskolechefen och utgör en yta för samsyn och utveckling av hela förskolan, berättar förskolechefen.

Pedagogerna betonar vid vår intervju att förskolechefen är närvarande, lyhörd, uppmuntrande och engagerad i förskolans verksamhet. Hon finns tillgänglig för att bolla med om behov uppstår. Förskolechefen säger att hon försöker vara inlyssnande till pedagogerna, vara positiv samt inta ett barnperspektiv. Hon vill vara en förebild och tydligt visa genom handling hur de skall arbeta. Hon säger även att hon fokuserar på att skapa goda mötesforum, samt stimulera till kompetensutveckling.

Vi uppfattar en tydlighet i ledning och ansvarsfördelning gällande det pedagogiska arbetet. Vi ser att verksamheten har vissa utvecklingsbehov inom läroplanens mål som exempelvis pedagogisk dokumentation och den moderna teknikens användning inom området Utveckling och lärande. Mål för motverkande av traditionella könsroller/mönster saknas inom området Normer och värden.

Det systematiska kvalitetsarbetet

I förskolans Arbetsplan läser vi att förskolans kvalitet följs upp kontinuerligt genom dokumentationer. Pedagogerna använder sig bl.a. av ett verktyg för planering och uppföljning som heter "Läroplan på lådan". I slutet av varje termin gör pedagogerna utvärdering av verksamheten, ser utvecklingsbehov och gör uppföljning av barnens lärande. Mål och utvecklingsområden diskuteras på olika pedagogmöten, gruppmöten, ledningsmöten samt föräldramöten i enlighet med förskolans Årsplanering. Förskolechef samt pedagoger berättar att de är nöjda med den planeringstid som finns att tillgå. Varje månad sker personalmöte på kvällstid för alla pedagoger och varje tisdag sker möten i olika personalgrupper, enligt ett kalendarium. Pedagogerna berättar att de i dialog med varandra skapar ytterligare möten vid behov. Varje termin genomförs en planeringsdag. På hösten är det en dag för förskolans arbetslag och på våren en dag gemensam för alla enheterna inom LÄR.

Förskolechefen berättar att föräldrarna kan medverka i kvalitetsarbetet genom exempelvis föräldramöten, samverkansgrupp och via den årliga föräldraenkäten. Vi uppfattar att barnen inte i någon större utsträckning deltar i det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolechefen tar ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet genom att planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. I dialog med avdelningsansvariga förskollärare reviderar hon den årliga Kvalitetsredovisningen där det systematiska arbetet analyseras. Vi läser i redovisningen förskolans "5 svagheter och 5 styrkor" baserad på senaste kundundersökning. Metoden är en av förskolans olika mätparametrar när det gäller att arbeta systematiskt med kvalitetsarbete, säger förskolechefen.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Förskolechef berättar att kompetensutvecklingen sker för hela pedagoggruppen på planeringsdagar samt individuellt efter önskemål. Vid medarbetarsamtal tas frågan upp om vad den enskilde medarbetaren vill utveckla, samt vad man behöver utveckla för sitt uppdrag. Pedagogerna berättar att förskolechefen uppmuntrar samt möjliggör egna förslag.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

I arbetsplanen läser vi att förskolan arbetar utifrån upprättad överlämningsplan inom förskolan samt vid övergång till förskoleklass. De barn som ska börja i förskoleklass hälsar på med gruppen i samtliga aktuella skolor. Femårsgruppens barn deltar i utvecklings/avslutningssamtalen tillsammans med vårdnadshavare samt pedagog. Pedagogerna följer med barnen vid övergångar mellan avdelningarna.

Bedömning i text

Förskolechefen har till stora delar kunskap om förskolans pedagogiska kvalitet och arbetar vanligtvis med att utveckla verksamheten i samarbete med pedagogerna. Det finns väl fungerande rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte i arbetslaget.

Verksamheten har vissa utvecklingsbehov inom läroplanens målområden och mål angående förhållningssätt som motverkar traditionella könsroller/mönster behöver utvecklas inom Likabehandlingsplanes ansvarsområden.

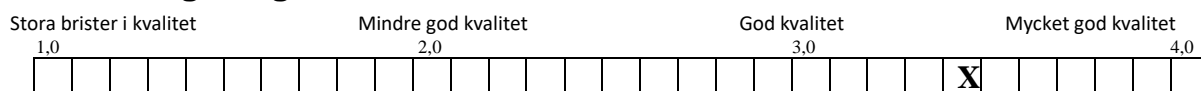
Förskolechefen tar till stora delar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utvärdera verksamheten. Förskollärarna har ett delegerat ansvar att systematiskt och kontinuerligt följa upp avdelningsarbetet.

Pedagogerna medverkar till stora delar och på olika sätt i förskolans systematiska kvalitetsarbete. Barnen medverkar i liten utsträckning i det systematiska kvalitetsarbetet och föräldrarna involveras vanligtvis genom inbjudan till samverkan av olika slag.

Pedagogerna erbjuds till stora delar gemensam kompetensutveckling kopplad till verksamheten. Vid de individuella löne- samt utvecklingssamtalen uppmuntras pedagogerna att ta ansvar för sin utveckling och komma med förslag på individuell fortbildning.

Det finns i hög grad fungerande former för pedagogernas samverkan gällande barnens övergång till annan avdelning i förskolan samt att det finns ett fungerande arbete med övergångar mellan skolformer.

Bedömning enligt skala

Jämförelse med tidigare rapport inom Våga Visa görs ej.

REFERENSER

Arbetsplan

Likabehandlingsplan

Utvecklingssamtalsmall läsåret 16-17

Läsårsdata läsåret 16-17

Schema vt17

Mötesplanering, tisdagar vt17

Föräldrainsformation, exempel vt17

Minnesanteckningar barnrådsmöte, exempel vt17

Minnesanteckningar pedagogmöte, exempel vt17

Minnesanteckningar planeringsdagar, ht16 samt vt17

Inbjudan samt minnesanteckningar föräldrasamverkan ht16

Ledningsbrev till samtliga föräldrar, exempel vt17

Verksamhetsbloggar, exempel vt17

Förskolan LÄR's hemsida

VÅGA VISA

SAMVERKAN OM UTVÄRDERING

Fisksätra Förskolor

Gläntans förskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Helena Aldén Upplands Väsby kommun
Inger Dobson Ekerö kommun
Pernilla Qvist Danderyds kommun

Vi observerar Fisksätra förskolor under veckorna 16 och 17, 2017

Innehållsförteckning

Inledning

Om Våga visa
Kort om förskolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts
Sammanfattning och bedömning i skala
Starka sidor och förbättringsområden

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

2017-05-30

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skollärare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skollärare
- Skolans styrdokument

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kort om förskolan

Förskola

Antal barn	80
Antal avdelningar	5
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	*
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	15, varav 1 legitimerad förskollärare (två på gång)

* Vi har ingen uttalad profil/inriktning men det projektinriktade arbetssättet är en viktig del i hur vi ser på barns lärande. Naturligtvis är också arbetet med språket något som genomsyrar vår verksamhet, läs mer i vår plan för språkutvecklande arbetssätt.

2017-05-30

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var tre observatörer som besökte Gläntans förskola under två dagar, den 26 och 27 april 2017.

Vi besökte förskolans fem avdelningar, utevistelse samt deltog i en utflykt. Vi intervjuade ledningsgruppen bestående av förskolechef och biträdande förskolechef under vår första dag på enheten. Vi intervjuade också fyra arbetslagsledare. Vi samtalade spontant med flera pedagoger och barn under vår observation och vi hade ett avslutande samtal med ledningen under vår sista dag på enheten.

Sammanfattning av observationens resultat

Normer och värden: Det finns en gemensam och förankrad syn på enhetens värdegrund hos pedagogerna, ett arbete som bedrivs över hela läsåret. Pedagogerna använder olika arbetssätt för att stärka detta tillsammans med barnen. Vi möter barn och pedagoger som trivs tillsammans och bemöter varandra med respekt och värme. Pedagogerna finns nära barnen, stöttar och ger dem redskap i lek och lärsituationer till såväl självständighet som samarbete. Vi ser många barn som hjälper varandra i lek och vardagssituationer. Det finns ett systematiskt värdegrundsarbete med utgångspunkt från en plan som ledningsgrupp och pedagoger arbetat fram.

Utveckling och lärande: Förskolan bedriver mycket av sin verksamhet ute på sin stora gård som också består av både skogs- och bergsområden. Inomhus finns det utmanande material för lek, experimenterande och skapande, tillgängligt på alla avdelningar. Förskolan som arbetar projektinriktat, har till stora delar en strukturerad och varierad verksamhet som utgår ifrån läroplanen. Inomhus delas barnen ofta in i mindre arbetsgrupper tillsammans med en pedagog. Förskolan arbetar aktivt med att implementera digitala verktyg i verksamheten. Projekt och aktiviteter dokumenteras och presenteras tydligt både i förskolans entréer och ute på avdelningarna. Verksamheten anpassas till stora delar för barn i behov av särskilt stöd.

2017-05-30

Barns inflytande: Förskolan arbetar projektorienterat där barnens tankar och intressen oftast tas tillvara. Vi ser flertalet dokumentationer tillgängliga för barn att reflektera kring. Vi ser även några ställen där lärmiljön utformats efter pågående projekt.

Förskolans miljö har ett rikt utbud av olika material och en tydlig uppdelning. Allt finns tillgängligt på barnens nivå vilket ger möjlighet till självständighet och egna val i verksamheten. Barnen görs delaktiga och självständiga i rutinsituationer men vi ser även situationer där barnen får vänta längre stunder på varandra eller på pedagoger. Barnen är delaktiga och har inflytande över måltidssituationerna i matsalen, även de yngsta. De ges också på olika sätt tillfällen att i verksamheten utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer genom olika former av samarbete och beslutsfattande.

Styrning och ledning: Ledningen har till stora delar kunskap om den pedagogiska kvalitén på enheten. Genom möten med avdelningsansvariga utvecklar de tillsammans verksamheten med stöd av det systematiska kvalitetsarbetet. Pedagogerna beskriver att detta arbete genomsyrar hela verksamheten och att de känner stor delaktighet. Tydliga dokument finns upprättade. Fungerande rutiner för samverkan och kunskapsutbyte inom verksamheten förekommer och det finns dokument som beskriver övergångar inom verksamheten och till förskoleklass.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,4
Utveckling och lärande	3,5
Barns inflytande	3,6
Styrning och ledning	3,6

---

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

2017-05-30

Starka sidor

Arbetet med förskolans värdegrund skapar trivsel och trygghet (Normer och värden)

Beskrivning: I förskolans dokument kan vi läsa i den gemensamma värdegrunden att pedagogerna möter alla med respekt och på ett professionellt sätt. Vi ser att de bemöter barnen på ett respektfullt sätt, delar upp dem i mindre grupper och finns nära dem i lek och aktivitet. Vi möter barn och pedagoger som samarbetar och trivs tillsammans, vilket pedagogerna bekräftar för oss.

Bedömning: Vi bedömer att förskolans värdegrund bidrar till ett gott bemötande mellan alla på förskolan. Vi ser också att deras arbetssätt leder till ett lugnt och tryggt arbetsklimat.

Varierande arbetssätt och metoder i undervisningen förekommer på förskolan (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Pedagogerna använder många olika, varierande och lustfyllda metoder och arbetssätt i sitt dagliga arbete. Vi ser att exempelvis språkstimulerande metoder utövas kontinuerligt från sagoläsning, sång och ramsor, samtal som till att barnen självständigt får kommunicera och agera inför en grupp. Samtidigt hör vi att matematiska utmaningar förekommer under deras samtal och att barn ges tillfällen att prova på olika kreativa tekniker allt efter mognad och intresse. Några pedagoger använder också stödtecken parallellt i sin kommunikation. Pedagogerna använder digitala hjälpmedel i stor utsträckning i arbetet tillsammans med barnen.

Bedömning: Varierande arbetssätt och metoder i undervisningen bidrar i hög grad till utveckling och ett lustfyllt lärande.

Pedagogerna tar tillvara på utemiljöns möjligheter vilket bidrar till ett lustfyllt lärande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Förskolan har en naturtomt med kuperad terräng, fruktträd och lekytor som ger rika möjligheter till fantasifulla lekar samt möjlighet att upptäcka och utforska närmiljön. En pizzeria har byggts upp i skogsområdet utifrån ett projektarbete på en avdelning. Vi ser en pedagog som tillsammans med en grupp barn utforskar kådan på ett träd och dokumenterar sin upptäckt. En avdelning lämnar förskolan för att bege sig till fotbollsplanen. Under promenaden samtalar de kring upptäcker de gör längs vägen, de matar fåglarna nere vid hamnen och samlar pantburkar som är slängda i skogen. Vi ser en avdelning som planterar frön med jord från egen kompost. Ett av många naturprojekt finns nu att beskåda på bibliotekets vårsalong.

2017-05-30

Bedömning: Det finns en stor medvetenhet i arbetet med naturvetenskap och pedagogerna tar tillvara på det undersökande och lustfyllda lärandet som finns utomhus.

Ledningsteamet arbetar systematiskt med förskolans kvalitetsarbete (Styrning och ledning)

Beskrivning: Förskolans ledningsteam har stora kunskaper om verksamhetens pedagogiska kvalitet och för att utveckla verksamheten tillsammans med ledningsgrupp och medarbetare. De har tillsammans med utvecklingsgruppen utarbetat flera dokument som tydligt beskriver vision, förväntningar och mål med verksamheten. Pedagogerna berättar att de i hög grad erbjuds kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov.

Bedömning: Vi bedömer att ledningens arbete med det systematiska kvalitetsarbetet och förskolans tydliga dokument leder till samsyn, tydlighet och bidrar till verksamhetens pedagogiska utveckling.

Utvecklingsområden

Lärmiljön inomhus kan utvecklas (Utveckling och lärande)

Beskrivning: En del av förskolans avdelningar har ett rikt utbud av material och leksaker som stimulerar barns utveckling och lärande och där var sak har sin plats och är tillgänglig för alla. Här finns många olika rum, varierande material och ateljéer som står öppna. Vi ser ljusbord, vattenbassäng, projektor, lappar, experiment, lera, böcker och naturmaterial. Vi ser några lärmiljöer som är uppbyggda efter tidigare eller pågående projektarbeten; Babblarna, vilda djur och utryckningsfordon. Vi ser också miljöer som inte har detta rikliga utbud.

Bedömning: Lärmiljön inomhus kan kompletteras så att alla avdelningar får ett rikt utbud av material som stöder lek och lärande samt de pågående projekten.

Arbetsätt som minskar väntan för barnen vid övergångar vid aktiviteter och rutinsituationer behöver utarbetas (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser vid flera tillfällen att barnen får vänta längre stunder på varandra eller pedagoger, i samband övergångar till rutinsituationer och aktiviteter. Vid några tillfällen ser vi att pedagogerna samlar in barnen till aktiviteter som inte är förberedda. Vi ser att det skapar oro och ett mindre lustfyllt lärande för barnen.

Bedömning: Vi bedömer att pedagogerna kan strukturera verksamheten så att onödig väntan för barnen minskar eller görs mer lustfyllt.

2017-05-30

De äldsta barnen kan ges ökat ansvar och inflytande i lärprocesserna (Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Vi deltar med de äldsta barnen vars aktiviteter sker i helgrupp. Vi ser att pedagoger inte alltid har möjlighet att bemöta eller ta tillvara på barnens egna frågor, erfarenheter eller kunskaper.

Bedömning: Vi bedömer att aktiviteterna kan organiseras så att ett lärande sker i mindre grupp där pedagogerna har möjlighet att ta tillvara på barnens tankar och intressen.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare rapport är inte längre relevant att jämföra med.

2017-05-30

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

Alla pedagoger har tagit del av rapporten, och under augusti sker individuella samtal med alla medarbetare där rapporten lyfts och medarbetarna får feedback utifrån den och vad som sagts vid överlämningsmöte. Denna feedback följs upp vid medarbetarsamtal. Rapporten lyfts även vid APT och i enhetens pedagogiska utvecklingsgrupp tas beslut om vilka gemensamma utbildningsinsatser som behövs.

Kommentar till observationens resultat

Vi ser att observationen till stora delar överensstämmer med vår bild av verksamheten. Vi är stolta över den goda pedagogiska kvaliteten och ser att observatörerna har uppmärksammat våra starka sidor. Resultatet stämmer också väl överens med kundundersökningens resultat. Våra pedagoger är kunniga, engagerade och utvecklingsinriktade, och vi ser att den modell av större fortbildningsinsatser som vi implementerat under de senaste åren ger goda resultat. Samsynen och den pedagogiska medvetenheten har ökat och man strävar hela tiden åt samma håll.

Vi är samtidigt medvetna om att det alltid finns förbättringsområden och de som angivits i rapporten kommer vi att upprätta handlingsplaner för.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Lärmiljön inomhus kan utvecklas (Utveckling och lärande)

Observatörerna beskriver en variation mellan avdelningarna gällande den pedagogiska miljön. Vi är medvetna om att det finns avdelningar som kan utveckla den fysiska miljön och vi kommer att organisera inspirationsbesök där pedagoger kan besöka avdelningar inom enheten för att hitta idéer och tips om hur man kan göra.

Arbetsätt som minskar väntan för barnen vid övergångar vid aktiviteter och rutinsituationer behöver utarbetas (Utveckling och lärande)

Observatörerna beskriver att de vid flera tillfällen ser att barnen får vänta längre stunder på varandra eller pedagoger, i samband övergångar till rutinsituationer och aktiviteter. Vi arbetar nu i början av höstterminen extra mycket med grundverksamhet, varje avdelning går igenom sina rutiner och hur de organiserar aktiviteter för att undvika detta.

De äldsta barnen kan ges ökat ansvar och inflytande i läroprocesserna (Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Observatörerna beskriver situationer där aktiviteter skett i helgrupp, vilket påverkat varje enskilt barns möjlighet att reflektera och ställa frågor. Vi ser att ibland sker aktiviteter där alla barn deltar, men att aktiviteter oftast sker i mindre grupper just för att barnen ska ha ökade möjligheter till reflektion och inflytande.

Nacka 2017-08-17
Barbro Toresson

2017-05-30

Fisksätra Förskolor

Krabbans förskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:

Helena Aldén Upplands Väsby kommun

Inger Dobson Ekerö kommun

Pernilla Qvist Holm Danderyds kommun

Vi observerar Fisksätra förskolor under veckorna 16 och 17, 2017

Innehållsförteckning

Inledning

Om Våga visa
Kort om förskolan/skolan

Observatörens bild

Hur observationen genomförts
Sammanfattning och bedömning i skala
Starka sidor och förbättringsområden

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

2017-05-30

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderings samarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skollärare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skollärare
- Skolans styrdokument

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kort om förskolan

Förskola

Antal barn	50
Antal avdelningar	3
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	*
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	10, varav 2 legitimerade förskollärare

* Vi har ingen uttalad profil/inriktning men det projektinriktade arbetssättet är en viktig del i hur vi ser på barns lärande. Naturligtvis är också arbetet med språket något som genomsyrar vår verksamhet, läs mer i vår plan för språkutvecklande arbetssätt.

2017-05-30

Observatörens bild

Hur observationen genomfördes

Vi var tre observatörer som besökte Krabbans förskola under två dagar, den 18 och 19 april 2017. Vi besökte förskolans alla tre avdelningar, deltog under utevistelser, en skogsutflykt och vid öppningen av närliggande bibliotekets vårvernissage.

Vi intervjuade förskolans ledning bestående av förskolechef och biträdande förskolechef under vår första dag på enheten. Vi intervjuade också förskolans tre arbetslagsledare. Vi samtalande spontant med flera pedagoger och barn under vår observation och vi hade också ett avslutande samtal med ledningen under vår sista dag på enheten.

Sammanfattning av observationens resultat

Normer och värden: Enheten har en gemensam nedskrivna värdegrund, vilket vi tydligt ser avspeglar sig i mötet mellan barn och vårdnadshavare. Det finns till stora delar ett respektfullt förhållningssätt mellan pedagoger och barn och mellan barnen. Vi ser vid flera tillfällen pedagoger som stöttar barnen att själva lösa konflikter men vi ser också tillfällen där barnen inte får denna stöttning. Det finns ett systematiskt värdegrundsarbete med utgångspunkt från en plan som ledningsgrupp och pedagoger arbetat fram.

Utveckling och lärande: Verksamheten utgår från förskolans läroplan med tilltalande miljöer såväl utomhus som inomhus. Undervisningen är till viss del varierad och vi ser flertalet dokumentationer. Förskolan arbetar projektinriktat med fokus på barns språkutveckling men det finns en ojämnhet mellan avdelningarna. De yngre barnen behöver ges mer utmaningar som stimulerar dem till ett lustfyllt lärande, ett lärande som mer utgår från barnens intressen och förmågor. Pedagogernas arbete tillsammans med de äldsta barnen utomhus på gården och i skogen stimulerar i hög grad till samarbete, naturvetenskap, teknik och matematiskt tänkande. Verksamheten anpassas till stora delar för barn i behov av särskilt stöd. Arbetet med den digitala kompetensen på förskolan är ett utvecklingsområde.

2017-05-30

Barns inflytande: Barnen delas ofta in i mindre grupper och pedagogerna ger dem tid, möjlighet och uppmuntran till att ta ansvar för sina egna handlingar i rutinsituationer. Material både inne på avdelningarna och ute på gården finns oftast tillgängligt på barnens nivå. Det finns flertalet ateljéer på förskolan men vi ser inte att några barn söker sig dit spontant eller att materialet är uppdukat på ett inbjudande sätt.

Pedagogerna arbetar projektinriktat med barnens intressen som utgångspunkt. Vi ser inte mycket av barns inflytande eller tankar i projekten eller levande på avdelningarna. Barn ges få tillfällen att utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer genom olika former av samarbete och beslutsfattande.

Styrning och ledning: Ledningen har till stora delar kunskap om den pedagogiska kvalitén på enheten. Genom möten med avdelningsansvariga utvecklar de tillsammans verksamheten med stöd av det systematiska kvalitetsarbetet. Aktuella och tydliga dokument finns upprättade för verksamheten. Fungerande rutiner för samverkan och kunskapsutbyte inom verksamheten förekommer och det finns dokument som beskriver övergångar inom verksamheten och till förskoleklass.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,0
Utveckling och lärande	2,7
Barns inflytande	2,8
Styrning och ledning	3,2

---

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

2017-05-30

Starka sidor

Arbetet med förskolans värdegrund skapar trygghet (Normer och värden)

Beskrivning: I förskolans dokument kan vi läsa i den gemensamma värdegrunden att pedagogerna möter alla med respekt och på ett professionellt sätt. Vi ser att de finns nära barnen, slussar barnen i rutinsituationer och sätter ord på vad de gör. Pedagogerna berättar att de arbetar mycket med att ge barnen trygghet. De säger också att trygghet och rutiner är viktigt. De delar ofta upp barnen i mindre grupper för att skapa ett lugnt arbetsklimat och de finns nära dem i leken.

Bedömning: Vi bedömer att förskolans värdegrund bidrar till ett gott bemötande mellan alla på förskolan. Vi ser också att deras arbetssätt leder till ett lugnt och tryggt arbetsklimat.

På förskolan finns stimulerande och pedagogiska miljöer inom- och utomhus (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Förskolan har ljusa och rymliga lokaler. Miljön har en tydlig indelning och med ett rikligt och tillgängligt material. Här finns flera ateljéer som dock står tomma under vår vistelse.

Utomhus finns en stor gård med mycket varierande lekmaterial, växter och små byggnader. På baksidan finns en brant slänt med rutschbana och däck samt ett bergsområde med träd och buskar. Chef och pedagoger berättar att barnen vistas ute varje dag där de naturligt stimuleras till fysiska aktiviteter, vilket vi också upplever. Här finns även kojor som barn och pedagoger byggt tillsammans. En grind leder till en närliggande skog och hav som används till att ge rika möjligheter till rekreation och utforskande i verksamheten.

Bedömning: Förskolans miljöer inbjuder barnen till lek, utveckling och lärande. Utemiljön används kontinuerligt i arbetet med naturkunskap och teknik.

Projektinriktat arbetssätt för de äldsta barnen bidrar till ett lustfyllt lärande (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Enhetens förskolor arbetar projektinriktat berättar chefer och vi kan läsa om detta i förskolans verksamhetsplan. Vi tar del av flera arbetssätt och dokumentationer om olika projekt. De äldsta barnen arbetar med ett naturprojekt där barnen erbjuds många olika material att arbeta och utforska med. Delar av detta projekt samt projekt från förskolans övriga avdelningar finns nu att beskåda på ett vårvernissage på närliggande bibliotek.

2017-05-30

Naturprojektet har lett till "naturupplevelser, nyfikenhet, "ingenting är omöjligt", kunskap, glädje, delaktighet, rörelse och samarbete" beskriver pedagogerna i en dokumentation.

Bedömning: Vi ser att det projektinriktade arbetssättet i mycket hög grad leder till ett lustfyllt lärande för både barn och pedagoger.

Ledningsteamet arbetar systematiskt med förskolans kvalitetsarbete (Styrning och ledning)

Beskrivning: Förskolans ledningsteam har stora kunskaper om verksamhetens pedagogiska kvalitet och för att utveckla verksamheten tillsammans med ledningsgrupp och medarbetare. Förskolans chefer har tillsammans med utvecklingsgruppen utarbetat flera dokument som tydligt beskriver vision, förväntningar och mål med verksamheten. Pedagogerna berättar att de i hög grad erbjuds kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens behov.

Bedömning: Vi bedömer att ledningens arbete med det systematiska kvalitetsarbetet och förskolans tydliga dokument leder till samsyn, tydlighet och bidrar till verksamhetens pedagogiska utveckling.

Utvecklingsområden

En mer medveten pedagogisk verksamhet för yngre barn bör utarbetas (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Under vårt besök sker få planerade eller strukturerade aktiviteter inplanerade för de yngre barnen som vi får delta i. Pedagogerna berättar att det viktigaste för de yngsta barnen är att de ges trygghet. Vi noterar att de äldsta barnen har en tydlig struktur för varje vecka, vilket vi inte hör eller ser att alla avdelningar har.

Bedömning: Vi bedömer att alla barn oavsett ålder ska ha tillgång till pedagogisk verksamhet, en verksamhet som stimulerar och utvecklar alla barn efter deras förmågor.

2017-05-30

Barns digitala kompetens kan utvecklas på förskolan (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Varje avdelning har en lärplatta en bärbar dator och digitalkameror. Dessa verktyg används främst av pedagogerna för att dokumentera verksamheten. Vi ser få barn som använder digital teknik under vår vistelse. På ett par avdelningar ser vi och pedagoger berättar att de har arbetat med QR-koder och Aurasma tillsammans med barnen. På en annan avdelning har barnen fått dokumentera sin vardag på förskolan genom att fotografera med lärplattan. Denna dokumentation finns nu att beskåda på vårsalongen. Pedagogerna berättar att de annars mest använder lärplattorna till att söka information tillsammans med barnen. Cheferna berättar att enheten har fått ett IKT-ombud som ska utforma en IKT-policy samt stötta pedagogerna i deras arbete med digitala verktyg. De berättar också att Nacka kommun erbjuder pedagoger utbildningar inom det digitala området.

Bedömning: Vi bedömer att barns digitala kompetens kan utvecklas så att de får möjlighet att använda och utforska olika digitala verktyg och dess många användningsområden. I ett projektarbete kan det digitala verktyget vara en stor tillgång för barnet att söka information och kunna dokumentera sitt egna görande tillsammans med en medforskande pedagog.

Verksamheten bör utvecklas för att stärka barns inflytande (Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogerna berättar att de arbetar med barns inflytande på olika sätt. Barnen ges möjlighet att välja aktivitet i den fria leken och i det projektinriktade arbetssättet utgår pedagogerna från barnens intressen. Under vårt besök ser vi inte mycket av barnens egna tankar i projekten eller att projektet hålls levande inne på avdelningarna.

Vi deltar på samlingar där barnen uppmärksammas och får vara med och välja exempelvis sånger och ramsor men också på samlingar som styrs av pedagoger, där sånger och sagor är förutbestämda och barnen har liten eller ingen möjlighet att påverka innehållet med sina tankar och önskemål.

Pedagogerna säger att de inte arbetar så ofta med demokratiska processer men att barnen ibland får rösta genom handuppräknings. När vi frågar ledningen säger de att barnen inte heller är delaktiga i kartläggning inför revideringen av deras Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Bedömning: Det projektinriktade arbetssättet ger barnen inflytande i verksamheten men pedagogernas medvetenhet och metoder behöver utvecklas för att stärka att barnen ges ett större inflytande.

Jämförelse med tidigare observation

Föregående observation är inte längre relevant att jämföra med.

2017-05-30

Kommentar från förskolans ledning till observationsrapporten

Alla pedagoger har tagit del av rapporten, och under augusti sker individuella samtal med alla medarbetare där rapporten lyfts och medarbetarna får feedback utifrån den och vad som sagts vid överlämningsmöte. Denna feedback följs upp vid medarbetarsamtal. Rapporten lyfts även vid APT och i enhetens pedagogiska utvecklingsgrupp tas beslut om vilka gemensamma utbildningsinsatser som behövs.

Kommentar till observationens resultat

Vi ser att observationen till stora delar överensstämmer med vår bild av verksamheten. Vi ser att observatörerna har uppmärksammat våra starka sidor och också uppmärksammat områden som vi behöver utveckla, både sådana som vi känner till och sådana som vi behöver kartlägga.

Resultatet stämmer inte helt överens med kundundersökningens resultat som var betydligt högre.

Vid tiden för observationen var personalsituationen på två av avdelningarna påverkade på flera sätt: En förskollärare hade precis slutat på avdelningen med de yngsta barnen och under rekrytering av ny hade en barnskötare från annan avdelning tillfälligt tagit över ansvaret. Samma avdelning hade också haft en långtidssjukskriven barnskötare som just kommit tillbaka. Ledningen hade därför uppmanat denna arbetsgrupp att fokusera på grundverksamhet, struktur och trygghet för barn och föräldrar. Avdelningen med 3-4-åringar hade en ny vikarie under observationsperioden.

Förbättringsområden i observationsrapporten

En mer medveten pedagogisk verksamhet för yngre barn bör utarbetas (Utveckling och lärande)

Observatörerna beskriver att man i arbetet med de yngsta barnen fokuserar på trygghet. De berättar också att de såg ett fint bemötande av barn och föräldrar. Under hösten kommer fokus att ligga på att utveckla projekt utifrån barnens intresse, tillse att läroplanens mål uppfylls och att arbetet dokumenteras.

Observatörerna berättar också att de såg att den pedagogiska verksamheten för de äldsta barnen var av mycket hög kvalitet.

2017-05-30

Barns digitala kompetens kan utvecklas på förskolan (Utveckling och lärande)

Man har börjat prova på att använda QR-koder och Aurasma, man söker information på internet tillsammans med barnen, digital dokumentation sker delvis tillsammans med barnen. Utvecklingsområden finns, och en IKT-plan är under utarbetning. Den innebär bl a

- utbildningsinsatser för att höja lägstanivån av pedagogers digitala kompetens
- att en representant per förskola bildar en IKT-grupp, ledd av enhetens IKT-ansvariga. Deras huvudsakliga uppgift blir att ta fram och utveckla lustfyllda sätt att använda digital teknik tillsammans med barnen
- att 2018 inleds med en utbildningsdag som helt handlar om digital teknik.

Verksamheten bör utvecklas för att stärka barns inflytande (Barns inflytande)

I rapporten beskrivs brister i arbetet med barns inflytande, att barnen har en begränsad möjlighet att ha inflytande i verksamheten. Vi ser att det projektinriktade arbetssättet bör förtydligas och fördjupas, framför allt på avdelningarna med de yngre barnen, samt att man även måste analysera dagliga rutiner för att utveckla möjligheten till barns inflytande under hela dagen. Vi vill poängtera att det ökade antalet barn i behov av särskilt stöd gör att en alltmer tydlig struktur krävs, och att för mycket inflytande för vissa barn kan innebära stress, oro och ett minskat välbefinnande. Vår avsikt är dock att anpassa detta efter varje barns individuella behov, möjlighet och intresse.

Nacka 2017-08-17
Barbro Toresson

2017-05-30

**Mediagymnasiet Nacka Strand
Nacka**

**Anna Frändestam, Ekerö
Eva Hoas, Danderyd
Helena Norin Odelberg, Danderyd
v 14 2017**

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Kunskaper</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för elever</i>	12
<i>Bedömning och betyg</i>	14
<i>Utbildningsval – arbete och samhällsliv</i>	16
<i>Rektors ansvar</i>	17
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	20
REFERENSER	20

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Ansvar och inflytande för elever
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	MediaGymnasiet i Nacka strand
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Fristående MediaGymnasiet i Nacka Strand AB
Program och inriktningar	Estetiska programmet: Inriktning Estetik och media Inriktning Estetik och media - profil Fotografiskt berättande Inriktning Estetiska programmet - profil Spel Samhällsvetenskapsprogrammet: Inriktning Medier, information och kommunikation. Teknikprogrammet: Inriktning Informations- och medieteknik
Ev. profil på skolan.	-

Statistik

Antal elever:	441
Antal lärare	40
Hur många av dessa är legitimerade?	31
Hur många inriktningar och hur många elever per inriktning?	3 inriktningar. Teknikprogrammet inriktning Informations- och medieteknik - 86 elever Samhällsprogrammet inriktning Medier, information och kommunikation - 63 elever Estetiska programmet inriktning Estetik och media - 289 elever.
Antal specialpedagoger/speciallärare.	1 specialpedagog 1 speciallärare
Antal skolledare	2

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, arbetslagsledare, andra ledningsfunktioner)	Skolledning består av rektor och biträdande rektor. Skolan har 3 st spårledare som har en samordnande roll.
Vilka ingår i elevhälsoteamet på skolan?	Skolsköterska, Skolkurator, Speciallärare, specialpedagog och Rektor.

OBSERVATIONENS METOD

Under fem dagar i vecka 14, år 2017 observerar vi, tre observatörer, MediaGymnasiet Nacka Strand. Inför observationen har vi läst information om skolan. Under observationen har vi erhållit ytterligare dokumentation som vi tagit del av. Vi har eftersträvat att observera undervisning av skolans alla lärare, alla program samt i alla årskurser.

Vi intervjuar:

Rektor, biträdande rektor, tre spårledare, två speciallärare, kurator, skolsköterska, speciallärare, fyra förstelärare, elevkårens ordförande och två lärare

Vi samtalar spontant med:

49 elever från olika årskurser/program och 38 lärare med undervisning i olika årskurser/program, 1 IT-support, två administrativ personal, en städpersonal och personal i skolans cafeteria/matsal

Vi besöker:

42 lektioner och tre klassråd olika årskurser

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Skolledningen är relativt ny på Mediagymnasiet och har påbörjat en omfattande organisatorisk och pedagogisk förändring av skolan. Arbetet med att införa nya och tydligare stödstrukturer är på god väg men implementeringen i personalgruppen är inte helt klar. Skolledningen har personalens förtroende i detta arbete.

Verksamheten genomsyras av respekt för alla människors lika värde och det är en god stämning på skolan.

Engagerade och kompetenta lärare ger eleverna alla möjligheter till utveckling, goda resultat och förutsättningar för högre studier eller arbete. Eleverna har tillgång till samma teknik och programvaror som används i branschen. Skolan har en bra organisation för stöd till alla elever oavsett behov. Stödet är känt och uppskattat av eleverna.

Elever får träna på olika arbetssätt och lär sig att samarbeta. De prioriterar sina profilämnen framför de gymnasiegemensamma och ämnesövergripande arbetssätt förekommer sällan. All information om kursmål, återkoppling från lärare och kunskapsutveckling finns att hämta på en digital plattform, dit också föräldrar har tillträde. Många elever använder inte den möjligheten och tar därmed inte ansvar för sin kunskapsutveckling utan förlitar sig på att lärarna leder dem rätt.

Det saknas elevråd på skolan. För genomförande av klassråd och mentorstid finns ingen gemensam struktur.

Starka sidor

- Elever trivs och är trygga på skolan. *(Normer och värden sid 7)*
- Pedagogerna är kompetenta och engagerade med goda kontakter i mediabransch och näringsliv. *(Kunskaper sid 9 samt Utbildningsval - arbete och samhällsliv sid 16)*
- Skolans mediariktning är fullt synbar i verksamheten. *(Kunskaper sid 9)*
- En tydlig organisation för arbete med elever i behov av särskilt stöd. Dokumentet pedagogiska framgångsfaktorer som är anpassning på gruppnivå håller hög kvalitet. *(Kunskaper sid 10)*
- Skolledningen arbetar systematiskt för att genomföra sin vision, skapa ett gemensamt förhållningssätt och en tydlig struktur för personalens arbete med eleverna. *(Rektors ansvar sid 17ff)*

Förbättringsområden

- Skolans arbete att lära elever ta mer ansvar för sitt lärande behöver utvecklas. *(Ansvar och inflytande sid 13)*
- Gemensamt förhållningssätt saknas bland lärare rörande hur fattade beslut och överenskomna strukturer följs, bland annat ordningsregler, klassråd, mentorstid, utvecklingssamtal samt återkoppling till elever. *(Normer och värden sid 7, 8, Kunskaper sid 9, Ansvar och inflytande sid 13 samt Bedömning och betyg sid 15)*
- Möjligheten till ämnesövergripande arbetssätt för att eleverna ska få en helhetssyn tas inte tillvara. *(Kunskap sid 9)*
- Den formella elevdemokratin är bristfällig när elevråd saknas. *(Ansvar och inflytande sid 13)*

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Rektor berättar att likabehandlingsplanen för närvarande revideras av skolledningsgruppen och tillägger att elevrepresentanter ska ge synpunkter på den vid start av det nya läsåret 2017 innan den fastställs.

Vid skolstart för nya åk 1-elever ligger två introduktionsdagar. Då lär elever känna varandra i teambildande aktiviteter, diskuterar värdegrundsfrågor, träffar sina klasskamrater och lärare.

När vi frågar lärare och elever hur skolan arbetar med värdegrunden får vi till svar att ingen speciell plan för det arbetet finns, men att dessa frågeställningar ingår i många kurser/ämnen.

Elever vi pratar med berättar att de känner sig både trygga i skolan och fria att vara den de är. På skolan finns bönerum och lokal för Regnbågsklubben, i dagsläget vilande, och vi hör att genus och hbtq-frågor diskuteras öppet.

Många elever tror inte mobbning förekommer på skolan. Men andra berättar att de ingripit när annan elev blivit illa behandlad. Elevhälsovården träffar alla nya elever och frågar dem då om programval, trivsel i klassen. Senast svarade en elev att den känt sig illa behandlad och några känner sig obekväma med den tuffa samtalstonen i klassen. Elever säger att de söker sig till sin mentor, sin lärare, till skolsköterska eller kurator när de behöver hjälp.

Vi ser ingen aktuell handlingsplan för hur arbetet mot mobbning och elever som mår psykosocialt dåligt sker. Lärare vi frågar känner inte till en sådan plan. Skolan hyr in skolpsykolog och skolläkare vid behov.

Alla klasser har varannan vecka mentorstid på schemat. Två lärare delar på en klass. Ingen gemensam agenda finns för innehållet på mentorstiden. Elever bekräftar vid samtal att alla gör olika. Ibland delges elever information annars spelar de spel eller läser. Andra elever berättar att mentorstiden ofta används till enskilda samtal. Ett prioriterat utvecklingsområde för läsåret 16/17 är att förstärka mentorsuppdraget och ge tydliga strukturer för vad en mentor förväntas göra. Det dokumentet är ännu inte färdigskrivet under vår observation.

På skolan bedrivs olika internationella projekt varje läsår ofta med tema kring värdegrundsfrågor. I ett projekt har eleverna på språkinstruktionen tillsammans med fotoelever dokumenterat varandras hem och kvarter med bild och text. På temat vardag och flykt ingår personliga ljudberättelser. Elever som deltagit i något av dessa projekt säger sig fått större förståelse och empati för andra kulturer och människor.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Vi upplever att alla lärare visar ett respektfullt förhållningssätt mot elever och mot varandra. Elever säger att lärarna är kompetenta och engagerade, vilket gör undervisningen roligare. När lärare inte har lektion sitter de ofta i sitt arbetsrum, ibland med dörren öppen. Vi ser få lärare röra sig bland eleverna på raster och håltimmar. Många elever söker sig till cafeterian,

där en vuxen som känner eleverna visar omsorg, följer upp tidigare samtal de haft och ger dem stöd och uppmuntran.

Arbetsklimat för elever

Vi besöker lugna, välplanerade lektioner där elever arbetar koncentrerat och engagerat i grupp eller enskilt, där frågor fördelas slumpvis mellan eleverna med hjälp av namnstickor, men vi ser också lektioner där ljudnivån är hög; elever pratar högt med varandra, spelar spel på datorn/ mobilen och inte koncentrerar sig på arbetsuppgiften.

I samtal med elever och personal framkommer att vissa klasser har en tuff samtalston till varandra och att alla elever inte känner sig bekväma med det. Elever uttalar en önskan att lärarna ska vara strängare och säga till störande elever.

På intranätet finns ett klassdokument med pedagogiska framgångsfaktorer framtagna för varje klass. Där finner lärare tydliga anpassningar för sin specifika elevgrupp. De innehåller förhållningssätt för lärare att pedagogiskt anpassa undervisningen på gruppnivå för att skapa ett bra arbetsklimat för alla. Vi hör ingen lärare prata om detta dokument.

Att skolan har ordningsregler är inte känt av många, varken elever eller lärare. Vi ser några gamla ordningsregler sitta uppsatta utanför klassrum. Elever säger att de inte minns någon mentorstid eller klassråd när dessa regler diskuterats. Nya ordningsregler är framtagna av skolledningen men har ännu inte presenterats för personal eller elever.

Det är vanligt att elever får sätta sig i andra utrymmen om de ska arbeta självständigt för att få lugn och ro. Vi ser att det förekommer ofta och helt naturligt för både elever och lärare.

Bedömning i text

Det är en tillåtande och respektfull stämning bland elever och personal.

Skolans internationella projekt liksom samarbetet med klassen i språkintrödnktion främjar elevens förståelse för andra kulturer och människor.

Skolans trygghetsskapande dagar för nya elever åk 1 är positivt, men kontinuiteten går ofta förlorad i årskurs 2 och 3 och mentorstiden används oftast inte för värdegrundskapande aktiviteter.

Dokumentet pedagogiska framgångsfaktorer är föredömligt men inte fullt ut implementerat.

Lärare har ett respektfullt förhållningssätt mot elever och varandra, men alltför många tillåter eleverna att missa deadlines, inte följa ordningsregler eller använda tiden i klassrummet effektivt. Vi bedömer att större gemensam samsyn om ordningsfrågor i klassrummet skulle främja arbetsklimatet för alla elever.

Bedömning enligt skala¹

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

Kunskaper

Beskrivning

Hur gymnasieskolan arbetar så att varje elev ges möjlighet att nå examensmålen

Skolans mediaprofil syns i alla ämnen och utbildningarna tar ett tydligt avstamp i programmålen. Detta är tydligt för oss både under lektionsbesök, vid samtal med elever och lärare samt i lokalerna. Elever är mycket nöjda med att många lärare har kontakter i mediabranschen och näringslivet. De gör studiebesök och får uppgifter som är verklighetsförankrade, vilket ger en varierad och programinriktad undervisning.

Majoriteten av alla kurser genomförs under en termin eller en kortare period. Eleverna får välja kurser inom mediaämnen vilket ofta leder till att undervisningsgrupperna är sammansatta av elever från olika klasser och program. Enligt flera lärare vi talat med försvårar det ämnesövergripande samarbeten. Vi ser att eleverna tar mediakurserna på större allvar än övriga kurser. På många lektioner noterar vi att moment inom en mediakurs också finns i exempelvis svenska, samhällskunskap, historia och naturkunskap. Vi ser ett ämnesövergripande projekt i svenska och speldesign där elever arbetar med att skapa ett karaktärsfokuserat spel. De använder samma karaktärer som de tidigare analyserat i ett arbetsområde i svenskan. Eleverna arbetar i grupper om fyra. De planerar, organiserar, utför och utvärderar sina spel. Lärarna bestämmer vilka elever som ska arbeta i samma grupp, men eleverna kommer med egna idéer och påverkar innehållet i spelet. Romanen de arbetar utifrån har dramatiserats och eleverna kommer senare att se teatern.

Undervisningen är i hög grad planerad och har ett mål. Kunskapskraven finns för de flesta kurser på den digitala plattformen Schoolity², men när vi frågar elever så dröjer det ett tag innan de minns att informationen ligger där. När vi frågar om de vet syftet med lektionen träffar vi elever som har full kontroll och andra som inte känner till det alls, medan flertalet tvekar innan de svarar att de känner till vilka kunskapskrav och förmågor som momentet ska träna.

1.0 ¹¹ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

² . Schoolity är en gemensam digital plattform för personal, elever och föräldrar

Eleverna har tillgång till planeringen på Schoolity eller Google Drive och kan förbereda sig innan lektion. Det är få lektioner som har en tydlig början och ett tydligt slut men vi ser exempel när lärare visar lektionens upplägg. De flesta lektioner vi besöker är en fortsättning på ett moment, vilket innebär att eleverna redan vet vad de ska arbeta med på lektionen.

Alla lärare vi besöker har ett stort engagemang för sina ämnen och för sina elever oavsett vilket program de undervisar i. Det finns gott om material till exempel övningar, lektionsplaneringar och filmer på den digitala plattformen. Lärarna erbjuder mer tid och stöd för att eleverna ska nå målen och deadlines för inlämningsuppgifter flyttas ofta fram. Elever som enkelt når målen kan få mer avancerade uppgifter om de frågar efter det.

De estetiska ämnena inbjuder till kreativa arbetsätt. Vi ser hur elever gör egna bokomslag i grafisk kommunikation genom att teckna i blyerts, scanna in i ett ritprogram, arbeta med layoutprogram och sedan presentera sina bokomslag för varandra. En elev berättar att det bästa med Mediagymnasiet är att man får vara kreativ.

Under en ljudlektion ser vi elever arbeta med en radioproduktion i form av en podcast. De skriver manus, gör reklamjinglar, lägger in bakgrundsmusik går igenom STIM och upphovsrätt och går in i studio och spelar in sina inslag. Eleverna arbetar lugnt och målmedvetet och läraren stöttar var och en individuellt. Alla elever är vana vid samarbete, något vi noterar vid många lektionsbesök. Även vid enskilt arbete ser vi att elever ofta tar hjälp av varandra.

På många lektioner vi observerar ser vi elever arbeta med ett källkritiskt förhållningssätt och med uppgifter där de själva måste motivera och formulera en egen ståndpunkt.

Hur verksamheten anpassas till elever i behov av särskilt stöd

I EHT³ ingår skolkurator, skolsköterska, två speciallärare och rektor. Gruppen träffas varannan vecka. Varje onsdag eftermiddag finns Öppet EHT där lärare kan boka tid för att få råd och tips i enskilda elevärenden. Där finns också tid för akuta drop-in. Två gånger per termin kommer skolläkaren. Psykolog tillkallas vid behov.

På skolan arbetar en specialpedagog och två elevassistenter. Specialpedagogen gör utredningar av elever med läs-och skrivsvårigheter, har kontakt med kommunen gällande tilläggsbelopp samt handleder elevassistenterna.

Speciallärarna har gjort tydliga flödesscheman för extra anpassningar och utredningar av särskilt stöd. Dokumenten finns på intranätet⁴. Där finns också EHT-personalens olika uppdrag tydligt beskrivna.

I sin tjänst har varje lärare 60 minuter schemalagd resurstid, dit elever kan bli kallade eller gå frivilligt. Syftet är att ge extra handledning och stöd i det specifika ämnet, men tiden kan också användas till omprov och muntliga kompletteringar. Vi träffar elever som talar mycket gott om stödet de får, men träffar också elever som inte går dit. Lärare erbjuder då ofta ny tid för stöd, berättar en lärare vi pratar med.

---

³ EHT = Elevhälsoteam

⁴ Intranätet = en digital plattform med information till lärare. Den är under uppbyggnad.

Utanför de båda speciallärares arbetsrum finns mediateket, ett litet bibliotek, dit många elever med behov av stöd söker sig. Där kan de sitta och arbeta med sina uppgifter och spontant be om hjälp när de behöver.

Speciallärarna arbetar metodiskt för att ändra kulturen att hjälpa en elev i taget. Istället implementeras i personalgruppen denna termin tydliga rutiner kring anpassning för elever i behov av särskilt stöd i klassrummet. Ett större ansvar läggs nu hos läraren för att anpassa undervisningen till samtliga elever.

Lektionsmaterial på digitala plattformen underlättar för elever med behov av stöd. De kan i lugn och ro gå igenom och repetera undervisningsmoment vilket uppskattas av dem.

Vi hör lärare informera om matematikstöd på kommunens mattestugor och vi ser anslag med tid och plats uppsatta i skolans korridorer.

Miljön som stöd för lärandet

Verksamheten är inrymd i en gammal fabriksbyggnad vid Nacka strand. Skolan huserar i fyra våningsplan. Närmast entrén finns skolans administration med en reception som alltid är bemannad. I nära anslutning finns personalrum och utrymmen för skolans ledning. Skolan har spaciösa utrymmen med gott om plats. Det finns många grupprum och ställen att dra sig undan för studier. Alla rum har glasväggar mot korridorerna, vilket ger mycket ljus. Vissa salar har vattrade rutor så att in- och utsyn försvåras.

Medieämnena har ändamålsenliga lokaler. Det finns TV-studio, sminkloge, filmstudio, ljudstudio, fotorum, mörkrum, grafikrum, galleri, salar för animation, spel etc. Övriga klassrum har ingen ämnes- eller programidentitet. Den visuella miljön i dessa rum upplever vi som mindre prioriterade. Elevarbeten pryder väggarna i korridorerna. På intern-TV snurrar serier som elever gjort. På entréplanet finns några datorer där man kan testa dataspel som elever med spelprofil konstruerat. Intill entrén finns en utställning med foton från de internationella utbyten som Mediagymnasiet har med skolor i Kenya och Indonesien.

På plan två finns en cafeteria med relativt stort utbud av maträtter och mellanmål. Den lokalen används även som samlingsal vid möten och avslutningar.

Mediagymnasiet har inget eget bibliotek. Eleverna kan låna på biblioteket i Nacka Forum eller i sin hemkommun. Skolan har ett obemannat mediatek med en del böcker. Det finns klassuppsättningar med skönlitteratur och ämneslitteratur som eleverna lånar via receptionen.

Alla elever får en dator med nödvändig programvara inlagd. Elever och lärare har alla dagar tillgång till IT-support av två tekniker. De lånar kameror, mikrofoner, inspelningsapparat och annan utrustning som de behöver för sitt skolarbete från ett bemannat materialrum.

Mediagymnasiet har ingen egen idrottshall. Skolan hyr in sig i Järlahallen, Nacka.

Bedömning i text

Skolans undervisning är vanligtvis strukturerad. På den digitala lärplattformen Schoolity finns kursplaner, lektionsplanering, uppgifter, bedömningsmatriser och återkoppling till eleven. Eleverna vet i stor utsträckning hur de ska visa sina kunskaper. Vi upplever dock att eleverna inte förvaltar det som lärarna erbjuder och lärarna inte arbetar för att få dem ta det ansvaret.

Undervisningen präglas av anknytning till de nationella programmens examensmål. Eleverna arbetar i tät kontakt med arbetslivet inom media.

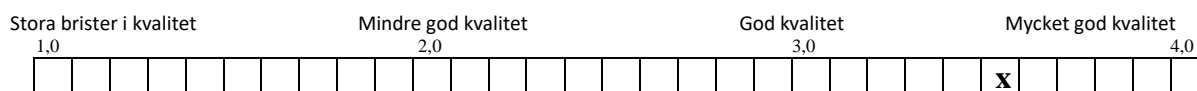
Eleverna ges i hög grad möjlighet att samarbeta, prova olika arbetssätt och arbetsformer och till liten del arbeta ämnesövergripande. Skolan tar inte tillvara på de möjligheter till ämnesövergripande samarbeten som programmålen ger.

Undervisningen präglas av ett källkritiskt förhållningssätt

Miljön som stöd för lärandet är i mediaämnena stimulerande och väl anpassad efter kursernas behov. Undervisningen tränar eleverna kontinuerligt i både muntlig och skriftlig kommunikation.

Pedagogerna är kompetenta och engagerade med goda kontakter i mediabransch och näringsliv.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för elever

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Eleverna tar ansvar för sin fysiska arbetsmiljö. Vi ser inget klotter och mycket lite skräp på golvet. Både städ- och cafeteriapersonal anser att eleverna är aktsamma och plockar undan efter sig.

Arbetsmiljöfrågor är tydliga i undervisningen i mediaämnena. Vi hör hur lärare i handledningssituationer visar på sladdar som kan utgöra snubbelrisk och varnar för föremål med vassa kanter etc.

Lärare förklarar att elever vid frånvaro har eget ansvar att ta igen det de missar på lektionsgenomgångar. Är eleven inte där finns lektionsmaterial och information i Schoolity. Men vi möter elever som aldrig använt plattformen. En del elever förklarar att alla lärare inte lägger upp info i Schoolity och tycker därför att det inte är någon ide att titta. Vid samtal med lärare bekräftas det att de gör olika. Vi möter också elever som går in flera gånger per dag och

tar del av den information som lärare lagt in. Elever kan där se hur de ligger till i förhållande till momentets och kursens mål och får påminnelse om deadlines. Blockläsning⁵ av ämnen ställer krav på att eleven följer med i undervisningen för att inte komma efter. När en kurs är färdig betygsätts den och ny kurs startar.

I Schoolity markerar lärare två gånger per termin om eleverna ligger "i fas" i kursen, så kallade "checkpoints", och delar ut eventuella F-varningar. Elev, förälder, mentor, speciallärare och skolledning ska kunna följa elevens utveckling mot målen.

Elever vi talar med utnyttjar ofta möjligheten med resurstider och berättar att det är enkelt att nå lärare och få hjälp även på annan tid om de vill.

Vi ser lektioner som visar hur elever ges och tar ansvar. På en kurs i speldesign sätter varje elev upp sitt mål för dagens lektion och för anteckningar i sitt projektdokument. De ansvarar för att marknadsföra en egen spelidé. Eleverna röstar sedan om vilken spelidé hela klassen ska arbeta med. Vi ser också exempel på motsatsen. En lärare i teoretiskt ämne berättar att det är mycket svårt att få eleverna att ta eget ansvar. Trots att eleverna själva valt kursen gör de inget arbete utanför lektionstid och all lärarens planeringstid går åt till att hjälpa elever att klara kursen.

Många elever tar inte ansvar för sin studieplan utan menar att om de läser de kurser som skolan säger att de ska läsa så får de sin examen.

Inflytande över verksamheten

Elever berättar att de själva ofta väljer område för arbete inom mediaämnen. De ansvarar för genomförandet av projekt genom att ta fram underlag, skriva manus och slutligen filma/fota. På en tv-produktion ser vi elever byta roller och planera genomförandet.

Lärarna låter elever välja från exempelområden vad de vill arbeta med och bestämmer deadlines tillsammans med dem. Vi hör både lärare och elever säga att eleverna inte är med i planering av ny kurs eller nytt moment. De erbjuder ibland möjlighet till inflytande men utnyttjar det sällan.

En elevenkät visade förra läsåret att elever inte tyckte utvecklingssamtalen var givande i sin dåvarande form. Nu har skolan börjat med elevledda utvecklingssamtal. Vi hör många elever anse att utvecklingssamtalen är valfria och väljer att inte gå på dem.

Demokratiska arbetsformer

Alla klasser har klassråd på schemat, men elever vi pratar med säger att de ofta inte har klassråd. Hur tiden används är mycket olika och enligt skolledningen beror det på vilka mentorer klassen har. Rektor säger att det i dagsläget inte finns någon plan för innehåll på klassråd och inte heller gemensam dagordning. Ett klassråd vi går till har besök av en ideell organisation, på ett annat skriver eleverna ner vad de vill göra för att förbättra ordningen i klassrummet och fortsätter sedan planera klassens studentfest. En lärare, som just avslutat klassrådet, visar oss klassens dagordning och några korta protokoll från tidigare klassråd. Andra lärare förklarar att de använder klassrådstiden till att ge information till eleverna.

---

⁵ Blockläsning = koncentrationsläsning innebär att elever läser ett färre antal ämneskurser samtidigt

Skolan har inget elevråd men en liten, tynande, elevkår. Skolledningen vill ha elevråd men har inte lyckats få elever att engagera sig. Under höstterminen bjöds elevkåren in av skolledningen för att diskutera formuleringar i skolans egen elevenkät.

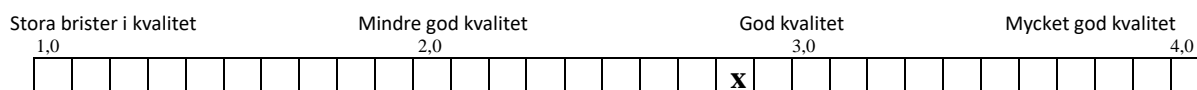
Bedömning i text

Elever tar i hög grad ansvar för och är aktsam om sin arbetsmiljö.

Elever erbjuds många tillfällen att ta ansvar för sitt eget lärande samt inflytande över verksamheten. Vi upplever det dock som om eleverna inte tar tillvara dessa möjligheter.

Elevråd finns inte på skolan och klassråden saknar gemensam struktur.

Bedömning enligt skala

Bedömning och betyg

Beskrivning

Elevers kännedom om kunskapskraven i de olika ämnena

Elever säger att lärare inför varje nytt moment presenterar kunskapskraven. När vi frågar varför de arbetar med ett visst moment svarar några elever tveksamt att det nog är kopplat till kunskapskrav och centralt innehåll i deras gymnasieprogram.

Vi ser lärare inleda lektioner med genomgång av mål och syfte. På lektioner hör vi dem hänvisa eleverna till Schoolity, där också lektionsupplägg finns. Vi ser lektioner där elever droppar in efter hand och ingen genomgång inleder. När vi frågar elever om de känner till kunskapskraven svarar många elever nekande, trots att informationen finns på Schoolity. Andra säger att de inte förstår hur de ska använda plattformen. Men vi möter också elever som är mycket nöjda med informationen i Schoolity. En del säger dock att det skiljer sig mycket beroende på vilken pedagog som undervisar i kursen.

Elevens arbete skickas till läraren digitalt. Läraren ska ge respons och bifoga en matris med de förmågor eleven tränat i uppgiften, vilket alla lärare inte gör. Måluppfyllelsen ska tydliggöras med hjälp av olika färger och en framåsyftande kommentar skrivs. Elever har möjlighet att bearbeta sitt arbete efter responsen för att nå högre kunskapsmål. De lärare som ger denna respons säger att få elever utnyttjar det.

Den digitala plattformen Schoolity är ny på skolan för i år och vi ser att den inte är fullt implementerad än, varken hos elever eller lärare. På skolans intranät finns tydliga

instruktioner för lärarna om hur plattformen ska användas för information och återkoppling till eleverna.

Några lärare vi talar med berättar att elever ibland ger respons och bedömer varandras texter. Vi är på en lektion där det sker. Andra berättar att de spelar in elevens muntliga redovisning och låter eleven vid senare tillfälle bedöma sin egen prestation.

Återkoppling på elevers lärande till elever och/eller föräldrar

Både elever och föräldrar kan se eventuell återkoppling på elevens arbete i Schoolity. Vi tar del av olika exempel på sådana bedömningar och noterar att återkopplingens kvalitet varierar mellan lärare. Alla lärare ger inte heller kontinuerlig respons på inlämnade arbeten, berättar elever i åk 2 och 3. Ibland ges muntlig återkoppling först i slutet av en kurs.

På lektioner i speldesign, ljud, animation, grafisk kommunikation med flera ser vi hur lärarna kontinuerligt ger muntlig individuell återkoppling under lektionspassen.

Eleverna ska ha ett utvecklingssamtal per termin. Om eleven är under 18 år bjuds föräldrar in, äldre elever avgör själva om de vill bjuda in sina föräldrar. Denna termin har skolan börjat med elevledda samtal. Undervisningen ställs in i en och en halv dag för att samtalen ska hållas. Elever ska förbereda sitt samtal under mentorstid med hjälp av en mall, som vi hittar på intranätet. De går igenom sin kunskapsutveckling på Schoolity. Vissa elever berättar att det fungerar bra med utvecklingssamtalet, andra att de inte behöver ha samtal för det är frivilligt och de har valt att avstå. Några elever har inte haft någon mentorstid vikt för förberedelse. Det fungerar mycket olika beroende på vem eleven har som mentor.

Mediagymnasiet har varje läsår en projektvecka som avslutas med redovisning för föräldrar. Enligt rektor var årets projektvecka mycket välbesökt och uppskattad av föräldrarna.

Planering mot examensmålen

Vissa elever känner till sin individuella studieplan⁶ och vet var den finns på Schoolity. De är också insatta i syftet med studieplanen och vet att den utgör ett stöd i planeringen av utbildningen, till exempel när de ska välja kurser inom det individuella valet. Andra elever ser oförstående ut när vi frågar om studieplanen.

Gymnasieskolans arbete för att säkra likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning

Lärare i svenska berättar att de inför nationella proven träffas och försöker tydliggöra skillnader mellan olika betygsnivåer. De avidentifierar skrivningarna och rättar varandras elevarbeten. Vid tveksamheter diskuterar de bedömning med varandra. Även lärare i engelska och matematik sambedömer proven.

---

⁶ Planering mot examensmålen, vilken studieväg eleven går på samt de val och kurser/ämnesområden som eleven gjort

Många arbetsrum är indelade ämnesvis vilket underlättar för lärarna att samarbeta. Mediagymnasiet samarbetar inte med någon annan skola för att säkerställa en likvärdig och rättssäker bedömning.

Lärare och elever beskriver att examinationerna är allsidiga. Det förekommer både skriftliga och muntliga redovisningar samt presentationer av elevarbeten. De elever vi pratar med upplever att bedömningarna är rättvisa.

Bedömning i text

Lärare hänvisar ofta elever till kunskapskraven på Schoolity. Alla elever använder inte den digitala information som finns. Lärare informerar kontinuerligt elever om lektionens mål och syfte. Ändå säger många att de inte känner till kunskapskraven.

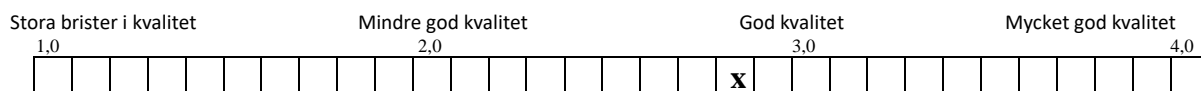
Den digitala plattformen för information och återkoppling behöver implementeras på alla nivåer, det vill säga hos lärare, elever och vårdnadshavare.

Strukturen för utvecklingssamtalen finns men behöver användas av alla lärare och elever.

Elevens kunskap om och inflytande över sin individuella studieplan behöver förstärkas.

Eleverna känner sig trygga med lärarnas bedömning och betygsättning.

Bedömning enligt skala

Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Beskrivning

Planering inför yrkesval eller studieval

Det finns ingen studie- och yrkesvägledare på skolan, tjänsten är vakant. Rektor ansvarar för information till eleverna och administratörer bistår eleverna med val av kurser inom till exempel individuella val.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Många av lärarna har yrkesbakgrund i branscher med anknytning till mediaämnena och några arbetar idag deltid, vilket medför att elever får kontakt med yrkeslivet genom sina lärare. Vi hör berättas om samverkan med olika företag genom studiebesök, projekt och uppdrag. Under vår observation ser vi elever arbeta med att animera figurer åt ett läromedelsföretag, ge förslag på informationskampanjer för en ideell organisation samt planera studiebesök. På

skolans YouTube-kanal ser vi flera exempel på mediauppdrag som eleverna genomfört. Filmelever i åk 3 visar sina filmer på en biograf i Stockholm, dit föräldrar bjuds in. Elever i foto och elever från språkinledning ställer ut gemensamt projekt på Länsmuseum i Sickla.

Skolan bygger upp en alumniverksamhet, där före detta elever kommer på besök och berättar om sina yrken.

Skolan har internationella samarbetsprojekt i Kenya och Indonesien. Åtta elever och tre lärare var förra terminen i Indonesien och om en månad kommer en grupp från Indonesien på besök till Mediagymnasiet. Skolledningens ambition är att utöka projekten så att fler elever blir inblandade.

Bedömning i text

Eleverna erbjuds många kontakter med samhälle och näringsliv under sin studietid på Mediagymnasiet och speciellt för dem som läser mediaämnen.

Skolan saknar SYV vilket vi ser vara en brist. Att rektor och administrativ personal bistår elever i studie- och yrkesvägledning är inte tillräckligt.

Bedömning enligt skala

Rektors ansvar

Beskrivning

Hur rektor leder den pedagogiska verksamheten

En gång i månaden träffar skolledningen företagets VD, vilken är ekonomiskt ansvarig, samt styrelseordförande. Skolledningen består av rektor och biträdande rektor. Rektor är ytterst skolans pedagogiska ledare men säger att de båda delar på ansvaret. En ledningsgrupp träffas varannan vecka. Där ingår rektor, biträdande rektor och tre spårledare.

Spårledarna, utsedda av skolledningen, träffar sin personalgrupp en gång per månad. Varje spår består av 6-12 lärare som undervisar i samma program. Vid dessa spårmöten ges information från ledningsgruppens möten, olika uppdrag presenteras och pedagogiska frågor diskuteras.

En utvecklingsgrupp träffas en gång i månaden. Där ingår förutom rektor och biträdande också övrig EHT, de tre spårledarna samt de fyra förstelärarna. Dessa möten är öppna, vilket innebär att intresserade lärare kan delta. Eftersom denna grupp nu arbetar med att utveckla

skolans verksamhet inför kommande läsår och gör en översyn av programinnehållet är många intresserade och några lärare deltar på dessa möten.

I dagsläget driver de fyra förstelärarna utvecklingsarbete inom var sitt intresseområde; internationalisering, digitalisering, koppling skola/arbetsliv och spel i undervisningen. Förstelärarna leder ibland ett pedagogiskt café, ett forum för pedagogiska diskussioner.

Ansvarsfördelningen mellan rektor och biträdande rektor innebär att rektor är med på EHT och Öppet EHT samt har SYV⁷-funktion, eftersom tjänsten är vakant, medan biträdande rektor sköter digitalisering, Schoolity och är utvecklingsansvarig.

Alla lärare får tre lektionsbesök per läsår av rektor eller biträdande rektor. Vi tar del av ett underlag för dessa besök och läser att årets fokus ligger på uppstart, avslut, elevaktivitet och infärgning, det vill säga hur väl programmålen speglas i undervisningen. Efter två besök sker uppföljningssamtal med läraren, som då får med sig vad han/hon kan förbättra. På Pedagogiskt Café, ca tre gånger per läsår sprids sedan de goda exemplen från lektionsbesöken. Vi hör både rektor och lärare prata om att alla ska bli sitt "bästa jag".

Planeringstid för lärare ligger schemalagd varje onsdag förmiddag. I dagsläget används en del av tiden till Läsluft, där alla lärare med mer än 50 % tjänst ska delta.

Varje terminsstart inleds med två introduktionsdagar för all personal. Då presenterar rektor och biträdande rektor igenom skolans pedagogiska vision. Det är ett försök att skapa samsyn i kollegiet, säger lärare.

Skolan genomgår omstrukturering. Personalen säger att skolledningen arbetar hårt för att få struktur på verksamheten. Nya dokument och handlingsplaner är under framtagande för att skapa tydligt gemensamt förhållningssätt hos lärarna. De läggs efter hand in i nya intranätet, som ännu inte är helt klart.

Rektor och biträdande rektor är alltid tillgängliga och lärare ser dem som skolans pedagogiska ledare.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Kvalitetsarbete pågår kontinuerligt under hela året, berättar rektor. Vi tar del av åk 2-elevernas svar av Stockholmsenkäten och Gymnasieantagningens enkät år 2016.

Enstaka kurser och skolan som helhet utvärderas regelbundet av elever och lärare med ämnesenkäter, kursutvärderingar samt utvärdering av likabehandlingsplanen.

Vi ser ingen planering för när de olika utvärderingarna sker under ett läsår. När vi frågar förstelärare om de utvärderar sina olika projekt säger de att de utvärderar muntligt med varandra. Resultatet av utvärderingen används inte för att förbättra projektet till kommande år.

---

⁷ SYV = Studie och yrkesvägledare

Med stöd av kundundersökningar, diskussioner med elever, föräldrar och personal identifieras skolans prioriterade utvecklingsområden för kommande läsår, läser vi i kvalitetsredovisningen.

Möjlighet till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Detta läsår ligger all kompetensutveckling i Läslyftet. De som önskar specifik kompetensutveckling frågar rektor, som oftast bifaller, säger rektor och lärare.

Skolan har inga individuella kompetensutvecklingsplaner. Några av skolans lärare går VAL⁸ för att bli behöriga pedagoger.

I kvalitetsredovisningen läser vi att ett prioriterat utvecklingsområde är att öka den kollegiala samverkan under innevarande läsår. Det sker bland annat genom Läslyftet, genom att samtliga är involverade i en ämnesövergripande projektvecka liksom i internationella utbyten.

De lärare vars arbetsrum delas med lärare i samma ämnen berättar att de ständigt utbyter erfarenheter och också samverkar inom ämnet. Andra lärare hänvisar till ämneskonferenser. Det finns gemensam schemalagd tid för alla pedagoger för planering och samverkan.

Bedömning i text

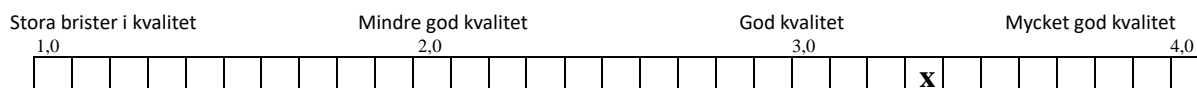
Skolledningen, det vill säga rektor och biträdande rektor, har mycket god insikt i verksamhetens pedagogiska kvalitet, genom mötesstruktur och lektionsbesök hos alla lärare.

Skolledningen arbetar i hög grad med att systematiskt utveckla verksamheten, vilket dokumenteras och ligger till grund för årliga kvalitetsredovisningen.

Personal medverkar i viss mån i det systematiska kvalitetsarbetet. De olika projekt som genomförs utvärderas inte systematiskt.

Rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagoger finns i viss utsträckning.

Bedömning enligt skala

⁸ VAL= Vidareutbildning Av Lärare

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Mediagymnasiet i Nacka Strand har tidigare inte observerats av Våga Visa.

REFERENSER

www.mediagymnasiet.se

Nacka Nairobi, Mediagymnasiet Nacka, Östertälje Tryckeri AB, ISBN 9789-637-9477-3

Kvalitet Mediagymnasiet Nacka Strand AB läsåret 15/16

Enkät i gymnasiet, undersökning genomförd våren 2016 i åk 2, Gymnasieantagningen
Stockholms län

Stockholmsenkäten 2016, Skolrapport, Mediagymnasiet årskurs 2 gymnasiet

Likabehandlingsplan Mediagymnasiet 2014

Lärarscheman

Elevscheman

Dokument på skolans intranät

Beslut för gymnasieskola efter bastillsyn i Mediagymnasiet Nacka Strand AB belägen i Nacka kommun

Mediagymnasiet 2016/17 Estetisk, Samhälle, Teknik (informationsbroschyr)

Schoolity

Kuvert innehållande information till nya elever: Elevhälsoteam, Elevhälsovård, Extra anpassningar och särskilt stöd, Ordningsregler, Användarvillkor- Accors Elevkort vid MediaGymnasiet, Drogpolicy och handlingsplan mot droger, Ansvarsförbindelse för användning av Mediagymnasiets (MG) datorresurser, Möjlighet till val av Moderna språk, Upphovsrätt för elever på Mediagymnasiet, Kontaktppgifter från vårdnadshavare för elev på Mediagymnasiet, Välkommen till Mediagymnasiet, Bra att veta inför läsåret 16/17

Neglinge gårds förskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Inger Dobson Ekerö kommun
Anita Fröberg Ekerö kommun
v 19 2017

Innehållsförteckning

Inledning

Om Våga visa
Kort om förskolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts
Sammanfattning och bedömning i skala
Starka sidor och förbättringsområden

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kort om förskolan

Antal barn	53
Antal avdelningar	4
Regi (ev fristående huvudman)	Inspira förskolor och skolor
Ev profil/inriktning	
Antal pedagoger varav antal legitimerade förskollärare	8 pedagoger, varav 3 leg. förskollärare

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var två observatörer som besökte Neglinge gårds förskola under tre dagar, den 8, 9 och 11 maj 2017. Vi besökte förskolans fyra avdelningar, utevistelse på gården samt följde med på en utflykt till biblioteket och närliggande park. Vi intervjuade förskolechef under vår första dag på enheten. Vi intervjuade också en förskollärare och två barnskötare. Vi samtalade spontant med flera pedagoger och barn under vår observation och vi hade ett avslutande samtal med förskolechefen.

Sammanfattning av observationens resultat

Normer och värden: Det finns i stor utsträckning en gemensam syn på förskolans värdegrund hos pedagogerna. De använder olika arbetssätt för att stärka detta tillsammans med barnen, arbeten som bedrivs över hela läsåret. Vi möter barn och pedagoger som trivs tillsammans och bemöter varandra med respekt och omtanke. Pedagogerna finns nära barnen, stöttar dem i lek och lärsituationer till såväl självständighet som till samarbete. Vi ser många barn som hjälper varandra i lek och vardagssituationer. Det finns i viss utsträckning ett värdegrundsarbete med utgångspunkt från en plan som ledning och pedagoger arbetat fram.

Utveckling och lärande: Verksamheten utgår till stora delar från barnens behov, intressen och erfarenheter. Lärmiljön är varierad, riklig och stödjande för barnens utveckling, lärande och lek. Vi ser att undervisningen till viss del är planerad, strukturerad och kopplad till läroplanens mål. Det finns ett stort utrymme för barnens kreativitet genom lek, rörelse och skapande aktiviteter. Pedagogernas omsorg och närvaro med barnen skapar en helhet i det vardagliga lärandet och stödjer deras sociala utveckling. Lärmiljön och pedagogernas förhållningssätt stimulerar och utmanar barnen i stor utsträckning. Dokumentationen behöver fördjupas för att stödja och utveckla barns lärande och den pedagogiska verksamheten.

Barns inflytande: Pedagogerna på förskolan har stor tillit till barnens förmåga att kunna själva, vilket medför att barnen uppmuntras att ta eget ansvar för sig själva och förskolans miljö. Här finns utrymme och tid till att lyssna på barnens tankar och idéer och de kan påverka sin situation till stora delar under dagen. I olika situationer har barnen möjlighet att delge sina åsikter och bli lyssnad på.

Styrning och ledning: Förskolechefen som är helt ny på förskolan, arbetar med att lära känna arbetslag, ta del av arbetssätt och för att skapa struktur och organisation av verksamheten. I dagsläget finns inget pågående systematiskt kvalitetsarbete. Pedagogerna efterlyser att kontinuerligt få tid till att enskilt och gemensamt reflektera och planera verksamheten samt att få kompetensutveckling med koppling till verksamhetens mål. En organisation som stödjer praktiska göromål finns tydligt beskriven där förskolans medarbetare har olika roller.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,4
Utveckling och lärande	3,0
Barns inflytande	3,0
Styrning och ledning	2,8

---

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Starka sidor

Pedagogernas gemensamma syn på värdegrunden och deras samarbete bidrar till en god atmosfär på förskolan. (Normer och värden)

Beskrivning: Det finns en gemensam och väl förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland pedagogerna. De arbetar med många metoder och arbetssätt tillsammans med barnen för att stärka detta. En tydlig organisation och samarbete kring förskolans rutiner och olika ansvarsområden finns utarbetad och dokumenterad.

Bedömning: Vi bedömer att pedagogernas gemensamma syn på värdegrunden och deras goda samarbete bidrar till en trygg och social miljö för barnen.

Varierande arbetssätt i undervisningen finns till stora delar på förskolan (Utveckling och lärande, Barns inflytande)

Beskrivning: Pedagogernas arbetssätt gör att barnen får möjlighet till att göra egna val och att de utmanas i sina tankar och idéer i språk, matematik, naturvetenskap och kreativt skapande. Pedagogerna delar ofta in barnen i mindre grupper för att skapa en lugn miljö, gynna lärandesituationen samt möjligheten till att bli sedd och uppmärksammas som individ.

Bedömning: Genom pedagogernas arbetssätt ges barnen tid och därmed möjligheter att uttrycka sina önskemål och tankar och få möjlighet till att påverka undervisningen. Detta bidrar till att barnen kan utvecklas och lära utifrån sina egna förutsättningar.

Förskolans inne- och utemiljö är utmanande och varierande. (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Inomhus är avdelningarna ofta uppdelade med "rum i rummen" för olika aktiviteter kopplade till läroplansmålen. Materialet är rikligt, varierat och finns tillgängligt för barnen. Gården är indelad i tre mindre gårdar. Här finns olika lekredskap som stimulerar lek, fantasi och grovmotoriska aktiviteter. Vi ser att tydligheten i miljöerna inbjuder till lek och lärande i olika grupperingar.

Bedömning: Förskolans lärmiljöer bidrar till ett lustfyllt lärande.

Utvecklingsområden

Arbetet med dokumentation av lärprocesser behöver fördjupas

Beskrivning: På förskolan dokumenterar pedagogerna barns lärande på flera olika sätt. Till vissa delar visar dokumentationen på barns lärprocesser. Vi ser inte att pedagogerna i dagsläget tar tillvara på dessa dokumentationer för att tillsammans med barnen reflektera över deras utveckling och lärande. Pedagogerna berättar också att de önskar få mer tid till att gemensamt reflektera och utveckla dokumentationen.

Bedömning: Vi bedömer att dokumentation och arbetssätt av barns lärprocesser behöver fördjupas med stöd av organisation, kompetensutveckling och handledning.

Arbetet med digitala verktyg kan utvecklas på förskolan (Utveckling och lärande)

Beskrivning: Vi ser att digitala verktyg används sparsamt i verksamheten tillsammans med barnen. Pedagogerna berättar för oss att de behöver mer tillgång digitala hjälpmedel för att kunna utveckla arbetet.

Bedömning: Vi bedömer att barnen behöver få fler möjligheter att använda och utforska olika digitala verktyg och dess användningsområden.

Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utformas (Styrning och ledning)

Beskrivning: Chefen berättar att hon ännu inte hunnit sätta sig in i det systematiska kvalitetsarbetet. På förskolan finns inte heller aktuella dokument som beskriver arbetets kontinuerliga gång eller styrdokument som beskriver delar av verksamheten. I intervjuer med pedagogerna hör vi att det finns avsatt planerings- och reflektionstid men att det inte alltid går att genomföra i praktiken.

Bedömning: Förskolan behöver utarbeta ett systematiskt kvalitetsarbete med tydliga dokument, ett arbete som ska pågå under hela verksamhetsåret. De behöver också säkerställa kontinuerlig reflektion/planeringstid för pedagogerna så att de kan följa upp och planera den pedagogiska verksamheten.

Jämförelse med tidigare observation

Tidigare rapport är inte längre relevant att jämföra med.